Röszkei Orbán Dénes Általános Iskola

HÁZIREND

2020.

Tartalomjegyzék

I. A házirend hatálya, hatályba lépése ... 3
II. A házirend nyilvánossága ... 3
III. A tanuló kötelességei ... 4
IV. A tanuló jogai ... 4
V. A tanulók közösségei ... 7
VI. A tanítási órák közötti szünetek, a főétkezés ideje, a csengetési rend ... 8
VII. A tanítás és az iskola rendje ... 9
VIII. A hiányzások, a hiányzások igazolásának rendje ... 11
IX. Tankönyvtámogatás igénylése, egyéb ezzel kapcsolatos szabályok ... 13
X. A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók és a szülők tájékoztatásának, a kapcsolattartásnak a rendje és formája ... 14
XI. A tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei ... 15
XII. Az elektronikus naplóhoz való hozzáférés módja ... 18
XIII. Az osztályozó, javító, pótló és különbözeti vizsgák eljárási szabályai ... 19
XIV. A tanulók értékelésének rendje, szempontjai ... 23
XV. A tanórán kívüli egyéb foglalkozások és heti rendszeres foglalkozásokon túli szabadidős tevékenységek és a rájuk vonatkozó szabályok ... 24
XVI. A napközis foglalkozásra vonatkozó szabályok ... 26
XVII. A tanulók tantárgy- és pedagógusválasztásának és a délutáni foglalkozásokra való jelentkezés rendje ... 27
XVIII. Az iskola helyiségeinek, berendezési tárgyainak, eszközeinek és az iskolához tartozó területek használatának rendje ... 28
XIX. A tanulók feladatai saját környezetük rendben tartásában, a tanítási órákon, az iskolai rendezvényeken és azok előkészítésében ... 30
XX. A tanulók egészségének megőrzését szolgáló eljárások ... 32
XXI. A felvételi eljárás során alkalmazott sorsolás lebonyolításának részletes szabályai ... 33
XXII. Óvó-védő szabályok ... 34
XXIII. A házirend felülvizsgálata ... 34
1. számú melléklet: Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei ... 36

I. A házirend hatálya, hatályba lépése

I.1. A házirend előírásait be kell tartania az iskolákba járó tanulóknak, a tanulók szüleinek, az iskola pedagógusainak és más alkalmazottainak, illetve azoknak a személyeknek, akik az iskolát bármilyen engedélyezett célra használják.

I.2. A házirend előírásai azokra az iskolai, valamint az iskolán kívüli, tanítási időben, illetve tanítási időn kívül szervezett programokra vonatkoznak, melyeket az iskola szervez, és amelyeken az iskola ellátja a tanulók felügyeletét.

I.3. Jelen házirend előírásait a nevelőtestületi elfogadást, valamint a fenntartói jóváhagyást követő hónap első napjától kezdődően kell alkalmazni.

II. A házirend nyilvánossága

II.1. A házirend előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az intézmény alkalmazottainak) meg kell ismernie.

II.2. A házirend egy-egy példánya megtekinthető

- az iskola irattárában
- az iskola tanári szobájában
- az iskola vezetőjénél
- az intézmény épületében kifüggesztve
- az iskola honlapján
- a szülői szervezetek vezetőinél

II.3. A házirendet az intézménybe történő beiratkozáskor a szülőnek át kell adni.

II.4. Az újonnan elfogadott vagy módosított házirend előírásairól minden osztályfőnöknek tájékoztatnia kell a tanulókat osztályfőnöki órán, a szülőket szülői értekezleten.

II.5. A házirendről minden érintett tájékoztatást kérhet az intézmény vezetőjétől, valamint az osztályfőnököktől előre egyeztetett időpontban.

III. A tanuló kötelességei

A tanuló kötelessége, hogy:

- Részt vegyen a kötelező és a választott foglalkozásokon.
- Eleget tegyen – rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően – tanulmányi kötelezettségének.
- Életkorához és fejlettségéhez, továbbá iskolai elfoglaltságához igazodva, pedagógus felügyelete, szükség esetén irányítása mellett közreműködjön saját környezetének és az általa alkalmazott eszközöknek a rendben tartásában, a tanítási órák, rendezvények előkészítésében, lezárásában.
- Megtartsa az iskolai tanórai és egyéb foglalkozások, az iskola helyiségei és az iskolához tartozó területek használati rendjét, az iskola szabályzatainak előírásai.
- Óvja saját és társai testi épségét, egészségét, a szülő hozzájárulása esetén részt vegyen egészségügyi szűrővizsgálaton, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet vagy balesetet észlelt.
- Megőrizze, továbbá az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit.
- Az iskola vezetői, pedagógusai, alkalmazottai, tanulótársai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa, tiszteletet tanúsítson irántuk, segítse rászoruló tanulótársait.
- Megtartsa az iskolai SZMSZ-ben, továbbá a házirendben foglaltakat.

IV. A tanuló jogai

A tanuló joga, hogy:

- Képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, továbbtanuljon, továbbá alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében.

- Biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.
- Részére az iskola egész pedagógiai programjában és tevékenységében a nevelés-oktatás során a tájékoztatás nyújtása és az ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalú módon történjék.
- Egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsoktatásban vegyen részt.
- Személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez és magánélethez való jogát az iskola tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozhat másokat ugyanezen jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét, valamint a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását.
- Állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban - különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - részesüljön, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.
- Az oktatási jogok biztosához forduljon.
- Az iskolában, családja anyagi helyzetétől függően, külön jogszabályban meghatározott esetekben kérelmére térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban részesüljön, továbbá, hogy részben vagy egészben mentesüljön a törvényben meghatározott, a tanulókat terhelő költségek megfizetése alól, vagy engedélyt kapjon a fizetési kötelezettség teljesítésének halasztására vagy a részletekben való fizetésre.
- Válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül.
- Igénybe vegye az iskolában rendelkezésre álló eszközöket, az iskola létesítményeit.
- Rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön.
- Hozzájusson a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz, tájékoztassák a jogai gyakorlásához szükséges eljárásokról.

- Részt vegyen a diákkörök munkájában, és kezdeményezze azok létrehozását, tagja legyen iskolai, művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, sport- és más köröknek.
- Az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdésről, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola, működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, továbbá kérdést intézzen az iskola, vezetőihez, pedagógusaihoz, a diákönkormányzathoz, és arra legkésőbb a megkereséstől számított tizenöt napon belül érdemi választ kapjon.
- Vallási, világnézeti vagy más meggyőződését, nemzetiségi önazonosságát tiszteletben tartsák, és azt kifejezésre juttassa, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem ütközik jogszabályba, nem sérti másoknak ezt a jogát, és nem korlátozza a társai tanuláshoz való jogának gyakorlását.
- Jogai megsértése esetén - jogszabályban meghatározottak szerint - eljárást indítson, továbbá igénybe vegye a nyilvánosságot.
- Személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában.
- Kérje a foglalkozásokon való részvétel alóli felmentését.
- Kérelmére - jogszabályban meghatározott eljárás szerint - független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról.
- Kérje az átvételét másik iskolába.
- Választó és választható legyen a diákképviseletbe.
- A diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviseletért, továbbá a köznevelési törvényben meghatározottak szerint kérje az őt ért sérelem orvoslását.

A tanuló jogainak gyakorlása során nem sértheti társai és a közösség jogait.

V. A tanulók közösségei

V.1. Az osztályközösség

- Az azonos évfolyamra járó, közös tanulócsoportot alkotó tanulók osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség élén – mint pedagógusvezető –, az osztályfőnök áll.
- A tanulók nagyobb közösségének, véleményezési jog szempontjából, egy osztály minősül.
- Az osztály tanulói maguk közül – az osztály képviseletére, valamint közösségi munkájának szervezésére – 2 fő (20 fő feletti osztálylétszám esetén 3 fő) képviselőt választ az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe. (Az eljárást és a tagok számát a DÖK SZMSZ – e szabályozza)

V.2. A diákkörök

- Az iskolában a tanulók igényeinek, érdeklődésének kielégítésére diákkörök működnek. A diákkör lehet: szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekkar, művészeti csoport stb.
- A diákkörök létrehozására javaslatot tehet az iskola vezetőjének az adott tanévet megelőző tanév végéig bármely tanuló, szülő, tanár, illetve a diákönkormányzat, a szülői szervezet iskolai vezetősége. A javasolt diákkör létrehozásáról minden tanév elején – az adott lehetőségek figyelembevételével – a tantárgyfelosztás, valamint az éves munkaterv elfogadásakor a tantestület dönt.
- A diákköröket tanár vagy az iskola vezetője által felkért nagykorú személy vezeti.
- Diákkört önkéntes alapon létrehozhatnak – a szülők írásbeli engedélyével – az iskola tanulói is. Az így létrehozott diákkör munkáját – a diákkör által felkért – nagykorú személynek kell segítenie. A diákkör megalakulását az iskola vezetőjének be kell jelenteni, és a diákkörök működésének helyszínét, idejét és egyéb feltételeit vele egyeztetni kell. A felnőtt segítő személyével kapcsolatosan be kell szerezni az iskola vezetőjének egyetértését.
- A diákkörökbe a tanulóknak a tanév elején kell jelentkezniük, és a diákkör tevékenységében a tanév végéig részt kell venniük.

V.3. Az iskolai diákönkormányzat

- A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviseletére, az iskola tanulói tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működhet.
- Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét az SZMSZ-ében meghatározott vezetőség irányítja.
- A diákönkormányzat tevékenységét a tanulók által felkért és az iskola vezetője által megbízott pedagógus segíti.
- Az iskolai diákönkormányzat képviseletét a diákönkormányzat által felkért, segítő nagykorú személy elláthatja. A diákönkormányzatot megillető javaslattételi, véleményezési és egyetértési jog gyakorlása előtt a diákönkormányzatot segítő tanárnak ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét.
- A DÖK tanévenként egy tanítás nélküli munkanapot vehet igénybe. A nap időpontjára és programjára vonatkozó javaslatát írásban benyújtja, majd a tantestület véleményének meghallgatása után az iskola vezetője dönt annak elfogadásáról.

VI. A tanítási órák közötti szünetek, a főétkezés ideje, a csengetési rend

VI.1. A tanítási órák és az óraközi szünetek rendje a következő:

1. óra: ..... 7.45 - 8.30
2. óra: ..... 8.45 - 9.30
3. óra:.....9.45 - 10.30
4. óra: ..... 10.45 - 11.30
5. óra: ..... 11.50 - 12.35
6. óra: ..... 12.40 - 13.25

VI.2. A főétkezés csoportokra osztva, 12.40 és 14.15 óra között zajlik. Ennek pontos beosztása minden tanév elején az aktuális létszámokat figyelembe véve történik.

VII. A tanítás és az iskola rendje

VII.1. Az iskola épületei szorgalmi időben hétfőtől péntekig reggel 7.15 órától délután 17 óráig vannak nyitva. A gyermekek felnőtt felügyeletét az iskola a nyitva tartás teljes időtartamára biztosítja.

VII.2. A tanulók iskolába érkezésének időpontja 7.30, de legkésőbb 5 perccel az órakezdés előtt. A tanulók az udvaron gyülekeznek (rossz idő esetén a hátsó bejárat előterében), ahol az ügyeletes pedagógus 7.30-kor sorakoztatja őket, és osztályonként bevonulhatnak az osztálytermeikbe. Az első csengetésig előkészülnek óráikra.

VII.3. Reggel 8 óráig az iskola főépületének a hátsó bejárata van nyitva, a szülők, tanulók és pedagógusok a hátsó bejáraton át juthatnak az épületbe.

VII.4. Becsengetés után tanulóink kötelesek a tantermek előtt, a folyosón sorakozva csendben várni az órát tartó pedagógust. Ha a tanuló a tanítási óráról késik, a késés időtartamát az órát tartó pedagógus az elektronikus naplóban rögzíti. A késő tanuló az óráról nem zárható ki. Ha a tanuló késéseinek időtartama eléri a 45 percet, egy óráját igazolatlannak tekintjük. Ha a tanuló igazolni tudja, hogy számára nem felróható okból történt a késés, a késésekből adódó hiányzás igazoltnak tekintendő.

VII.5. Az iskolában tartózkodó tanuló a tanórák idején köteles az órarendjében szerepelő órákon megjelenni és azon aktívan részt venni. Ez alól rendkívüli esetben a szaktanár adhat felmentést (pl. rosszullét, iskolaérdekhez fűződő egyéb elfoglaltság).

VII.6. Az iskola épületét tanulóink sem a tanítási órák alatt, sem szünetekben nem hagyhatják el. Rendkívüli esetekben az iskola elhagyása kizárólag az intézményvezető, intézményvezető-helyettes vagy az osztályfőnök engedélyével történhet. A tanulók kíséret nélkül tanítási idő alatt csak a szülő tudtával és beleegyezésével hagyhatják el az iskola területét.

VII.7. Az első szünetben a tanulók osztálytermeikben a tízóraijukat fogyasztják el. Az ötödik és hatodik óra közötti 5 perces szünetben előkészülnek a következő órájukra, majd a folyosón sorakozva várják az órát tartó pedagógust. A többi óraközi szünetben diákjaink kötelesek az udvaron, a főépület mögötti

aszfaltozott részen, vagy - száraz idő esetén - a hátsó bejárat melletti padoknál tartózkodni. A reggeli gyülekező idején és az óraközi szünetekben a tornacsarnokban, az udvar utcafront felőli részén, a hátsó kapunál, a parkoló melletti bejárón, az új és a régi épület közötti részen, a kerékpártárolónál engedély nélkül tartózkodni tilos. Az óraközi szünetek végén, becsengetés előtt az ügyeletes nevelő az udvaron sorakoztatja az osztályokat, majd a bevonulás után a váltócipő lecserélését követően az osztálytermek mellett a folyosón csendben sorakozva várják az órát tartó pedagógust.

VII.8. Rossz idő esetén a tanulók az ügyeletes nevelő engedélyével és felügyeletével a folyosón töltik az órák közti szünetet.

VII.9. A tanteremben az óraközi szünetekben (az első és az ötödik óra utáni szünet kivételével) csak a hetesek és a tantárgyi felelősök tartózkodhatnak. A tantárgyi felelősök csak addig tartózkodhatnak a tanteremben, amíg feladatukat végzik.

VII.10. A diákok rendkívüli ügyeik intézése érdekében a pedagógusokat a szünetekben, vagy a tanítási órák után kereshetik föl. A tanári szobában tanuló csak a pedagógus rendkívüli engedélyével tartózkodhat!

VII.11. A szülők az iskola által kijelölt fogadóórákon, sürgős esetben pedig – időpont-egyeztetés után – a megbeszélt időpontban kereshetik föl az iskola tanárait. Az iskolai dogozókon és tanulókon kívül más személyek az épületben csak hivatalos ügyintézés okán tartózkodhatnak, illetve azok, akik erre az intézmény vezetőjétől engedélyt kaptak.

VII.12. Az iskolai foglalkozásokat a tanulók hozzátartozói nem zavarhatják.

VII.13. A tanuló nem folytathat a tanítási órán olyan tevékenységet (pl. étkezés, rágózás), amely a tanulás folyamatát akadályozza, az órát tartó tanár munkáját zavarja. Az iskolában a diákok audioeszközt, mobiltelefont és az iskolai munkát zavaró játékot nem használhatnak. Tanulóink mobiltelefonjukat, egyéb kommunikációra, audió- és videó fájlok lejátszására és felvételére alkalmas eszközeiket az iskola területén csak kikapcsolt állapotban tarthatják maguknál. Ellenkező esetben az eszközt a pedagógus – függetlenül attól, hogy zavarta-e vele az iskola munkáját - elveheti, majd az intézményvezető dönt annak visszaadásáról.

VII.14. A szaktanár saját belátása szerint tantárgyi felelősöket bízhat meg, akik az általa kiszabott, a tantárgyhoz kapcsolódó feladatokat végzik el. Pl. házi feladatok, felszerelések ellenőrzése; szemléltető eszközök előkészítése; stb…

VII.15. Nagyobb összegű pénzt, értéktárgyat (beleértve a kerékpárt is) minden tanuló, pedagógus és alkalmazott csak saját felelősségére hozhat az iskolába.

VII.16. Az osztálytermekben, valamint a szaktantermekhez vezető lépcsőn és folyosón a tanulók számára a váltócipő használata – függetlenül az időjárástól, évszaktól, napszaktól – kötelező.

VII.17. Tanítási napokon a hivatalos ügyek intézése az iskolatitkári irodában történik 7.45 – 15.30 óra között.

VII.18. Az intézmény a tanítási szünetekben a hivatalos ügyek intézésére külön ügyeleti rend szerint tart nyitva. Az ügyeleti rendet az intézmény vezetője határozza meg, és azt kifüggeszti, illetve az iskola honlapján nyilvánosságra hozza.

VIII. A hiányzások, a hiányzások igazolásának rendje

VIII.1. A tanuló a szülő előzetes engedélykérése nélkül csak indokolt esetben maradhat távol az iskolától. A szülő ilyen esetben is köteles a lehető leghamarabb bejelenteni a mulasztás okát az osztályfőnöknek (pl. betegség, családi okok).

VIII.2. A délutáni egyéb foglalkozásokról a tanulók alkalmi távolmaradásra csak előzetes (írásos) szülői kérésre kaphatnak engedélyt havonta két alkalommal a délutáni foglalkozást tartó pedagógustól vagy a tanuló osztályfőnökétől. Az ezt meghaladó alkalmi távolmaradások engedélyezéséről az intézményvezető dönt.

VIII.3. A háziversenyek kivételével tanulmányi- vagy sportversenyen résztvevő tanulókat a verseny napjára szabadnap illeti meg. Ez a kedvezmény a felvételiző vagy nyelvvizsgát tevő tanulókat is megilleti.

VIII.4. Tanulóink hiányzásának igazolását az osztályfőnökök végzik. A tanulók kötelesek a hiányzásukat követő öt munkanapon belül hiányzásukat igazolni.

A tanulók mulasztásának igazolása

VIII.5. A tanuló hiányzását a tanítási órákról, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokról igazolni kell.

VIII.6. A tanuló órái igazolatlannak minősülnek, ha az előírt határidő alatt nem igazolja távolmaradását.

VIII.7. A mulasztó tanuló iskolába jövetelének első napján, de legkésőbb öt tanítási napon belül igazolhatja mulasztását az orvosi igazoláson túl a következők szerint:

- Amennyiben a tanuló iskolaérdekben (pl. verseny) vagy nyelvvizsga, felvételi vizsga miatt volt távol, hiányzását az osztályfőnök igazolja.
- 3 napot igazolhat a pedagógus a szülő kérésére egy tanév során
- 1 hetet hiányozhat a tanuló indokolt esetben, a szülő előzetes írásbeli kérelmére osztályfőnöki engedéllyel
- Hosszabb időre a szülő előzetes írásbeli kérelmére csak az intézmény vezetőjének engedélyével maradhat távol a tanuló.
- A tanuló órái igazolatlannak minősülnek, ha az előírt határidő alatt nem igazolja távolmaradását.
- Igazolatlan mulasztás esetén az osztályfőnök köteles intézkedni a következőképpen:
    - Az első igazolatlan hiányzás után értesíti a szülőt és felhívja figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire
    - Második igazolatlan hiányzás után értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve megkeresi a tanuló szülőjét.
    - Tizedik igazolatlan hiányzás elérésekor értesíti a kormányhivatalt és a gyermekjóléti szolgálatot.
    - Harmincadik igazolatlan hiányzás elérésekor tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot, továbbá ismételten tájékoztatja a gyermekjóléti szolgálatot, amely közreműködik a tanuló szülőjének az értesítésében.
    - A harmincegyedik igazolatlan hiányzásnál a nem tanköteles tanulónak megszűnik a jogviszonya.

- Ötvenedik igazolatlan hiányzás után értesíti a gyermek lakóhelye szerinti illetékes jegyzőt és a kormányhivatalt.

VIII.8. A tanuló a hiányzása miatt mulasztott tananyagot köteles bepótolni. Erre annyi munkanap áll rendelkezésére, amennyi a mulasztott napok száma.

VIII.9. Amennyiben a tanuló iskolaérdekben (pl. verseny) hiányzott, a pótlásra szánt idő ugyanúgy megilleti őt mind a délelőtti kötelező tanórák, mind pedig a délutáni házi feladatok hiányának pótlására vonatkozóan.

IX. Tankönyvtámogatás igénylése, egyéb ezzel kapcsolatos szabályok

IX.1. A tankönyvrendelést – a munkaközösségek véleményének kikérésével – az intézményvezető által megbízott tankönyvfelelős készíti el. Az intézményvezető tájékoztatja a szülőket a megrendelt tankönyvek köréről, lehetővé teszi, hogy a tankönyvrendelést a szülői munkaközösség véleményezze. Az intézményvezető elektronikus formában megküldi a tankönyvrendelési adatokat a fenntartónak, és beszerzi a fenntartó írásos egyetértő nyilatkozatát.

IX.2. Az Nkt. 46.§ (5) bekezdése alapján intézményünkben minden évfolyamon az állam biztosítja, hogy minden tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. A diákok számára a tartós tankönyveket a könyvtári állományból biztosítjuk. A tanulók és a pedagógusok a tanév során szükséges köteteket, a szükséges pedagógus kézikönyveket a pedagógusok által meghatározott időpontban kölcsönözhetik ki a könyvtárból.

IX.3. A tartós tankönyvek megőrzése és időben történő visszaadása kötelező. Amennyiben ennek nem tesz eleget, úgy köteles a kárt megtéríteni.

X. A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók és a szülők tájékoztatásának, a kapcsolattartásnak a rendje és formája

X.1. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával.

X.2. A tanulók nagyobb közösségét érintő írásbeli kéréseket, kivizsgálás után, 15 napon belül az intézményvezető szintén írásban megválaszolja.

X.3. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény vezetővel, tanáraival.

X.4. A tanulókat az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről az iskola intézmény vezetője tanévenként legalább egy alkalommal, az aktuális tudnivalókról az iskola honlapján és az előtérben elhelyezett hirdetőtáblán folyamatosan tájékoztatja. Az osztályfőnökök osztályfőnöki órákon folyamatosan tájékoztatják a tanulókat az aktuális tudnivalókról.

X.5. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a tanárok folyamatosan szóban és a tájékoztató füzetben (ellenőrző könyvben) vagy az elektronikus naplón keresztül tájékoztatják.

X.6. Évente kétszer a bukásra álló tanulók szüleit külön értesítjük.

X.7. Az intézmény belső jogorvoslati rendszert működtet:

- diákközgyűlés
- rendszeres informálódás a DÖK – től
- az osztályfőnök segítése a jogorvoslati jog gyakorlásában.

X.8. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az intézmény vezetője szükség esetén a szülői szervezet munkaközösség választmányi ülésén félév végén, illetve az előtérben elhelyezett hirdetőtáblán keresztül folyamatosan tájékoztatja. Az osztályfőnökök az osztályok szülői értekezletein adnak tájékoztatást, az aktuális feladatokról pedig szóban vagy írásban folyamatosan értesítik a szülőket.

X.9. A szülőket a nevelők a tanulók egyéni haladásáról az alábbi módon tájékoztathatják:

- szóban:
  - a családlátogatásokon,
  - a szülői értekezleteken,
  - a nevelők fogadó óráin,
  - a nyílt tanítási napokon,
  - a tanuló értékelésére összehívott megbeszéléseken,
- írásban az elektronikus naplón keresztül, valamint a tájékoztató füzetben (ellenőrző könyvben).

X.10. A szülői értekezletek és a nevelők fogadóóráinak időpontjait tanévenként az iskolai munkaterv tartalmazza. A fogadóórák félévente változhatnak.

X.11. Intézményünk támogatja a „Falusi Suttogó" – ban iskolai hírek megjelenését. Az iskola média szakkörösei felelősek az anyag összeállításáért és továbbításáért. A szakkör vezetője az intézményvezető segítségét kérheti az információk begyűjtésében és az anyag összeállításában.

XI. A tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei

XI.1. Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza. Az iskola ezen túlmenően – lehetőségeihez mérten – jutalmazza azt a tanulót, aki eredményes kulturális tevékenységet folytat, kimagasló sportteljesítményt ért el, a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban részesítjük.

XI.2. Iskolánkban elismerésként a következő írásos dicséreteket adjuk: **napközi vezetői, szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói és nevelőtestületi dicséret.** Az írásbeli dicséretet a tanuló tájékoztató füzetébe és az e-naplóba be kell jegyezni. A nevelőtestületi dicséretet a tanuló bizonyítványába is be kell jegyezni.

XI.3. Azok a tanulók, akiknek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi, sport, kulturális versenyek győztese, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese, stb.) jutalmát a ballagási vagy a tanévzáró ünnepélyen az iskolaközösség előtt nyilvánosan veszi át.

XI.4. Napközi vezetői dicséret adható a tanulónak a napköziben nyújtott folyamatos, jó színvonalú teljesítményéért.

XI.5. A szaktanári dicséret tükröződjék a tanuló aktuális szaktárgyi érdemjegyében is.

XI.6. Szaktanári dicséret adható, ha a tanuló tanulmányi munkájában látványos, folyamatos javulás tapasztalható, ha folyamatos, elismerésre méltó többletteljesítményt nyújt, (szorgalmi feladatok, gyűjtő-és kutatómunka, stb.), ha házi tanulmányi versenyen nyújtott teljesítménye kiemelkedő.

XI.7. Osztályfőnöki dicséret az osztályban, közösségben végzett kiemelkedő közösségi teljesítményéért, körzeti, városi tanulmányi és egyéb versenyeken való eredményes szereplésáért adható (4-10. hely).

XI.8. Nevelőtestületi dicséret az egész évben tanúsított kiemelkedő tanulmányi eredményért; több éven keresztül tanúsított példamutató magatartásért, szorgalomért és tanulmányi, vagy azon kívül eső kiemelkedő eredményért adható.

XI.9. Igazgatói dicséret az iskola érdekében végzett kiemelkedő közösségi teljesítményért, a körzeti, városi tanulmányi és egyéb versenyeken elért 1-3. helyezésért, megyei tanulmányi vagy sportversenyen elért eredményes szereplésért (l-10. helyezés), országos versenyre való bekerülésért, illetve az ott tanúsított helytállásért illetve helyezésért adható.

XI.10. Az a nyolcadik osztályos tanuló, aki nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.

XI.11. Az iskolai szintű versenyek első három helyezettje oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet az iskola közössége előtt vehet át.

XI.12. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

XI.13. Anyagi elismerésben részesül az a tanuló, aki az „Alapítvány a Röszkei Gyermekekért" alapító okiratában rögzített feltételek valamelyikének vagy akár több feltételnek is eleget tesz.

XI.14. Az a tanuló, aki kötelességeit enyhébb formában megszegi, fegyelmező intézkedésben részesül, különösen ha:

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a tanulói házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt

XI.15. A szándékos károkozásért a kárt okozó gyermek szülei tartoznak anyagi felelősséggel.

XI.16. A fegyelmező intézkedések a következők lehetnek: szóbeli szaktanári figyelmeztetés, szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés, írásbeli szaktanári figyelmeztetés, írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés, írásbeli osztályfőnöki intés, írásbeli osztályfőnöki rovó, írásbeli igazgatói intés. A fegyelmező intézkedésekről a szülőket a tájékoztató füzetbe való bejegyzéssel, illetve a digitális napló révén tájékoztatja az iskola.

XI.17. Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, vagy sorozatosan követ el szabálysértéseket, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesül. A fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza. A köznevelési törvény előírásai alapján a fegyelmi büntetés lehet: megrovás, szigorú megrovás, meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése illetve megvonása, áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába, eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától, kizárás az iskolából.

XI.18. Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétkesség súlyától függően el lehet térni.

XI.19. A tanuló ***vétkes és súlyos*** kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább a ***„megrovás”*** büntetésben kell részesíteni.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, kábítószer) iskolába hozatala, fogyasztása, terjesztése
- robbanó, szúró, vágó eszköz iskolába történő behozatala
- a szándékos károkozás
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek és a hatóság felé jelentési kötelezettség alatt állnak

XI.20. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb szintű jogszabályokban előírtak szerinti eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az intézményvezető közvetítésével a tantestület dönt. Tanulói vagy szülői kérelemre a fegyelmi eljárás lefolytatása kötelező.

XI.21. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

XI.22. A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. Az okozott kár nagyságát az intézmény vezetője felméri és a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 59.§ szerint jár el.

XII. Az elektronikus naplóhoz való hozzáférés módja

XII.1. A tanulók osztályzatait, igazolt és igazolatlan mulasztásait, késéseit, továbbá dicséreteit és elmarasztalásait a pedagógusok a digitális naplóban rögzítik. A szülők és a diákok számára az iskola jogosultságot ad az előbbiekben felsorolt adatok megtekintéséhez az interneten keresztül, amelyhez jelszavas védelmet biztosít.

XII.2. A hozzáférés módjáról és a jelszavakról a szülő - kérésének megfelelően - az iskolában személyesen illetve írásban a tanuló közvetítésével az osztályfőnöktől vagy az intézményvezető-helyettestől kaphat tájékoztatást.

XII.3. A szülők és a tanulók számára az iskola honlapján történő regisztráció és bejelentkezés után válik elérhetővé az elektronikus napló számukra létrehozott bejelentkező felülete. A sikeres belépés után megtekinthetik a tanulóra vonatkozó adatokat.

XII.4. A szülő kérelmére az elektronikus napló rá vonatkozó adatait (naplókivonat) nyomtatott formában is biztosítja az iskola.

XIII. Az osztályozó, javító, pótló és különbözeti vizsgák eljárási szabályai

XIII.1. Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64 § - 78. §-ban foglalt felhatalmazások alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, javítóvizsga, pótló- és különbözeti vizsga) követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét.

XIII.2. A nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza a vizsgaszabályzatot. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64 § - 78. §-ban foglaltakra.

XIII.3. Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz: osztályozó vizsgákra, különbözeti vizsgákra, javítóvizsgákra, pótló vizsgákra vonatkozik.

XIII.4. Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára: aki osztályozó vizsgára jelentkezik, akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít, akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít, aki pótló vizsgát kíván tenni.

XIII.5. Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga

letételét írja elő. Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

XIII.6. **Osztályozó vizsgát** kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól, vagy engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
Az a tanuló, akinek egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.
A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a jogszabályban meghatározott értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól, vagy engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

XIII.7. **Javítóvizsgát** kell tennie annak a tanulónak, aki elégtelen osztályzatot kapott.

XIII.8. A januári osztályozó vizsgára **az aktuális tanév október 1-jéig,** a júniusi osztályozó vizsgára **az aktuális tanév március 1-jéig** írásban jelentkezhet a tanuló. Kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) nyújtja be írásban a tanuló jelentkezését.

XIII.9. Az **osztályozó vizsgákat félévkor január 1-2. hetében, tanév végén június 1-2. hetében**, az éves munkatervben rögzített időpontban tartjuk. **A pontos időpontról a szülőt (gondviselőt) és a szülő (gondviselő) által a tanulót írásban értesíti az iskola** a vizsga tervezett időpontja előtt egy hónappal.

XIII.10. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit a Házirend 1. számú melléklete tartalmazza.

XIII.11. A javítóvizsgák, augusztus utolsó hetében zajlanak, amelynek pontos időpontjáról az iskola bejáratánál elhelyezett hirdetményben, a helyi újságban és írásban is értesítjük a szülőket, tanulókat. Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból kifolyólag nem tud részt venni a javítóvizsgán, az iskola köteles pótló vizsgát biztosítani számára. A pótló vizsga időpontját a javítóvizsgát akadályozó ok megszűnte után jelöli ki az intézményvezető. A pontos időpontról a szülőt (gondviselőt) és a szülő (gondviselő) által a tanulót írásban értesíti az iskola a vizsga tervezett időpontja előtt 5 tanítási nappal.

XIII.12. Iskolánkban, ha a tanuló másik magyarországi oktatási intézményből érkezik, nem tartunk **különbözeti vizsgát**, elfogadjuk az előző iskola értékelését. Amennyiben a tanuló külföldi oktatási intézményből érkezik, az intézményvezető dönt a különbözeti vizsga szükségességéről annak függvényében, hogy a másik ország oktatási rendszere hogyan illeszkedik a mi oktatási rendszerünkhöz. A különbözeti vizsga célja ez esetben az, hogy felmérje a tanuló aktuális tudásszintjét, melynek alapján a tanuló évfolyamba sorolása megtörténhet.

A különbözeti vizsgák augusztus utolsó hetében, illetve január első hetében kerülnek megtartásra. A pontos időpontról a szülőt (gondviselőt) és a szülő (gondviselő) által a tanulót írásban értesíti az iskola a vizsga tervezett időpontja előtt egy hónappal. Ha a tanuló tanév közben érkezik, az intézményvezető ezektől eltérő időpontban is kijelölheti a különbözeti vizsga időpontját, azzal, hogy a különbözeti vizsgát a tanuló jelentkezését követő 15 tanítási napon belül le kell bonyolítani. Ennek pontos időpontjáról a szülőt (gondviselőt) és a szülő (gondviselő) által a tanulót írásban értesíti az iskola a jelentkezést követő 3 tanítási napon belül.

XIII.13. A vizsgák tematikáját a vizsga időpontja előtt **egy hónappal** a tanulók a szaktanároktól írásban megkapják, azokért a tanuló köteles jelentkezni.

XIII.14. Egy vizsgabizottságban legalább 3 pedagógusnak kell részt vennie. A bizottság kizárólagos joga annak eldöntése, hogy a tanuló az osztályozó vagy javítóvizsgán a

követelményeknek megfelelt-e. Döntésükről a tanulót és a szülőt ezt követően tájékoztatják.

XIII.15. A tanulmányok alatti vizsgákról jegyzőkönyvet kell vezetni. Az osztályozó és a javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be a törzskönyvbe és bizonyítványba, a záradékot az intézmény vezetője is aláírja. A tanulók vizsgadokumentumai irattárba kerülnek.

XIII.16. Ha a tanuló az osztályozóvizsgán saját hibájából nem jelenik meg, javítóvizsgát tehet. Ha a **javítóvizsgán saját hibájából nem jelenik meg, tanévet kell ismételnie**. Ha a tanuló az osztályozó vizsgán neki fel nem róható okból nem jelenik meg, akkor az intézmény vezetője köteles pótló vizsgaidőpontot kijelölni.

XIII.17. A tanuló joga, hogy - jogszabályban meghatározott eljárás szerint - független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról. A kérvényt az intézmény vezetőjének címezve a megadott határidőre a titkárságon kell leadni.

XIII.18. Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

XIII.19. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc. A szóbeli vizsgát megelőzi egy 15 perces szünet az írásbeli után, majd 30 perces felkészülés következik a szóbeli vizsgára. A szóbeli feleltetés időtartama 15 perc. Az írásbeli és a szóbeli vizsgákra szánható időt a vizsgáztató pedagógusnak jogában áll megváltoztatni tantárgya és az összeállított írásbeli feladatsor függvényében. A vizsgázóval a vizsga kezdetekor közölnie kell a rendelkezésére álló időt.

XIII.20. A vizsga érdemjegyét a (házirendben meghatározott és elfogadott) témazáró dolgozatoknál feltüntetett százalékos határok alapján határozzuk meg.

XIII.21. Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

XIV. A tanulók értékelésének rendje, szempontjai

XIV.1. A tanulók értékelését a pedagógusok végzik.

XIV.2. Első osztályban félévkor és év végén, második osztályban félévkor szövegesen értékeljük a tanulók teljesítményét. 2. osztályban év végén, valamint 3-8. osztályokban félévkor és év végén 1-5-ig osztályzattal minősítjük a tanulók munkáját.

XIV.3. Az elektronikus naplóba bekerülő értékelésről, érdemjegyekről, bejegyzésekről (késés, mulasztás) a tanulót folyamatosan értesíteni kell.

XIV.4. Egy tanítási napon a tanuló **legfeljebb 2 témazáró dolgozatot** írhat. A pedagógus ezek időpontját legalább **egy héttel előre közli a tanulókkal**, akik kötelesek jelezni a pedagógus felé, ha ezzel túllépnék az adott napon írható témazárók számát.

XIV.5. A tanuló a kiértékelt írásbeli munkáját lehetőleg **öt tanítási napon** belül kézhez kapja.

A témazáró dolgozatok százalékos értékelése:

Alsó tagozat

%	érdemjegy
0 – 50	1
51 – 65	2
66 – 79	3
80 – 89	4
90 – 100	5

Felső tagozat

%	érdemjegy
0 – 30	1
31 – 50	2
51 – 74	3
75 – 89	4
90 – 100	5

XV. A tanórán kívüli egyéb foglalkozások és heti rendszeres foglalkozásokon túli szabadidős tevékenységek és a rájuk vonatkozó szabályok

XV.1. Az iskola a tanulók számára – a tanórai foglalkozások mellett –az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi:

- Napközis foglalkozás. Az iskolában a tanítási napokon a délutáni időszakban napközi működik. A tanítási szünetekben a munkanapokon – igény esetén – összevont napközis csoport üzemel.
- Diákétkeztetés. A tanulók számára igény szerint a napi háromszori étkezés biztosított. Amennyiben nem kívánja a napi háromszori étkezést igénybe venni választhat a
  - reggeli és ebéd,
  - ebéd

  lehetőségek közül.
- Tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéni foglalkozások. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint az arra bármilyen okból kifolyólag rászorulók felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéni foglalkozások segítik.
- Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör sportcsoportjainak foglalkozásai a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítják a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

- Szakkör, érdeklődési kör, énekkar. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobby alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola vezetője dönt. Szakkör vezetését – az iskola vezetőjének megbízása alapján – olyan szakképzett felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.
- Kirándulások. Az iskola tanárai a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára kirándulást szervezhetnek. A tanulók részvétele a kiránduláson önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- Erdei iskola. A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. A tanulók részvétele az erdei iskolai foglalkozásokon javasolt, a felmerülő költségek egy részét a szülők önkéntes alapon vállalják.
- Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését segítik a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A tanulók részvétele ezeken a foglalkozásokon – ha az tanítási időn kívül esik és költségekkel jár – önkéntes. A felmerülő költségről a szülők gondoskodnak.
- Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a tantestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A tanulók részvétele a szabadidős rendezvényeken önkéntes, a felmerülő költségről a szülők gondoskodnak.

- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján az iskola vezetőjével történt előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl.: sportlétesítmények, számítógépek stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják. Köteles az eszközöket rendeltetésszerűen használni és állagát megóvni - amennyiben ennek nem tesz eleget, úgy köteles a kárt megtéríteni.
- Hit- és vallásoktatás. Az iskola épületében a bejegyzett egyházak hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A tanórai kereten belül lévő Hit- és erkölcstan oktatáson azok a tanulók kötelesek részt venni, akiknek szülei beiratkozáskor illetve változás esetén minden év májusáig (a következő tanévre vonatkozóan) nyilatkoznak arról, hogy Hit- és erkölcstan oktatásban kívánják részesíttetni gyermeküket. A tanórán kívül tartott hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

XV.2. A délutáni tanórán kívüli foglalkozásokat az iskola tanárai 12.35 óra és 17.00 óra között szervezik meg. Az ettől eltérő időpontokról a szülőket előre értesíteni kell.

XV.3. A tanórán kívüli foglalkozásokról történő távolmaradást is igazolni kell. A tanórán kívüli foglalkozásokról ismételten igazolatlanul mulasztó tanuló az intézményvezető engedélyével a továbbiakban minden olyan foglalkozásról és iskolai programról kizárható, amelyen számára a részvétel nem kötelező.

XV.4. A házirend egyéb előírásait értelemszerűen alkalmazni kell a tanórán kívüli foglalkozások alatt is.

XVI. A napközis foglalkozásra vonatkozó szabályok

XVI.1. A napközis foglalkozásra minden tanulót felveszünk.

XVI.2. A következő tanévre vonatkozó tantárgyfelosztás kialakítása érdekében minden év májusában felmérésre kerül azoknak a tanulóknak a száma, akik nem kívánják igénybe venni a 16 óráig tartó foglalkozásokat. Első évfolyamon a beiratkozáskor kell jelezni, hogy előre láthatóan a tanuló igénybe veszi-e a 16 óráig tartó foglalkozásokat. Indokolt esetben a szülő tanév közben is kérheti gyermeke felmentését részben vagy teljesen a délutáni 16 óráig tartó benntartózkodás alól.

XVI.3. A napközis foglalkozások a délelőtti tanítási órák végeztével – a csoportba járó tanulók órarendjéhez igazodva – kezdődnek és délután maximum 16.30 óráig tartanak. Szülői igény esetén a napköziben a tanulók számára 16.30 óra és 17.00 óra között az iskola felügyeletet biztosít.

XVI.4. A tanuló a napközis foglalkozásról a foglalkozás vége előtt egyedül csak a szülő írásbeli kérése alapján távozhat el. Egy-egy kivételes esetben a szülő személyes kérésére a szülővel együtt mehet el a foglalkozásról. Rendkívüli esetben – szülői kérés hiányában – a tanuló eltávozására az intézmény vezetője vagy helyettese engedélyt adhat, miután a szülőt telefonon értesítette a rendkívüli esetről.

XVI.5. A napközis foglalkozásról való hiányzást a szülőnek igazolnia kell.

XVI.6. A napközis csoportokban a nevelők felelősöket jelölhetnek ki (pl. tanulmányi felelős, tisztaságfelelős, játékfelelős, stb…). A felelősök feladatát és munkájuk ellenőrzését, értékelését a nevelők a csoport tagjaival együttműködve alakítják ki.

XVII. A tanulók tantárgy- és pedagógusválasztásának és a délutáni foglalkozásokra való jelentkezés rendje

XVII.1. Iskolánkban 7. és 8. osztályban lehetőség van angol nyelvi ill. magyar nyelvi fakultációt választani. A szaktanár javaslata és a tanulói szándék alapján kerül megállapításra, hogy a tanuló melyik tantárgyat tanulja a tanév során. Amennyiben tanév közben a változtatás igénye felmerül, a szaktanárok döntése alapján ez megtehető.

XVII.2. A tanórán kívüli foglalkozásokra való tanulói jelentkezés – a felzárkóztató foglalkozások, valamint az egyéni foglalkozások kivételével – önkéntes. A tanórán kívüli foglalkozásokra a tanulónak az adott tanév elején kell jelentkeznie, és a jelentkezés egy tanévre szól. Ettől eltérni csak rendkívüli esetben, az intézmény vezetőjének engedélyével lehet.

XVII.3. A felzárkóztató foglalkozásra, valamint az egyéni foglalkozásra kötelezett tanulókat képességeik, tanulmányi eredményeik alapján a tanítók, szaktanárok jelölik ki. A tanulók részvétele a felzárkóztató foglalkozásokon, valamint az egyéni foglalkozásokon kötelező, ez alól felmentést csak a szülő írásbeli kérelmére az intézmény vezetője adhat.

XVII.4. Az iskola személyi feltételrendszere nem teszi lehetővé, hogy a szorgalmi időszakban a tanuló pedagógust válasszon. Erre az utolsó tanítási napon az intézményvezetőhöz benyújtott írásbeli kérelem útján nyílhat lehetőség a következő tanévre vonatkozóan. Az intézményvezető mérlegeli a lehetőségeket és ennek függvényében dönt arról, helyt tud-e adni a tanuló kérésének.

XVIII. Az iskola helyiségeinek, berendezési tárgyainak, eszközeinek és az iskolához tartozó területek használatának rendje

XVIII.1. Minden tanév elején tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót tartunk tanulóink és dolgozóink részére, amelynek során felhívjuk a figyelmet a veszélyforrások kiküszöbölésére. A baleseteket azonnal be kell jelenteni a munkavédelmi felelősnek.

XVIII.2. Minden tanév elején tűzriadót tartunk, melynek során begyakoroljuk az iskola kiürítésének rendjét.

XVIII.3. Rendkívüli esemény esetén (pl.: természeti katasztrófa, tűz, bombariadó, robbanással történő fenyegetés) a tanulónak kötelessége, hogy pontosan betartsa az iskola felnőtt dolgozóinak utasításait, valamint az épület kiürítési tervében szereplő előírásokat.

XVIII.4. Tanulóinktól az iskolában és az iskolán kívül tartott rendezvényeinken egészségük és testi épségük megóvása érdekében elvárjuk, hogy:

- Úgy viselkedjenek és közlekedjenek, hogy ne veszélyeztessék se a saját, se társaik testi épségét. Ennek érdekében különösen tartsák be a következőket:
  - A folyosókat és a lépcsőket a közlekedés számára szabadon kell hagyni. A lépcsőn lehetőleg a jobb oldalon lépésben közlekedjenek úgy, hogy az ellenkező irányból jövőknek is legyen helyük.
  - A folyosón és a lépcsőn szaladni, egymást lökdösni tilos.
  - A lépcsők melletti szegélyen csúszkálni tilos.
  - A lépcsők korlátjain kihajolni, azokra felmászni szigorúan tilos.
  - A lépcsőket csak közlekedés céljára használjuk, a lépcsőn gyülekezni, beszélgetni nem szabad.
  - Lépcsőn, földön, ablakpárkányon, radiátoron ülni nem szabad.

- A liftet tanulónak csak nagyon indokolt esetben, de akkor is kizárólag felnőtt kísérete mellett szabad használni. Ez alól kivételt képez, ha rendkívüli eset áll fenn (pl. végtagtörés). Ekkor az iskola vezetőjének engedélyével, előzetesen lefektetett szabályok betartásával a tanuló rendszeresen is használhatja a rendkívüli eset fennállásáig a liftet.
- Tűzveszélyes, tüzet okozó anyagot (gyufa, petárda, öngyújtó, stb.) az iskolába hozni, illetve az iskola által szervezett iskolán kívüli programokra vinni tilos.
- Sérülést okozó, veszélyes (pl. éles, szúró, stb…) tárgyakat az iskolába hozni, illetve az iskola által szervezett iskolán kívüli programokra vinni tilos.
- Az iskola területén, valamint az iskola által szervezett iskolán kívüli programokon alkoholt, drogot fogyasztani, cigarettázni, az egészségre káros egyéb szereket fogyasztani tilos!

XVIII.5. Az iskolaépület körül a diákok csak a hátsó, aszfaltozott részt és a hátsó bejárat melletti, padokkal ellátott területet használhatják a következő szabályok betartásával:

- Tilos az iskola udvarán kavicsot, köveket dobálni, valamint az udvarról a kerítésen át és az épület ablakain bármilyen tárgyat kidobni és bedobni.
- Hógolyózni a főépület végétől a betonkerítésig terjedő területen engedélyezett, azonban itt is mindenkinek kötelessége vigyázni társai és az épületek épségére.
- A délutáni foglalkozásokon az udvar használata a napközis nevelő felügyeletével történik, az általa felállított és a tanulókkal közösen megbeszélt szabályok szerint.

XVIII.6. Az épület legfelső szintjére a tanulók csak tanári kísérettel mehetnek fel. Amennyiben az ott található tantermek valamelyikében lesz órájuk, szakköri foglalkozásuk, felzárkóztató foglalkozásuk, akkor az igazgatóhelyettesi iroda előtti folyosó részen vagy a saját termük mellett sorakoznak fel és várják az órát tartó pedagógust.

XVIII.7. A szaktantermekben, a szertárakban a tanulók kizárólag pedagógus felügyeletével vagy engedélyével tartózkodhatnak. A tanulók az általuk használt eszközöket kötelesek rendben tartani, az okozott kárért – a jogszabályok előírásai szerint – a szülők anyagilag felelősek. A szaktanár felügyelete és irányítása mellett diákjaink közreműködni kötelesek az általuk használt szakmai eszközök és környezetük rendben tartásában.

XVIII.8. A tornateremben a tanuló csak pedagógus felügyeletével tartózkodhat, az öltöző rendjét köteles megtartani. A sportfoglalkozásokon a tanulóknak – az utcai (iskolai) ruházat helyett – sportfelszerelést (pl.: tornacipő, edzőcipő, váltó zokni, póló, trikó, tornanadrág, melegítő) kell viselniük. Nem viselhetnek karórát, gyűrűt, nyakláncot, fülbevalót, testékszert.

XVIII.9. Azokban a helyiségekben, ahol különösen veszélyes helyzetek alakulhatnak ki, a tanulóknak részesülniük kell az arra a helyiségre vonatkozó és az ott végzett tevékenységre érvényes balesetvédelmi oktatásban, melynek megtörténtét a tanulók aláírásukkal is igazolják. Az említett helyiségekhez kapcsolódó használati rendet és balesetvédelmi ismereteket a foglalkozást tartó pedagógusnak kell ismertetni és az írásos rögzítésről is ő köteles gondoskodni.

XIX. A tanulók feladatai saját környezetük rendben tartásában, a tanítási órákon, az iskolai rendezvényeken és azok előkészítésében

XIX.1. Az intézmény épületeit, helyiségeit rendeltetésüknek megfelelően kell használni. Az intézmény helyiségeinek használói felelősek:

- az iskola tulajdonának megóvásáért, védelméért
- az iskola rendjének, tisztaságának megőrzéséért
- a tűz- és balesetvédelmi, valamint a munkavédelmi szabályok betartásáért,
- az iskola szervezeti és működési szabályzatában, valamint a házirendben megfogalmazott előírások betartásáért

XIX.2. Minden tanuló feladata, hogy az iskola rendjére, tisztaságára vigyázzon, ne szemeteljen, erre társait is figyelmeztesse, maga és társai után az iskola udvarán és helyiségeiben rendet hagyjon.

XIX.3. A délutáni egyéb foglalkozásra váró tanuló köteles a napközi rendjét betartani akkor is, ha egyébként nem napközis.

XIX.4. Az iskolában az alábbi tanulói felelősök működnek:

- Osztályonként két-két hetes, akik megbízatása egy hétre szól, vagy kötelességszegés esetén egy héttel meghosszabbítható. A heteseket az osztályfőnök jelöli ki.
- Tantárgyi felelősök, akiket a szaktanár jelöli ki, az önkéntes jelentkezők közül.

XIX.5. A hetesek az óraközi szünetekben csendben, példamutatóan végzik feladataikat.

A hetesek feladatai:

- az egyik hetes mindig az osztályteremben tartózkodik, ügyelve az ott lévő tárgyakra, értékekre
- ha szükséges, a szünetben a tanulókat az udvarra kiküldik
- gondoskodnak a tanterem megfelelő előkészítéséről a tanórákra (tiszta tábla, kréta stb., figyelembe véve a következő órát tartó nevelő utasításait, kéréseit is)
- a szünetben a termet kiszellőztetik
- az óra kezdetén a nevelő megérkezéséig felügyelnek az osztály rendjére, a fegyelmezetlen tanulókat figyelmeztetik
- az órát tartó nevelőnek az óra elején jelentik a hiányzó tanulókat
- ha az órát tartó nevelő a becsöngetés után tíz perccel nem érkezik meg a tanterembe, értesítik az igazgatóságot
- az óra végén a táblát letörlik, és ellenőrzik a tanterem rendjét, tisztaságát

XIX.6. Egyes tanítási órákon – a tanulók önkéntes jelentkezése alapján – különféle tantárgyi felelősök segítik a tanórai munka lebonyolítását, a tanulók felszerelésének és házi feladatának ellenőrzését, az órához szükséges eszközök biztosítását. Ilyen tantárgyi felelős lehet: leckefelelős, pontozó, szertáros, térképfelelős, stb.

XIX.7. Az egyes tanórán kívüli iskolai rendezvények előkészítésében, lebonyolításában, lezárásában a rendezvény megszervezéséért felelős tanulóközösség tagjainak közre

kell működniük. A tanórán kívüli iskolai rendezvényekért felelős tanulóközösségeket az iskolai munkaterv tartalmazza.

XIX.8. A tanórák közötti szünetek a felfrissülést szolgálják. A tanárok kötelesek ezt a jogot tiszteletben tartani.

XIX.9. Az iskola munkahely, a diákok megjelenése ennek megfelelően legyen tiszta, rendes, a divat szélsőségeit, a feltűnést kerülő. A szélsőséges, extravagáns hiányos ruházat viselése nem megengedett. Amennyiben a tanuló ezen szabályokat nem tartja be, a szülő kötelessége gondoskodni arról, hogy gyermeke a házirendben előírtaknak megfelelően jelenjen meg az iskolában.

XIX.10. Az iskolai ünnepségeken az ünneplő viselet: fehér felső, sötét alj (lányoknak); fehér ing, sötét nadrág (fiúknak) és az iskola emblémájával ellátott sál, illetve nyakkendő.

XX. A tanulók egészségének megőrzését szolgáló eljárások

XX.1. A tanulók rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását az intézményben iskolaorvos és iskolai védőnő biztosítja.

XX.2. Az iskolaorvos elvégzi a tanulók egészségügyi állapotának ellenőrzését, szűrését az alábbi területeken:

- fogászat: évente két alkalommal
- belgyógyászati vizsgálat: évente egy alkalommal,
- szemészet: évente egy alkalommal,
- a tanulók fizikai állapotának mérése: évente egy alkalommal,
- valamint a továbbtanulás, pályaválasztás előtt álló tanulók vizsgálata a nyolcadik évfolyamon.

XX.3. Az iskolai védőnő elvégzi a tanulók higiéniai, tisztasági szűrővizsgálatát évente két alkalommal vagy szükség szerint. A vizsgálat időpontjáról előre kérünk tájékoztatást.

XX.4. A szülőt gyermeke megbetegedésekor értesíteni kell, majd a szülő kérése szerint gondoskodunk a gyermek további ellátásáról.

XXI. A felvételi eljárás során alkalmazott sorsolás lebonyolításának részletes szabályai

Ha az iskola - a megadott sorrend szerint - az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy

b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy

c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy

d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A sorsolás lebonyolításának részletes szabályai:

- A sorolás az érintett szülők számára nyilvános.
- A sorsolás kitűzött napja és időpontja előtt 3 nappal a helyben szokásos módon (hirdetőtábla, honlap) a szülőket értesíteni kell a sorsolás napjáról, időpontjáról és helyszínéről.
- A sorsolás megkezdése előtt dokumentált módon bizottságot kell alakítani, az adminisztrációs feladatok ellátására pedig külön személyt kell kijelölni.
- A bizottság tagjait és az adminisztrációs feladatot ellátó személyt az intézmény vezetője jelöli ki írásban. A bizottság minimum 3 tagból (pedagógusból) áll és elnöke az intézmény igazgatója.
- A sorolás megkezdése előtt a sorsolásra váró jelentkezők nevét és lakcímét külön – az intézmény hivatalos bélyegzőlenyomatával ellátott, más megkülönböztető jelölést nem tartalmazó – sorolási cédulákon kell feltüntetni, amelyek előkészítéséről és sorsolási urnába helyezéséről az adminisztrációs feladatot ellátó személy gondoskodik. A sorsolásra váró jelentkezők adatait a bizottság a sorsolás megkezdése előtt, a helyszínen ellenőrzi.
- A sorsolásról a sorsolás napján jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a jegyzőkönyvvezető és a bizottság elnöke hitelesít. Az iktatószámmal ellátott jegyzőkönyv 3 egyező példányban készül.

- A sorsolás lebonyolítása során az iskolai beiratkozásra vonatkozó jogszabályokban foglaltak szerint kell eljárni.
- A sorsolás menete: a bizottság tagjai egymás után, egyesével húzzák ki az urnából a jelentkezők adatait tartalmazó cédulákat, azt bemutatják a bizottságnak és a jegyzőkönyvvezetőnek. A jegyzőkönyvvezető jegyzőkönyvben rögzíti a kihúzott jelentkezők adatait. A sorsolás addig tart, míg a kihúzott jelentkezők száma eléri az intézmény fenntartója által meghatározott létszámhatárt. Az iskola a szülőket írásban (tértivevényes levélben) értesíti a sorsolás eredményéről.

XXII. Óvó-védő szabályok

- Az iskola területére élő állatot behozni nem szabad.
- Az iskola nevelőintézmény, ezért semmiféle gyógyszer beadására nem vállalkozhatnak az iskola dolgozói. Kivételt képez rendkívüli esetben az orvos, az egészségügyi dolgozó utasítására, illetve a szülő kérése alapján történő gyógyszerezés.
- Az intézményt záró dolgozó köteles annak biztonságos zárásáról gondoskodni, a vagyonvédelmi követelményeknek maradéktalanul eleget tenni.

XXIII. A házirend felülvizsgálata

A házirend felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi a diákönkormányzat, az intézmény dolgozóinak és tanulóinak nagyobb csoportja, a szülői szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az iskola vezetőjéhez kell beterjeszteni. A házirend módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

Röszke, 2020. március 12.

PH.

…….

intézményvezető

A házirendet a szülői szervezet 2019. december 4. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírásommal tanúsítom, hogy a szülői szervezet egyetértési jogát a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta, az abban foglaltakkal egyetértve a nevelőtestületnek elfogadásra javasolta.

…….

szülői szervezet képviselője

A házirendet az intézmény diákönkormányzata 2019. november 26. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírásommal tanúsítom, hogy a diákönkormányzat egyetértési jogát jelen házirend felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta, az abban foglaltakkal egyetértve a nevelőtestületnek elfogadásra javasolta.

…….

diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus

A házirendet az intézmény nevelőtestülete 2019. november 26 – án elfogadta.

…….

hitelesítő nevelőtestületi tag

……

hitelesítő nevelőtestületi tag

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

1. osztály

Ének-zene

Népi gyermekjátékok, mondókák elsajátítása:
kiolvasók, sétálók, szerepváltó és párcserélő körjátékok, leánykérő játékok, hidas játékok, különféle vonulások (biton, triton, tetraton, pentachord, pentaton hangkészlettel).
Magyar népdalok megtanulása: névnapköszöntők, tréfás dalok, párosítók, (pentaton, hexachord hangkészlettel).
Művészi értékű komponált gyermekdalok és megzenésített versek tiszta éneklése (Kodály Zoltán, Ádám Jenő).
Felelgető éneklés, kérdés-felelet játékok.
Egyenletes mérő és a dal ritmusának megkülönböztetése (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel).
Ritmikai készség fejlesztése:

- Egyenletes mérő és a dal ritmusának hangoztatása (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel).
- Negyed, nyolcadpár, negyed szünet.
- Ritmusmotívumok hangoztatása ritmustapssal és ritmushangszerekkel.
- Komplex mozgásfejlesztés egyszerű tánclépésekkel (kilépések, kijárások).
- 2/4 ütemmutató.
- Ismétlődés a zenében, ritmusosztinátó. Gyors-lassú érzékeltetése.

Hallásfejlesztés:

- Hangrelációk érzékeltetése kézjellel.
- Énekes rögtönzés hangokkal, saját név éneklése szabadon vagy a tanult dallamfordulatokkal.

dallamfordulatok: sm, lsm, smd
Zeneelméleti alapismeretek megszerzése az előkészítés – tudatosítás – gyakorlás/alkalmazás hármas egységében.
Ritmikai elemek, metrum:

- A mérő és ritmus megkülönböztetése.
- A tanult dalokból, dalrészletekből, versekből a tanulandó ritmus kiemelése.
- Ritmikai elemek megnevezése gyakorlónévvel: tá (negyedérték), ti-ti (nyolcadpár), szün (negyed szünet
- Ritmikai elemek jele.
- ütemmutatók, ütemfajták: 2/4.

Dallami elemek:

- Tanult dalokból dallamfordulat új hangjának kiemelése, megnevezése szolmizációval: szó-mi-lá-dó
- Az új szolmizációs hang kézjele és betűjele: s-m-l-d
- A vonalrendszer megismertetése: öt vonal, négy vonalköz, alsó pótvonal.

Az új szolmizációs hang helye a vonalrendszerben, hangjegy. Hangszár irányának megfigyeltetése
A teljes figyelem kialakításának fejlesztése:

- tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval: leginkább gyors tempójú, táncos klasszikus zenei idézetekhez kapcsolódóan teljes zeneművek vagy zenei részletek többszöri meghallgatásával (ismétlődő lejátszásával);

kezdés és befejezés megfigyeltetése, és kifejezése a szabad mozgás elkezdésével és befejezésével;

- zenei eszközök megfigyeltetésével dinamikai ellentétpárok megkülönböztetése (halk-hangos), fokozatos dinamikai erősödés és halkítás megfigyeltetése és reprodukálása játékos feladatokkal, hirtelen hangerőváltás megfigyelése és reprodukciója;

A hangszínhallás és a többszólamú hallás fejlesztése:

- természetünk és környezetünk hangjai,
- emberi hangszínek (magas, mély, gyerek, férfi és női hang),
- a hangszerek hangszínének megtapasztalása gyakorlati úton,
- szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar.

Formaérzék fejlesztése a helyesen tagolt éneklésen és mozgáson keresztül.

Absztrakció: a dalok szövegének értelmezése, a dalszövegekhez vagy zeneművekhez kapcsolódó dramatizált előadás (drámajáték, báb), valamint a zene keltette gondolatok vizuális megjelenítése (festés, formázás).

Zenehallgatás tanári bemutatással vagy felvételről (audio, video) az évfolyam énekes és generatív tevékenységeihez, valamint a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódóan válogatva a zeneirodalom különböző korszakaiból. Beleértve a 20. század és korunk zeneirodalmát is, különösen a következő témakörökben: csend és hang, hangszerek, természet a zenében, szólóhang-kórus, szóló hangszer-zenekar.

Cselekményes és programzene hallgatása (pl. mesebalett) a cselekmény megfigyelésével, a szereplők karakterének zenei eszközökkel történő azonosításával (pl. tündér, boszorkány, királylány, királyfi, udvari bolond és „varázserejű” hangszerek).

Etika/Hit-és erkölcstan

Hogyan és hányféle módon szólítanak engem mások?

Hol születtem és mikor? Hány éves vagyok? Kik a szüleim? Mit tudok magamról? Milyen voltam kisebb koromban? Miben változtam?

Milyen jelek tartoznak hozzám, amelyek az én helyemet, az én dolgaimat jelölik és megkülönböztetik azokat másokéitól?

Ilyen vagyok

Milyennek látom magam, ha tükörbe nézek? Hasonlítok-e valakire a családban?

Mit szeretek magamon? Van-e olyan, amit nem szeretek, és ha igen, miért?

Minek szoktam örülni, mitől leszek szomorú, és mitől félek? Ha szomorú vagyok vagy félek, mitől múlnak el ezek a rossz érzések?

Testi épségem

Hogyan tudok vigyázni magamra és az egészségemre, testi épségemre? Mi a teendő, ha valakit baleset ér?

Kedvenc helyeim, tárgyaim és tevékenységeim

Hol szeretek lenni, és hol nem, miért? Hová szeretnék eljutni? Melyek a legkedvesebb játékaim és tárgyaim? Miért szeretem őket? Hogyan vigyázok rájuk? Mit szeretek játszani és kivel?

Nehéz helyzetek

Mi az, amit könnyű megtennem, és mi az, amit nehéz? Voltam már olyan nehéz helyzetben, amikor először nem tudtam, mit kell tennem? Végül mit tettem? Mit csinálnék most, ha ugyanabban a helyzetben lennék?

Ismerőseim

Kiket ismerek a rokonságból, az iskolából és máshonnan? Milyen kapcsolat fűz hozzájuk? Miért jó, ha különféle ismerőseink vannak?

Kapcsolatba lépek másokkal

Milyen helyzetekben és milyen okból lépek kapcsolatba másokkal? Hogyan szólítsam meg a különböző korú közeli és távolabbi ismerősöket?
Hogyan kérhetek segítséget felnőttektől és gyerektől? Honnan tudhatom, hogy másnak segítségre van szüksége? Hogyan szólítsak meg egy ismeretlen embert, ha segítségre van szükségem?
Hogy viselkedjem, ha mások szólítanak meg engem? Mit tegyek, ha idegen ember szólít meg az utcán? Kiben bízhatom meg?
Hogyan illik viselkednem különböző helyzetekben? Miért jó, ha mindenki így viselkedik?
Gondolataim és érzéseim kifejezése
Mi mindent tudok kifejezni szavakkal, gesztusokkal és képekkel?
Milyen érzéseim keletkezhetnek egy-egy helyzetben? Honnan tudhatom egy másik emberről, hogy mit gondol, mit érez?
Milyen eszközök segítségével léphetünk kapcsolatba másokkal? Miben más az, ha személyesen találkozunk valakivel, vagy telefonon beszélünk vele?
Mi az, amivel mások meg tudnak bántani engem? Mi az, amivel én meg tudok bántani másokat? Mit tehetek, ha megbántottam másokat? Mi tehetek, ha valaki olyat tesz velem, amit nem szeretek?
Kiket szeretek, kiket nem, és miért? Hogyan mutathatom meg, ha szeretek valakit? Miért jó a szeretet?
Család és rokonság
Kikből áll a mi családunk? Milyen a kapcsolatom anyukámmal, apukámmal, testvéreimmel (ha vannak), a nagyszüleimmel? Jó, ha együtt vagyunk? Mit kapok tőlük, és én mit adok nekik? Hogyan tudjuk segíteni egymást?
Kik tartoznak még a rokonságunkhoz és velük milyen a kapcsolatom? Mi jelent az számunkra, hogy rokonok vagyunk?
Családi ünnepek
Milyen családi ünnepeink vannak, és hogyan tartjuk meg őket? Mit szeretek közülük és miért?
A gyerekek élete
Hogyan telik el egy hétköznapom? Milyen a hétvégém? Milyen tevékenységet szoktam leggyakrabban végezni és kikkel?
Milyen az iskolai életem? Miért szeretek iskolába járni és miért nem? Milyen szabályok vannak az iskolában?
Mások
Miben különbözöm másoktól?
Máshol hogyan telik el a gyerekek egy-egy napja? Mi mindenben lehet más az életük, mint az enyém?

Írás, olvasás

A tanuló
- érthetően beszél;
- megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol;
- használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit;
- bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz;
- eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében.

A tanuló
- nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulásában;

– rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően;

– részképességei elérték a szükséges szintet.

A tanuló
– olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő;

– ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit;

– ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési szabályait;

– biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkezik;

– ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit;

– rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek;

– biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket.

A tanuló
– ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvas fel,

– felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit,

– használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében;

a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten.
A tanuló
– hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket;

– képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés);

– néhány verset, mondókát elmond fejből;

– dramatikus játékokban együttműködik s társakkal.

A tanuló
– nyitott, motivált, érdeklődő az írás tanulásában;

– előzetes képességei és ismeretei megfelelőek az írástanulás megkezdéséhez;

– finommotorikája, szem-kéz koordinációja megfelelő szintű;

– tisztában van az írás alapvető funkcióival a mindennapi életben.

A tanuló
– ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait;

– írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz.

A tanuló
– másoláskor nem vét írástechnikai hibát;

– jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást;

– a gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt;

– ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját;

– szövegminta alapján felismeri és kijavítja hibáit.

A tanuló
– szükség szerint alkalmazza a tapasztalt helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében;

– 10–20 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot;

– az egyszerű szavakat helyesen választja el.

A tanuló
– a tanító irányításával motiváltan tanul;

– a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ;

– szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, Tamkó Sirató Károly: Csöpp kis Márta, Weöres Sándor: Olvadás című költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás.

A tanuló
– ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;

– képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben;

– meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket;

– meghallgatja mások érvelését is;

– képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során;

– dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.

Környezetismeret

Tájékozódás az iskola épületében.
Tájékozódás vázlatrajz alapján. Természetes mértékek (lépés, arasz stb.) használata.
Az iskola épületében és a környéken található jelek, jelzések értelmezése.
Az iskolában dolgozók foglalkozásának összehasonlítása. Megszólításuk, köszönés, udvariassági formulák használata.
Helyes viselkedés és megfelelő öltözködés az iskolában (tanórán, különböző szabadidős foglalkozásokon, szünetben).
Az osztályterem, ahol szeretek lenni: az osztályteremben található tárgyak, bútorok megnevezése, jellemző tulajdonságaik összegyűjtése, csoportosításuk különböző szempontok szerint.
A házi kedvencek, a házban és a ház körül élő állatok megnevezése, egy-egy (az ember számára) jellemző tulajdonságának megnevezése.
Egyszerű növényápolási munkák elvégzése (ültetés, öntözés, talajlazítás) és a hozzájuk tartozó néhány eszköz nevének megismerése, az eszközök használata.
Élőlények és élettelen dolgok összehasonlítása, különbségek megfogalmazása.

Az időjárás megfigyelése, az időjárásnak megfelelő öltözködés megtervezése.
Napi- és hetirend tervezése, a megvalósítás értékelése.
Helyes testtartás. A megvilágítás szerepének felismerése tanulás közben.
Napok, napszakok, hónapok, évszakok megnevezése, sorrendezése időrend alapján.
Osztálytárs, fiatalabb és idősebb testvér, szülő, illetve más felnőtt testméreteinek mérése, az adatok összehasonlítása, relációk megfogalmazása.
Ismétlődő jelenségek (ritmusok) megfigyelése az ember életében, a test működésében. Példák gyűjtése. A mozgás hatásának megfigyelése a pulzusra és a légzésszámra.
A helyes táplálkozási és a higiénés szokások tudatosítása, alkalmazása a napi gyakorlatban.
Az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, helyes szokások megismerése és gyakorlása, alkalmazása.
A tanteremben található tárgyak csoportosítása különböző szempontok szerint (érzékszervekkel vizsgálható tulajdonságok, anyag, méret, felhasználás).
Kapcsolat keresése az anyag tulajdonságai és felhasználása között egyszerű példák alapján
Természetes és mesterséges anyagok megkülönböztetése a környezet tárgyaiban.
A környezetben lévő tárgyak csoportosítása aszerint, hogy tűzveszélyes (gyúlékony), éghető vagy éghetetlen-e.
Égés vizsgálatán keresztül az égés feltételeinek megállapítása.
Kapcsolat keresése az égés feltételei és a tűzoltás módja között. Felkészülés vészhelyzetre. A fegyelmezett cselekvés fontosságának felismerése.
A körültekintő munkavégzés fontosságának felismerése. A tűzoltók munkájának értékelése.
Az időjárás évszakonkénti megfigyelése, elemeinek jelölése piktogramokkal.
A víz halmazállapotai és a csapadékformák összekapcsolása.
Időjárási napló készítése.
A réteges öltözködés szerepének megértése. Öltözködési tanácsok adása időjárás-előrejelzés értelmezése alapján.
Az időjárás élőlényekre gyakorolt hatásának megfigyelése, konkrét példák gyűjtése.
Napi és éves ritmus megfigyelése a növény- és állatvilágban, a tapasztalatok rögzítése rajzzal vagy írásban.
Évszakokhoz kötődő étrendek összeállítása.
Naponta többszöri zöldség és gyümölcs (évszaknak megfelelő, közelben termesztett) fogyasztásának tudatosítása.
A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata.
Egyed, csoport és életközösség megkülönböztetése konkrét esetekben.
Egy, az iskola környezetében található jellegzetes életközösség megfigyelése, jellemzése.
Természetes életközösség megfigyelése, állapotának leírása, a változások követése, bemutatása és megbeszélése.
Mesterséges és természetes életközösség összehasonlítása (sokféleség, változatosság – mintázatok – alapján).
Az életközösségek összetettségének felismerése.
Az életközösség növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatok felismerése. Állatok csoportosítása (ragadozó, növényevő, mindenevő).
Annak magyarázata, miért bonyolult feladat az állatok megfelelő állatkerti tartása. Az élővilág sokféleségének tisztelete.
A természetvédelem jelentőségének felismerése, az állat- és növénykertek munkájának értékelése.

Matematika

Összességek alkotása adott feltétel szerint, halmazalkotás.

Személyekkel vagy tárgyakkal kapcsolatos jellemzők azonosítása, összegyűjtése, csoportosítása
Relációszókincs: kisebb, nagyobb, egyenlő.
Jelrendszer ismerete és használata (=, <, >).
Igaz – hamis állítások megfogalmazása.
Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.
Mennyiségi kapcsolatok felfedezése, a változások követése.
Finommotoros koordinációk: apró tárgyak (pl. pálcika, korong, termések, logikai lapok) rakosgatása.

Számlálás, számolási készség fejlesztése.
A szám- és műveletfogalom tapasztalati úton való alakítása.
Számok közötti összefüggések felismerése, a műveletek értelmezése tárgyi tevékenységgel és szöveg alapján.
A valóság és a matematika elemi kapcsolatainak felismerése.
Tárgyak megszámlálása egyesével, kettesével.
Analógiás gondolkodás alapozása.
Egyedi tapasztalatok értelmezése (pl. ujjszámolás).
Számjelek használata.
Jelek szerepe, írása, használata és értelmezése.
A számok számjegyekkel történő helyes leírásának fejlesztése.
Mennyiségek megfigyelése, összehasonlítása.
A mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal, relációjellel.
A tájékozódást segítő viszonyok megismerése: között, mellett.
Tájékozódás a tanuló saját testéhez képest (bal, jobb).
Tulajdonságok felismerése, megfogalmazása.
Számok halmazokba sorolása.
Számok összeg- és különbségalakjának előállítása, leolvasása kirakással, rajzzal.
Megfigyelés, rendszerezés, általánosítás.
Igaz és hamis állítások megfogalmazása.
Darabszám, sorszám és mérőszám szavak értő ismerete és használata.
Műveletfogalom alapozása, összeadás, kivonás értelmezése többféle módon. Rajzról, képről, összeadás kivonás írása; művelet megjelenítése képpel, kirakással.
Műveletek tárgyi megjelenítése, matematikai jelek, műveleti jelek használata.
Fejben történő számolási képesség fejlesztése.
A megfigyelőképesség fejlesztése konkrét tevékenységeken keresztül.
Összeadás, kivonás hiányzó értékeinek meghatározása (pótlás).
Műveletek megfogalmazása, értelmezése.
Mondott, illetve olvasott szöveg értelmezése, eljátszása, megjelenítése rajz segítségével, adatok, összefüggések kiemelése, leírása számokkal.
Állítások, kérdések megfogalmazása képről, helyzetről, történésről szóban, írásban.
Lényegkiemelő és probléma-megoldó képesség formálása matematikai problémák ábrázolásával, szöveges feladatok megfogalmazásával.
Sorozat képzése tárgyakból, jelekből, alakzatokból, számokból.
Számsorozat szabályának felismerése, folytatása, kiegészítése megadott vagy felismert összefüggés alapján.
Az összefüggéseket felismerő és a rendező képesség fejlesztése a változások, periodikusság, ritmus, növekedés, csökkenés megfigyelésével.
Megkezdett sorozatok folytatása adott szabály szerint.
Egyszerűbb összefüggések, szabályszerűségek felismerése.

Szabályjátékok alkotása.
Kreativitást fejlesztő feladatsorok megoldása.
Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal.
Tudatos megfigyelés.
Egyenes rajzolása vonalzóval.
Objektumok alkotása szabadon
A megfigyelések megfogalmazása az alakzatok formájára vonatkozóan. Alakzatok másolása, összehasonlítása, annak eldöntése, hogy a létrehozott alakzat rendelkezik-e a kiválasztott tulajdonsággal.
A geometriai alakzatokhoz kapcsolódó képek megtekintése, készítése.
A tükrös alakzatokhoz kapcsolódó képek megtekintése, jellemzése.
Síkidom és test különbségének megfigyelése.
Síkidomok előállítása hajtogatással, nyírással, rajzolással.
Testek építése testekből másolással, vagy szóbeli utasítás alapján.
Síkidomok rajzolása szabadon és szavakban megadott feltétel szerint.
Összehasonlítás.
Testek válogatása és osztályozása megadott szempontok szerint.
Testek építése szabadon és adott feltételek szerint, tulajdonságaik megfigyelése.
A tér- és síkbeli tájékozódó képesség alapozása érzékszervi megfigyelések segítségével.
Szemponttartás. Kreativitás fejlesztése.
Mozgási memória fejlesztése nagytesti mozgással, mozgássor megismétlése.
Térbeli tájékozódás fejlesztése.
Tájékozódás síkban (pl. füzetben, könyvben, négyzethálós papíron).
Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.
Együttműködő képesség fejlesztése (pl. tanulók magasságának összemérése).

Azonos mennyiségek mérése különböző mértékegységekkel.
Különböző mennyiségek mérése azonos egységgel.
Mérőeszközök használata gyakorlati mérésekre.
A becslés és mérés képességének fejlesztése gyakorlati tapasztalatszerzés alapján.
Mennyiségek közötti összefüggések megfigyeltetése tevékenykedtetéssel.
Irányított keresés ma már nem használatos mértékegységekről.
Mennyiségek közötti összefüggések megfigyelése.
Tárgyak, személyek, alakzatok összehasonlítása mennyiségi tulajdonságaik alapján (magasság, szélesség, hosszúság, tömeg, űrtartalom).
A matematikai tevékenységek iránti érdeklődés felkeltése matematikai játékok segítségével.
Sejtések megfogalmazása, divergens gondolkodás.
Tudatos megfigyelés.
A gondolkodás és a nyelv összefonódása.
Célirányos, akaratlagos figyelem fejlesztése.
Adatgyűjtés célirányos megválasztásával a környezettudatos gondolkodás fejlesztése.
Események megfigyelése.
Szokások kialakítása az adatok lejegyzésére.
Adatokról megállapítások megfogalmazása: egyenlő adatok, legkisebb, legnagyobb adat kiválasztása.

Vizuális kultúra

A közvetlen környezetben található tárgyak, jelenségek minőségének (pl. illat, hang, zene, szín, fény, felület, méret, mozgás, helyzet, súly) megtapasztalása különböző játékos feladatok során, a célzott élménygyűjtés és vizuális megjelenítés (pl. festés, rajzolás, kollázs, mintázás) érdekében, a vizuális nyelv alapvető elemeinek játékos használatával.
Tananyag, témák: Saját alakrajz adott környezetbe és adott korcsoportba helyezése (arány, méret, viszonyítás, szemmérték). Mit tudnak a ceruzák (vonalkarakter, vonalvastagság, színhangulat)?
Felületalkotási kísérletek filctollal (változatos faktúrák kialakítása a pont, a vonal és a folt játékával. Szabályos és szabálytalan, egyenes és íves vonalak.). Forma- és színismétlés, mintaritmus. Sordíszek nyomtatással. Vonalritmusok kialakítása és eljátszása énekhangokkal, zörejekkel és mozdulatokkal. Színkeverés: az őszi levelek, az őszi erdő. Festett és vésett kerámiaedények mintázatának megfigyelése és a mintaritmus folytatása. Új minták kitalálása. Természeti és mesterséges formák ábrázolása. Képalkotás a természeti formák átalakításával. A formák felületi mintázata: frottázs készítése.
Korábban átélt események, élmények (pl. kellemes, kellemetlen, hétköznapi, ünnepi, különleges, szokványos, felkavaró, unalmas) felidézésének segítségével, látott, hallott vagy elképzelt történetek (pl. tündérmesék, közösen kitalált játékok, helyzetek, mesék, mesefolyamok) megjelenítése sík és/vagy plasztikai alkotásban (pl. színes, grafikus, vegyes technikájú, mintázott vagy konstruált) az elemi kompozíciós elvek figyelembevételével.
Tananyag, témák: évszakok, termések, levelek megszemélyesítése, pl. Ősz anyó, Gesztenyeország lakói, kalap-divatbemutató Tündérországban. Festett levélnyomatok kiegészítése konkrét formákkal, pl. őszi termések, állatok az avarban stb.
Mesék, versek, kitalált történetek, médiaszövegek élő és élettelen szereplőinek (pl. hősök, ártók, bajkeverők, segítők, varázstárgyak, csodaeszközök), természetes és épített környezetének (pl. indák, ligetek, erdők, vizek, paloták, hidak, tornyok) illusztratív jellegű ábrázolása (pl. sorozatként, képeskönyvként) emlékképek felidézésével, megfigyelések segítségével és a fantázia által.
Tananyag, témák: kompozíciós készséget fejlesztő feladat (Hárs László: Híresincsi felfordulás című meséjének illusztrálása: különleges falukép tervezése a házak szabad elrendezésével), a képzelet fejlesztése (sokféle gyümölcsöt termő csodafa), színkeverési feladat (Szécsi Magda: A Szivárványhajú varázsló című meséjének illusztrálása; folton folt figurák és tárgyak tervezése). Állatszobrok mintázása agyagból.
Környezetünk valós elemeinek, tárgyainak, tereinek (pl., motor, fészek, odú, fa, talaj), különleges nézőpontból (belülről, fentről, alulról) való megjelenítése a fantázia és a megfigyelés révén, a kifejezési szándéknak megfelelő anyagok, eszközök, méretek felhasználásával (pl. színes-, grafikai technika, mintázás, konstruálás talált tárgyakból, azok átalakításával).
Tananyag, témák: természeti formák megszemélyesítése vagy tárgyiasítása. Tervezés a forma kontúrjával vagy egy részletével.
Művészeti alkotások és fotók nézegetése megadott szempontok szerint (pl. alakok, szereplők, terek, tárgyak, mérete, színe, tónusa). A megállapítások segítségével továbbgondolva a látvány sugallta jelenséget, képi tartalmat egy új alkotás létrehozásának érdekében (pl. más térben és időben, más szereplőkkel), különböző művészeti műfajokban (dráma, hang-zene, mozgás, installáció, fotómanipuláció).
Tananyag, témák: mintaritmus a magyar népművészetben (hímzett és varrott minták). Állatokról vagy növényekről készült fotó vagy fénymásolat kiegészítése mesebeli környezettel, vagy az állat felületének kitöltése kitalált mintákkal. Különleges tükörképek, pacnifestészet. Anya és gyermeke a műalkotásokon. A cirkusz világa. A négy évszak változása és jellemzői. Elképzelt és kitalált építmények tervezése (mesevár, palota).

Jeltervezés, jelalkotás változatos méretben (pl. apró pecsét, tábla, land art szerű méretben udvaron, játszótéren), különböző anyagokból (pl. agyag, madzag, papírdúc, fatábla, talált anyag, homok, kavics, falevél, víz) meghatározott célok érdekében (pl. eligazodás, útbaigazítás, védelem, figyelemfelkeltés).
Tananyag, témák: a jelalkotás jellemzői, óvodai jelek felidézése.
A forma jellemző tulajdonságai: formaegyszerűsítés, lényegkiemelés. Mintaképzés formaegyszerűsítéssel. Rejtőzködő állatok (mimikri). Kompozíciós játék az állat jellé egyszerűsített körvonalával és felszíni mintájának léptékváltásával. Formaalkotás a körvonaltól a részletekig, és a részletek elhagyásával a sziluettig.
Az egyes médiumokhoz (pl. könyv, televízió, számítógép) kapcsolódó saját használati szokások (pl. gyakoriság, társas vagy önálló tevékenység), médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjátékkal.
Tananyag, témák: a bábszínház működése, a bábozás jellemzői, előadás különböző bábfigurákkal: fakanálbáb és ujjbáb tervezése. Szerepjátékok a tervezett bábokkal. Mesélő bábok: hallott, olvasott és kitalált történetek előadása.
Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).
Tananyag, téma: mozgássor, fázisrajzok. A mese pozitív és negatív szereplőinek csoportosítása és egy választott karakter megjelenítése síkbáb formájában. A bábfigura megszólaltatása, karakterének eljátszása.
Ismert mesék meghallgatása a www. egyszervoltholnemvolt.hu weboldalon.
A mediatizált történetek szereplőinek (hősök és gonoszak) azonosítása, az animációs mese morális tanulságainak felismerése.
A hangok és képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, szomorúság, düh, félelem) felismerése, kifejezése.
Tananyag, téma: beszélgetés a műalkotásokon látott érzelmekről és a kifejezés módjairól. Érzelmekhez társuló hanghatások és dallamok keresése.
Egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal), megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.
Hangzó médiaszövegek megjelenítése rajzban.
Tananyag, téma: vers-és meseillusztrációk készítése csoportmunkában. A főhős hangsúlyozásának kompozíciós eszközei. Ismert mesék és versek zenei feldolgozásának meghallgatása a www.gyerekdal.hu weboldalon. Pl. Szabó Lőrinc: Falusi hangverseny. A vers eljátszása az elkészített ujjbábokkal.
A közvetlen és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek (pl. idő/térbeli szinkronitás, eltérés, jelenlét, érzékszervek használata) felismerése konkrét médiaszövegek (pl. könyv, gyermekműsor, gyerekeknek szóló koncertfilm, videoklip, sms, emotikonok) alapján.
Ismerkedés különböző valóságstátuszú médiaszövegekkel.
Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése (pl. azonosságok, eltérések mentén) a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkornak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján).
Tananyag, téma: személyesen átélt, elképzelt és a médiában látott, hallott esemény megjelenítése rajzban, önállóan készített bábbal, szerepjátékkal. Rövid filmrészlet megtekintése ünnepekhez kapcsolódó népszokásokról. A népszokásokhoz, családi hagyományokhoz kapcsolódó személyes élmények ábrázolása.
Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat lehetőségeinek megismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).

Tananyag, téma: a feladatokhoz kapcsolódó kutatómunka az interneten.
Az internethasználat legfontosabb (pl. biztonságot eredményező) szabályainak megismerése különböző eszközökkel (pl. bábozás).
A környezetünkben található különböző méretű külső, belső terek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) épületek (pl. iskola, víztorony), tárgyak (pl. cipő, táska, kilincs) átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, figyelemfelkeltés, álcázás, újszerű használat) érdekében.
Tananyag, téma: házak környezetünkben. A különböző háztípusok jellegzetességei. A házak díszítése: színes, egyedi mintás homlokzat tervezése. Egyszerű tárgyak átalakítása mesebeli házzá.
Képzeletbeli, mesebeli helyeken, terekben (pl. elvarázsolt kastély) zajló mesék, elképzelt vagy valós történetek dramatizálása, eljátszása saját tervezésű és kivitelezés szereplőkkel (pl. babák, figurák, sík-, kesztyűbábok), terekkel, díszletekkel, melyek létrehozásánál a környezettudatos anyaghasználat érvényesül.
Tananyag, téma: papírtányérból, papírhengerből konstruált használati tárgy tervezése. Adott formájú síklapokból „palota" építése csoportmunkában (a különböző méretű négyzetek, téglalapok, háromszögek, félkörök összeépítési variációi).
Papírhengerekből konstruált létező és mesebeli állatfigurák.
Segítő, varázserejű tárgyak (pl. hangszer, pálca, öltözék, szőnyeg, bútor, ékszer, jármű) tervezése létrehozása meghatározott mesebeli célok (pl. mindent halló, látó, elrejtő, védő, szállító) érdekében, oly módon, hogy a tárgy külseje (pl. forma, díszítés, méret, anyag) utaljon funkciójára.
Tananyag, téma: csodatévő bűvös sapka tervezése. Kalap alakú tündérlak. Nyári vakációba repítő varázsszőnyeg tervezése. Közlekedési eszközök az utcán – a jövő járművének megtervezése.
Hétköznapi tevékenységek során használatos tárgyak (pl. játék, öltözék, öltözék-kiegészítő) létrehozása meghatározott tulajdonos
Tananyag, téma: tárgyak megfigyelése és csoportosítása. Külső jellemzők és a használati érték. A téli viselet jellemzői (anyag, forma, minta). Téli fejfedő és kesztyű tervezése. Iskolatáska tervezése saját célra. Tárgykészítés origami papírhajtogatással.

Technika, életvitel és gyakorlat

1.1. Élet a családban
Hétköznapok és ünnepek eseményeinek megkülönböztetése.
Családtagok bemutatása családrajzzal.
Családi szerepek.
Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra.
1.2. Biztonságos otthon
Házimunkák számbavétele. Munkamegosztás a családban. Háztartási eszközök, gépek használatának lehetőségei.
Otthoni balesetek megelőzése.
Veszélyforrások a háztartásban: elektromosság, gyúlékony vegyszerek. Veszélyt jelző piktogramok megismerése.
1.3. Családi időbeosztás
Tanulási idő, szabadidő, pihenés ideje. Időbeosztás megbeszélése, napirend készítése.
Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése.
1.4. Tisztaság és rend
Tisztaság és rend a környezetünkben. Az otthon tisztasága, munka- és a taneszközök épen és rendben tartása. Alapvető takarítószerek és eszközök használata. Takarékosság energiával, vízzel.
1.5. Táplálkozás
Az egészséges, korszerű táplálkozás alapelemei.

Étrend összeállítása képek válogatásával.
Zöldség- és gyümölcstál, szendvics készítése.
1.6. Testápolás
Higiéné. Kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás eszközei és anyagai.
1.7. Célszerű öltözködés
A napszaknak, évszaknak, hétköznapi tevékenységeknek és ünnepi alkalmaknak megfelelő öltözködés.
1.8. Növényápolás, állatgondozás
Otthoni és iskolai szobanövényeink ápolása és védelme. A növények életfeltételeinek biztosítása.
Hobbiállatok gondozása, felelős állattartás.
2.1. Az anyagok
Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk.
Anyagvizsgálatok érzékszerveinkkel (látás, tapintás útján).
A természetes és az átalakított anyagok csoportosítása megfigyelhető tulajdonságaik alapján.
2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek alakítása
Képlékeny anyagokból (gyurma, só-liszt gyurma, agyag, tészta) egyszerű formák alakítása gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, mintázással.
Papír alakítása tépéssel, hajtogatással, nyírással, ragasztással, gyűréssel, gömbölyítéssel.
Fűzőlapmunka.
Faanyagok (hurkapálca,) megmunkálása tördeléssel, darabolással, csiszolással.
Szálas anyagok, fonal jellemzőinek vizsgálata (elemi szál, ágak, sodrat).
Egyszerű fonalmunkák (sodrás, fonás, csomózás, és egyéb kézműves technikák).
Gombfelvarrás.
Maradék anyagokból és hulladékból készíthető tárgyak.
Takarékos anyagfelhasználás.
A végzett tevékenységekkel kapcsolatos mesterségek.
2.3. Építés
Építés építőelemekből (pl. konstrukciós játékok – faépítő, fémépítő, LEGO – felhasználásával) utánzással, kép és rajz alapján, illetve önálló elképzeléssel.
3.1. Gyalogos közlekedés szabályai
A gyalogos közlekedés alapszabályainak megismerése.
A közlekedés irányított megfigyelése, szabályainak értelmezése.
Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben.
A közlekedésben való részvétel gyakorlása. Átkelés az úttesten.
A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa és a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete.
3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai
A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai.
Az időjárás és a napszakok befolyása a gyalogosok és a járművek közlekedésére. Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása.
3.3. A közlekedésben rejlő veszélyek
A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük.
A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése.
4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események
Születésnap, névnap.
Baráti összejövetelek célja, az ezeken való viselkedés szabályai.
Példaadás, mintakövetés, programszervezés, a rendezvényhez illő környezet megteremtése.
Meghívó, kellékek, ajándékok készítése. Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása.

A tapasztalatok megbeszélése.
4.2. Iskolai és osztályrendezvények
Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók.
A szükséges kellékek beszerzése.
A közös tapasztalatok megbeszélése, az érzések megfogalmazása.
4.3. A közösségért végzett munka
Teremdekoráció
A munka megszervezése

Testnevelés

A fejlesztés várt eredményei az első évfolyamos ciklus végén

Előkészítő és preventív mozgásformák
Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
A testrészek megnevezése.
A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése.. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák
Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
Manipulatív természetes mozgásformák
A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.
Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban
Feszes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.
Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban
A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban
Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban
Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben
Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

2. osztály

Ének-zene

A tanuló

- 60 népdalt és gyermekdalt elő tudjon adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'−d" hangterjedelemben. Bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekeljen;
- kreatívan részt vegyen a generatív játékokban és feladatokban. Érezze az egyenletes lüktetést, tartsa a tempót, érzékelje a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4es metrumot helyesen hangsúlyozza;
- a tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerje kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltassa meg egyénileg. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva énekelje. Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészítse, rögtönözzön;
- dallami elemek:

  - tanult dalokból dallamfordulat új hangjának kiemelése, megnevezése szolmizációval: ré- alsó lá;
  - az új szolmizációs hang kézjele és betűjele: r-l.
  - a vonalrendszer megismertetése: öt vonal, négy vonalköz, alsó pótvonal;
  - az új szolmizációs hang helye a vonalrendszerben, hangjegy. Hangszár irányának megfigyeltetése;
  - hangközlépés, hangközugrás megfigyeltetése;
- képes csendben, zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szerezni, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak.

Etika/Hit-és erkölcstan

A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezzen saját külső tulajdonságairól, tisztában legyen legfontosabb személyi adataival.
Átlássa társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
Képes legyen érzelmi töltéssel viszonyulni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
Képes legyen kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tudjon alkalmazni.
A beszélgetés során betartsa az udvarias társalgás elemi szabályait.
Érezze a szeretetkapcsolatok fontosságát.
Értse a hagyományok közösségmegtartó erejét.
Törekedjen rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.

Környezetismeret

A tanuló

- képes az emberi test nemre és korra jellemző arányait leírni, a fő testrészeket megnevezni;
- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit;

– képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására;

– tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát;

– tud tájékozódni az iskolában és környékén;

– felismeri az évszakos és napszakos változásokat és kapcsolja ezeket az életmódbeli szokásaihoz;

– ismeri az időjárás elemeit, az ezzel kapcsolatos piktogramokat értelmezi; ismeri az időjáráshoz illő szokásokat;

– képes a használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítására tulajdonságaik szerint;

– felismeri a kapcsolatot az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között;

– meg tudja különböztetni a mesterséges és természetes anyagokat;

– felismeri a halmazállapotokat;

– egyszerű megfigyeléseket végez a természetben, képes egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezésére;

– képes az eredmények megfogalmazására, ábrázolására;

– igényli az ok-okozati összefüggések keresését a tapasztalatok magyarázatára.

Matematika

A tanuló

– képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;

– képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;

– halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;

– több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja;

– néhány elemet sorba rendez próbálgatással;

– számokat ír, olvas 100-as számkörben, helyi érték fogalma;

– tud római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X, L, C);

– megtalálja számok helyét a számegyenesen,

– meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;

– képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;

– tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;

– a matematikai jeleket +, –, •, :, =, <, >, ( ) helyesen használja;

– képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;

– ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;

– ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;

– képes szöveges feladatok értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;

– megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;

– képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;

– figyelme tudatosan irányítható;

– ismeri az egyenes és görbe vonalakat;

– képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;

– tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;

– képes tájékozódni, ismeri az irányokat;

– képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;

– ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év;

– képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;

– felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;

– mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;

– felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;

– felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;

– képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni;

– tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

Olvasás

A tanuló

– érthetően beszél;

– megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat. A kérdésekre értelmesen válaszol;

– használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit;

– bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz;

– olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő;

– ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit;

– ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési szabályait;

– biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkezik;

– ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit;

– rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek;

– biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori

sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket;

– ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvas fel;

– felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit;

– használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében;

– a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten;

– hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket;

– képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés);

– néhány verset, mondókát elmond fejből.

– szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, József Attila: Altató; Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz; Petőfi Sándor: Anyám tyúkja, Weöres Sándor: Galagonya, Buba éneke című költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás;

– ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;

– képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben;

– meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket;

– meghallgatja mások érvelését is;

– képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során;

– dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.

Írás

A tanuló

– másoláskor nem vét írástechnikai hibát;

– jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást;

– a gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt;

– ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját;

– szövegminta alapján felismeri és kijavítja hibáit.

Nyelvtan

A tanuló

– felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat;

– szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében;

– 30–40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot;

– az egyszerű szavakat helyesen választja el;

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
A testrészek megnevezése.
A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
Fegyelmezett gyakorlás, célszerű eszközhasználat.
Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
Az eszközök biztonságos és célszerű használata.
A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

Feszes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

Technika, életvitel és gyakorlat

A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás.
Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
Célszerű takarékosság lehetőségeinek ismerete.
Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása.
Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

Vizuális kultúra

Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
A felszerelés önálló rendben tartása.
A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.
Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.
Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

3. osztály

Ének-zene

Magyar gyermekdalok, népdalok, európai gyermekdalok hallás utáni tanulása a már korábban elsajátított dalkészlet figyelembevételével
Műdalok magyar költők verseire (pl.: Kisemberek dalai: Kodály Zoltán -Weöres Sándor, Gryllus Vilmos: Dalok)
Műzenei példák többféle zenei stílusból válogatva (dalok és könnyen énekelhető témák hangszeres művekből a zenehallgatási anyagból, magyar zenetörténeti táncdallamok.
Többszólamú éneklés: kánonok, dalok ritmushangszer kísérettel (Bárdos Lajos,Kerényi György, Szőnyi Erzsébet).
Népi gyermekjátékok: szüret, lakodalom, leánykérés, kézfogó, kapus játékok, körjátékok tanulása, egyszerűbb tánclépések fűzése
Tempó, ritmus, metrum:

- Tempó metrum (2/4, 4/4) és ritmikai változások felismerése, reprodukciója és gyakorlása kreatív feladatokkal.
- Énekléssel megismert ritmusképletekhez kapcsolódó egy- és többszólamú ritmus gyakorlat változatosabb mozgásokkal (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), ritmusnevekkel vagy más szótagokkal csoportosan és párban (ritmusvariáció, ritmusimitáció párban, ritmuslánc, hiányzó ritmusmotívumok pótlása).

Dallam:

- Énekes rögtönzés trichordokkal (l-sz-m, m-r-d) ritmus nélkül és szabad ritmizálással.
- Dinamikai változások gyakorlása kreatív gyakorlatokkal.
- Harmónia és polifónia:
- Ritmuskíséret komponálása, ritmus osztinató, tartott hangos/hangcsoportos kíséretek, pl.:dudabasszus.

Zenei formaalkotás egyszerű szerkezettel:

- kérdés-felelet játék, dallamkiegészítéssel

Belső hallás és zenei memória fejlesztése:
Játékos memória gyakorlatok rögtönzött dallamfordulatokkal
Zeneelméleti alapismeretek megszerzése az előkészítés-tudatosítás-gyakorlás/alkalmazás hármas egységében.
Ritmikai elemek, metrum:

- Ritmikai elemek: önálló nyolcadérték és szünete, szinkópa, egész kotta és szünete
- Ütemmutató, ütemfajta:2/4 és 4/4

Dallami elemek:

- Belépő szolmizációs hangok: alsó szó, felső dó'
- A pentaton, pentachord, hexachord hangsor dallamfordulatai

A teljes figyelem kialakításának fejlesztése:

- tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval (egyénileg, párban vagy csoportosan) differenciált karakterű zeneművek vagy zenei részletek többszöri meghallgatásával (ismétlődő lejátszásával);
- a figyelem időtartamának növelése hosszabb énekes és zenehallgatási anyag segítségével;
- teljes zenei befogadás kiegészítve egy-egy zenei megfigyelésre koncentráló feladattal;
- zenei memória gyakorlatok.

Zenei jelenségek megfigyeltetésével:

- hangfajták (szoprán, mezzo, alt) hangszínhallás fejlesztése;
- a hangszerek hangszínének megkülönböztetése és azonosítása a hangadás módja szerint;
- zenei együttesek (szimfonikus zenekar, énekkar és zenekar együttes megszólalása, a gyermekkórus, nőikar, férfikar, vegyeskar);
- formaérzék fejlesztése, a zenei analízis képessége a következő fogalmak használatával: azonosság (visszatérés), hasonlóság, variáció és különbözőség, a forma mozgásos és vizuális ábrázolása, kérdés-felelet;
- differenciált karakterek zenei ábrázolásának megfigyeltetése, leírása;
- ellentétpárok: szóló-tutti, forte-piano, egyszólamú-többszólamú;
- a dallam és kíséret különbözőségeinek megfigyelése.

Fejlesztő hatás fokozása, tanult ismeret elmélyítése:

- rövid történetek zeneszerzőkről, híres előadóművészek;
- a dalok szövegének értelmezése, dramatizált előadás; vizuális megjelenítés (különböző technikák);

népi játékhangszerek készítése: dobok, sípok, húros hangszerek.

Zenei példák hallgatása és zenei tartalmak megfogalmazása az énekes, generatív tevékenységeihez és a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódva:

Természet ábrázolása a klasszikus zeneirodalomban.

- Különböző zenei karakterek, ellentétpárok.
- Énekhang: a gyermekkórus hangszíne, nőikar és férfikar, vegyeskar.
- Kapcsolódás a zeneelméleti ismeretekhez (pl. metrum, ritmus), zenei szemelvények az azonosság, különbözőség, hasonlóság és a variáció megtapasztalásához.

Zenés mese, gyermekopera, daljáték, balett.

- A cselekmény és a zenei folyamatok összevetése.
- A szereplők karakterének azonosítása, kifejezőeszközök felismerésével.
- Feszültség és oldás megfigyeltetése zenei anyag felidézésével a szereplő felismertetése.

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén

- A tanulók 30 dalt (20 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e" hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklik. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek változatos dinamikával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon).
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklik.
- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

Etika/Hit- és erkölcstan

Fejlődés
Milyen vagyok?
Mi változott meg rajtam az iskolába lépésem óta és mi nem? Mitől változnak a tulajdonságaim?
Miben fejlődtem? Milyen új tudásaim vannak?
Miben vagyok ügyes, és miben kevésbé?

Szokásaim
Hogyan szoktam játszani? Hogyan tanulok?
Hogyan vigyázok az egészségemre?
Milyen feladataim vannak otthon, a családban és az iskolában? Mivel és hogyan töltöm a szabad időmet?
Szoktam-e segíteni a szüleimnek, a testvéreimnek és az osztálytársaimnak? Hogyan kérek és kitől kapok én segítséget?
Érzelmeim
Mit teszek, ha örülök, ha szomorú vagy dühös vagyok vagy félek?
Hogyan viselkedem, amikor önző vagyok?
Mit jelent önzetlennek lenni másokkal szemben?
Kapcsolataim
Milyen a kapcsolatom másokkal?
Mit szeretnek bennem családtagjaim? Milyennek látnak a tanáraim, a barátaim és ismerőseim? Ők mit szeretnek bennem és miért? Mit nem szeretnek és miért? Fontos-e, hogy mindenki szeresse az embert?
Önismeret
Milyen külső és belső tulajdonságaim vannak?
Milyen tulajdonságaimat szeretem a legjobban? Miért? Mit nem szeretek magamban és miért? Mi az, amin szeretnék változtatni? Hogyan tudnám ezt megtenni?
Hősök és példaképek
Kik a kedvenc hőseim és miért? Kire szeretnék hasonlítani?
Miben és miért? Mi leszek, ha nagy leszek?
Párbeszéd
Milyen helyzetekben lépünk kapcsolatba valakivel? Hogyan?
Mi mindent tudunk jelezni egymásnak arcjátékkal, testtartással, gesztusokkal?
Mikor beszélünk vagy beszélgetünk valakivel? Hogyan segít a megértésben a hanglejtés? Változik-e a beszédstílusom, ha nem a társaimmal, hanem felnőttekkel beszélgetek?

Honnan tudom, hogy pontosan megértettem-e, amit a másik mondani akar? Mi mindent kell figyelembe vennem ahhoz, hogy a másik pontosan megértse, amit közölni akarok vele?
Vannak-e a párbeszédnek szabályai? Mi segítheti, és mi gátolhatja a párbeszédet?
Családi és baráti kapcsolatok
Mitől függ, hogy kikkel vagyok szívesen együtt? Kikkel tudom megosztani örömeimet és bánataimat? Kinek mondhatom el a titkaimat? Mennyire vagyok bizalmas családtagjaimmal?

Kit nevezhetek a barátomnak? Mit tesz, és mit nem tesz egy igazi barát? Mi mindent tennék meg a barátomért? Mit tegyek, ha a barátom olyasmit csinál, amivel én nem értek egyet?
Hasonlóság és különbség
Miben hasonlítunk és különbözünk a barátaimmal? Mi a jó és fontos nekem? Mi a jó és fontos másoknak?

Miért szoktam haragudni? Miért haragszanak mások rám? Mi történik ilyenkor? Szoktam-e veszekedni vagy verekedni? Hogyan alakulnak ki ilyen helyzetek?
Ki szoktunk-e békülni azzal, akivel vitánk volt? Hogyan lehet egy összeveszés után kibékülni? Hogyan lehet elérni, hogy a béke tartós legyen?
Hogyan lehetne megelőzni, elkerülni a konfliktusokat? Hogyan lehet megoldani a konfliktusokat?
Egyedül
Mikor szoktam egyedül lenni? Mikor jó és mikor rossz ez?
Mikor szoktam egyedül érezni magam? Milyen érzés ez? Mit csinálok ilyenkor?
Éreztem-e már úgy, hogy elkerülnek a többiek? Mi lehetett az oka? Honnan tudom, hogy elfogadnak-e a társaim, vagy sem?
Milyen lehet az, ha valaki úgy érzi, senki sem szereti? Milyen okai lehetnek ennek? Mit tegyek, ha valakivel kapcsolatban ezt tapasztalom?
Közösségeim
Mit jelent nekem a családom az életem jelenlegi szakaszában? Változott-e valami a kapcsolatunkban a korábbiakhoz képest?
Milyen csoportokhoz tartozom? Mi változott ezen a téren az utóbbi időben? Vannak-e új közösségek az életemben? Van-e olyan közösség, amelyikkel szorosabbá vagy lazábbá vált a kapcsolatom? Mi lehet ennek az oka?

A mi osztályunk
Mi minden kapcsol egymáshoz bennünket az osztályban? Mi a közös bennünk, és miben különbözünk egymástól? Ki miben ügyes? Kinek milyen feladata van? Milyen közös szokásaink vannak az iskolában és azon kívül?
Összetartó csapat vagyunk-e? Miből derül ez ki? Miben és hogyan tudjuk segíteni egymást? Vannak-e viták, ellentétek? Hogyan oldhatjuk meg ezeket?

Az osztály működése
Milyen szabályok érvényesek az órán, a szünetben és egyéb helyzetekben? Melyek az írott és az íratlan szabályok? Melyik szabálynak mi a célja? Kinek jó, ha betartjuk őket?
Mennyire tartjuk be ezeket a szabályokat? Mi a következménye annak, ha megszegjük a szabályokat? Helyes-e, ha következménye van a szabályok megszegésének?

Ki találta ki ezeket a szabályokat? Készen kaptuk, vagy magunk alakítottuk ki őket? Van-e olyan szabályunk, amelyet érdemes lenne megváltoztatni? Hogyan változtathatunk meg vagy alkothatunk új szabályokat?

A mi iskolánk
Ki az iskolánk névadója, és mivel érdemelte ki, hogy iskolát neveztek el róla? Milyen szokások és hagyományok vannak a mi iskolánkban? Fontosak-e ezek?
Vajon máshol milyenek az iskolák, és milyenek a hagyományaik? Lehet-e közöttük olyan, amelyet érdemes lenne átvenni?

A fejlesztés várt eredményei:
A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.

Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Környezetismeret

A lakóhely elhelyezése az infrastruktúra rendszerében. Konkrét példák besorolása.
A nagy tájegységek felismerése Magyarország térképén. Irányok, távolságok leolvasása.
Egy tájegységgel kapcsolatban kutatómunka elvégzése: képek, történetek keresése.
Térképmásolás. Saját település megtalálása Magyarország térképén.
Néhány jellegzetes magyar nevezetesség megismerése képeken, multimédián keresztül.
Közös bemutató készítése a lakóhely kulturális és természeti értékeiről. A természeti és mesterséges fogalompár alkalmazása a lakóhely értékeinek leírásában.
Utazás tervezése a lakóhely és valamely nevezetes helység között, térkép segítségével: úticél megtalálása, közbenső állomások felsorolása, látnivalók felsorolása, a távolság és időtartam becslése.
A tömegközlekedési rendszer jelentőségének, környezeti hatásainak elemzése.
Kalendárium készítése, jeles napok és természeti történések, népdalok, népköltések és versek, szépirodalmi részletek megjelenítésével.
Példák keresése arra, hogyan látták el az ártéri gazdálkodásból élők táplálékigényüket (növények, tenyésztett állatok, halászat, vadászat), hogyan készítették és tartósították ételeiket, milyen használati tárgyakat és milyen nyersanyagokból készítettek, hogyan ügyeltek arra, hogy a megújuló természet hosszú távon is biztosítsa igényeiket.
Egy-két anyag feldolgozásának kipróbálása (pl. agyag, fűzfavessző, gyógynövényszárítás).
Annak megértése, hogy a helyi sajátosságokra, problémákra a hagyományos tudás kínálja a legmegfelelőbb megoldásokat.
A körültekintő emberi beavatkozás jelentőségének felismerése. A vízvédelem szerepének belátása.
Az iskolához legközelebb eső nemzeti park vagy tájvédelmi körzet megismerése, értékmentő munkájának megértése.
A természetvédelem és a fenntarthatóság kapcsolatának felismerése.
Példák, illusztrációk gyűjtése különböző korok, kultúrák szépségideáljaira. Annak felismerése, hogy nem minden szépségideál vagy divat hat előnyösen egészségünkre, egyes szokások pedig kifejezetten egészségkárosítóak (tűsarkú cipők, fűző stb.).
Az emberek közötti testi különbségek és hasonlóságok megfigyelése.
Példák alapján az öröklött tulajdonság megértése, tulajdonságok csoportosítása.
A helyes és rendszeres testápolási szokások megismerése, gyakorlása.
Annak felismerése, hogy a divat nem mindig az egészséges testápolási szokásokat közvetíti, gyakran felesleges vagy káros szokásokat is erőltethet.
Személyes tapasztat szerzése az érzékszervi és a mozgásszervi fogyatékkal élők életéről. Fogyatékkal élők elfogadása, segítése.

Példák keresése az állatok tájékozódására. A Göncölszekér csillagkép felismerése. Rajz készítése szabadon választott csillagképről, a csillagkép nevével kapcsolatos gyűjtőmunka végzése.
Vizsgálatok a mágnességgel kapcsolatban (vonzás, taszítás, a kölcsönösség felismerése). Az iránytű működésének értelmezése. Annak megértése, miért jelentett az iránytű feltalálása hatalmas segítséget a hajósoknak.
Konkrét jelenségek (rezgő húrok, megütött vizespohár, rezgő vonalzó stb.) vizsgálatán keresztül annak megtapasztalása, hogy a hangot a levegő rezgésén keresztül érzékeljük. Fénytörés és -szóródás vizsgálatán keresztül annak felismerése, hogy a fehér fény különböző színek keveréke.
Példák gyűjtése környezetünkből keverékekre és oldatokra.
A sós víz fagyásának vizsgálatán keresztül annak meglátása, miért fagy be nehezebben a tenger, mint az édesvíz.
A vízkörforgalom egyes lépésein keresztül a már ismert fizikai változások (párolgás, lecsapódás) bemutatása, az ellentétes irányú folyamatok felismerése. A víztakarékosság, az édesvíz-készlet védelme fontosságának felismerése.
Az egészségünket károsító és védő szokások csoportosítása. Példák gyűjtése az aktív és passzív pihenésre, az időjáráshoz alkalmazkodó öltözködésre, az egészséges és a kevésbé egészséges élelmiszerekre.
A betegségtünetek felismerésének gyakorlása esettanulmányokon keresztül.
A fertőzés megelőzési módjainak gyakorlása.
A lázmérők használata.
A gyógyítók munkájának elismerése, tisztelete. Az egyes egészségügyi intézmények használatának megismerése.
A megelőzés szerepének felismerése.
A mentők munkájának értékelése, tisztelete. Teendők, segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén.
Látogatás a piacon, a tanyán vagy a kertben. Életközösség megfigyelése. Az élővilág szerveződési szintjeinek felismerése. A megfigyelt élőhely élőlényeinek csoportosítása (gomba, növény, állat, zöldség, gyümölcs).
Az idényzöldségek, idénygyümölcsök felismerése, csoportosítása aszerint, hogy mely ehető növényi részt fogyasztjuk. Példák keresése magra, termésre.
Naptár készítése az idényzöldségekről és idénygyümölcsökről.
Növény fejlődésének megfigyelése. A megfigyelt élőhelyen talált növények csoportosítása aszerint, mely életszakaszban voltak.
Példaállatok csoportosítása a tanult csoportok szerint (háziállat, haszonállat, vadon élő állat, illetve ízeltlábúak, halak, madarak, emlősök).
Néhány jellegzetes állatnyom tanulmányozása, lerajzolása. Életnyomok gyűjtése a terepi látogatás során.
Állatnyomok megismerése.

A fejlesztés várt eredményei a 3. évfolyam végén:
A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;

- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Matematika

Megfigyelésben, mérésben, számlálásban, számolásban gyűjtött adatok, elemek halmazba rendezése. A logikai „és”, „vagy” szavak használata állítások megfogalmazásában. Összehasonlítás, következtetés, absztrahálás. Interaktív tábla
Ismerkedés az adott informatikai környezettel.
Osztályozás egy, illetve egyszerre két szempont szerint.
Síkidomok halmazokba rendezése tulajdonságaik alapján.
Sorozatok létrehozása, folytatása, kiegészítése adott szempont szerint.
A gondolkodás és a nyelv összefonódása, kölcsönhatása.
Osztályozás egy, illetve egyszerre két szempont szerint. Interaktív tábla
Konkretizálás képességének fejlesztése.
Tájékozódás az adott számkörben.
Számmemória fejlesztése.
Interaktív tábla
Emlékezet fejlesztése, tájékozódás a számegyenesen.
Tájékozódás a számegyenesen. Interaktív tábla
Megértett állításokra, szabályokra való emlékezés. Tények közti kapcsolatok, viszonyok, összefüggések felidézése.
Negatív számokkal való ismerkedés tapasztalati úton a számegyenes, a hiány és a hőmérséklet segítségével.
Adósság, készpénz, vagyoni helyzet fogalmának értelmezése.
Az ellenőrzési igény kialakítása, a műveletek közötti kapcsolatok megfigyelésén keresztül.
A pontos feladatvégzés igényének fejlesztése.
A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése; tudatos, célirányos figyelem.
A fejszámolás biztonságos használata. A szorzótáblák gyakorlása.
Analógiák felismerése, keresése, kialakítása.
Írásbeli műveletek alkalmazásszintű felhasználása.
A tanult műveletek elvégzésének gyakorlása, ellenőrzése.

Jelek szerepe, használata.
Becslés a tagok, tényezők, osztó, osztandó megfelelő kerekítésével.
Változó helyzetek megfigyelése, műveletek tárgyi megjelenítése.
Feladattartás és feladatmegoldási sebesség fejlesztése.

Megismert szabályokra való emlékezés.
Oktatóprogram alkalmazása a műveleti sorrend bemutatására. Interaktív tábla
Matematikai modellek megértése.
Önértékelés, önellenőrzés.
Gondolatmenet követése, oksági kapcsolatok keresése, megértése.
Közös munka (páros, kis csoportos munka, csoportmunka), együttműködés vállalása.
Törtekkel kapcsolatos oktató program használata. Interaktív tábla
Törtek előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
Animáció lejátszása törtek előállításához. Interaktív tábla
A szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv készítése. Becslés.
Megoldás próbálgatással, számolással, következtetéssel. Ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.
A szövegértéshez szükséges nyelvi, logikai szerkezetek fokozatos megismerése.
Adatok lejegyzése, rendezése, ábrázolása.
Összefüggések felismerése.
Válasz megfogalmazása szóban, írásban.
Irányított keresés római számok használatáról.
Interaktív tábla
Adott szabályú sorozat folytatása.
Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.
Sorozatok néhány hiányzó vagy megadott sorszámú elemének kiszámítása.
Sorozatok képzési szabályának keresése, kifejezése szavakkal.
Oktatóprogram használata sorozat szabályának felismeréséhez, folytatásához. Interaktív tábla
A figyelem és a memória fejlesztése.
Szabályfelismerés.
Az önállóság fejlesztése a gondolkodási műveletek alkalmazásában.
Az anyanyelv és a szaknyelv használatának fejlesztése.
Adott utasítás követése, figyelem tartóssága.
Saját gondolatok megfogalmazása, mások gondolatmenetének végighallgatása.
Kapcsolatok, szabályok keresése táblázat adatai között.
Táblázat adatainak értelmezése.
Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése, a folytatásra vonatkozó sejtések megfogalmazása.
Az általánosításra való törekvés. A kifejezőkészség alakítása: világos, rövid fogalmazás.
Az absztrakciós képesség alapozása.
Grafikonok adatainak leolvasása.
Grafikonok készítése.
Matematikai összefüggések felismerése. Interaktív tábla
Tapasztalatszerzés, érvelés.
Háromszögek, négyszögek előállítása rajzolással szabadon vagy egy-két tulajdonság megadásával.
Egyedi tulajdonságok kiemelése.
Formafelismerés, azonosítás, megkülönböztetés. Interaktív tábla
Ismeretek alkalmazása az újabb ismeretek megszerzésében.
Többféle megoldási mód keresése, az alternatív megoldások összevetése. Interaktív tábla
Tengelyesen tükrös alakzatok létrehozása tevékenységgel.
Az alkotóképesség fejlesztése.
Megfigyelések kifejezése válogatással, megfogalmazással.
A pontosság igényének felkeltése.

Geometriai dinamikus szerkesztőprogram használata interaktív táblán.
Tájékozódás pl. az iskolában és környékén. Mozgássor megismétlése, mozgási memória fejlesztése.
Térbeli tájékozódási képességet fejlesztő, egyszerű. rajzolóprogramok bemutatása. Interaktív tábla
Egyszerű problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan.
Testek építése szabadon és adott feltételek szerint.
Térbeli tájékozódási képességet fejlesztő, egyszerű. rajzolóprogramok bemutatása.
Egyszerű problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan.
Testek szétválogatása egy-két tulajdonság szerint.
Alkotóképesség fejlesztése.
Kreatív gondolkodás fejlesztése. Térlátás fejlesztése az alakzatok különféle előállításával.
Sík- és térgeometriai megfigyelések elemzése, megfogalmazása a tanult matematikai szaknyelv segítségével. Interaktív tábla
Megfigyelés, tulajdonságok számbavétele.
Összehasonlítás, azonosságok, különbözőségek megállapítása.
Finommotoros mozgáskoordinációk fejlesztése.
Számítógépes játékok, egyszerű fejlesztő szoftverek
megismertetése. Interaktív tábla
Összehasonlítások végzése a valóság tárgyairól, alakzatokról, dolgokról.
Mennyiségi jellemzők felismerése, a különbségek észrevétele.
Adott tárgy, elrendezés, kép más nézőpontból való elképzelése.

Tájékozódás az időben:
a múlt, jelen, jövő, mint folytonosan változó fogalmak, pl. előtte, utána, korábban, később megértése, használata.
Időtartam mérése egyenletes tempójú mozgással, hanggal, szabványos egységekkel (másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év).
Fejlesztőprogram használata méréshez.
Időpont és időtartam tapasztalati úton történő megkülönböztetése.
A családban történtek elhelyezése az időben.
A pontosság mértékének kifejezése gyakorlati mérésekben.
A mértékegység és mérőszám kapcsolata, összefüggésük megfigyelése és elmélyítése.
Mérések a gyakorlatban, mérések a családban.
Fejlesztőprogram használata mértékegységek átváltásához. Interaktív tábla
Tapasztalatok szerzésével későbbi fogalomalkotás előkészítése.
A képi grafikus információk feldolgozása, forráskezelés. Interaktív tábla
Próbálgatások, sejtések, indoklások, tippelések, tárgyi tevékenységek.
A lehetséges és lehetetlen tapasztalati úton való értelmezése.
A biztos és véletlen megkülönböztetése.
Események gyakoriságának megállapítása kísérletek végzésével, ábrázolása oszlopdiagramon.
Sejtés megfogalmazása adott számú kísérletben.
A kísérleti eredmények összevetése a sejtéssel, az eltérés megállapítása és magyarázata.
A gyakoriság, a valószínű, kevésbé valószínű értelmezése gyakorlati példákon.
Információszerezés az internetről, irányított keresés.
Diagramokhoz kapcsolódó információk keresése, értelmezése.

A fejlesztés várt eredményei a 3. évfolyam végén
A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,

– felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
– képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
– értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
– képes az összes eset megtalálására próbálgatással,
– tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
– ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
– tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
– helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
– képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
– tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben,
– képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
– alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
– képes pontosan számolni fejben százas számkörben,
– biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
– ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
– képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására,
– ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
– tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
– képes a műveletek ellenőrzésére,
– szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata)
– ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
– képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
– képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
– meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
– ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc.
– képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között,
– egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
– egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget,
– megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
– felismeri a kockát, téglatestet,
– képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására,
– tudja megmérni a négyzet és a téglalap kerületét,
– képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
– képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, helyesen értelmezi a táblázat adatait,
– képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására,
– valószínűségi játékok, kísérletek során helyesen értelmezi a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat,

- tanári segítséggel használja az életkorának megfelelő oktatási célú programokat,
- ismer egy rajzoló programot, egyszerű ábrákat elkészít, színez,
- együttműködik az interaktív tábla használatánál.

Olvasás, nyelvtan, írás, fogalmazás

A tanuló

- értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait;
- használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;
- beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja;
- bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;
- a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.
- az olvasás terén motivált, érdeklődő;
- folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is;
- felismeri és javítja a hibáit;
- felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult;
- szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait;
- megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik;
- ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.
- megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket;
- azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét;
- konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket;
- az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el.
- írása jól olvasható;
- írástempója lendületes;
- füzetvezetése rendezett.
- a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor.
- a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít;

- a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ;
- a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi;
- figyel a nyelvi eszközök használatára;
- a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.
- felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat;
- felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat;
- toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat;
- a szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket;
- alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.
- a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja;
- a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat;
- írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak;
- helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.
- ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit;
- azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését;
- képes önálló tanulásra;
- ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit;
- ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekben;
- a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ;
- információt keres, kezel önállóan néhány forrásból;
- szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás,
- részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből.
- ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;
- képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;
- meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni;
- képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során;
- dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.

- történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket.
- Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt.

Vizuális kultúra

Irodalmi, zenei, média és művészettörténeti élményből, származó valós és képzeletbeli helyszínek (pl. kerek erdő, labirintus, vár, palotakert, folyó) megjelenítése a különböző nézőpontok és változatos méret kínálta lehetőségek használatával, síkban és térben (pl. grafikusan, festve, konstruálva, mintázva, installálva).
Tananyag, témák: Regényes várak és lakói (különböző vártípusok, váralaprajzok, vártervek). A látvány átírása, pl. cifra palota. Színkeverés: szivárványpalota festése.
Játszótéri játékok elemzése és tervezése. Kedvenc játék rajza. Meseillusztráció: Hárs László: A rongybaba története.
Illusztráció: Lázár Ervin: A négyszögletű kerek erdő.
Vizuális megfigyelésből (pl. közvetlen környezet, fotó, műalkotás, múzeum), személyes emlékből származó tapasztalatok felhasználásával valós hely, helyszín (pl. természeti táj, nagymama virágos kertje, épített környezet, mi utcánk) vizuális megjelenítése meghatározott időszaknak (pl. évszak, napszak, nyár, hajnal) megfelelően, különböző technikákkal (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett).Tananyag, témák: fák a természetben és a művészetben (különös fák). Természeti formák látvány utáni ábrázolása (befoglaló forma, arányok, színek, takarás, előtér-háttér). A látott forma egyszerűsítése: papírkivágás, kollázs. Mesebeli fák. Jelképes fák a művészetben. Az év fája a hónapokat jelképező ágakkal.
A lakóhelyen és a közvetlen környezetben élő emberekről, állatokról gyűjtött ismeretek, információk (pl. foglalkozás, életkor, kedvenc szín, útvonal, játék, fontos tárgy, attribútum) alapján figurális alkotások létrehozása. A külső, belső vonások (pl. karakter, testi adottságok, öltözet, belső tulajdonságok, személyiség jegyek) élményszerű megjelenítésével, meghatározott célok (pl. illusztráció, valós és virtuális játék, információs kártya, bábok, „tudományos kutatás”) érdekében.
Tananyag, témák: emberábrázolás (példák a különböző művészeti korok és stílusok emberábrázolási szokásairól, az emberi test arányainak változása a születéstől a felnőtt korig, emberábrázolás különböző nézőpontból – elölnézet, oldalnézet, hátulnézet).
Kitalált történetek, mesék, versek, mondák, médiaszövegek szereplőinek (pl. hősök, bajkeverők, szörnyek, tündérek, állatok, ember-állatok, géplények) megformálása többfigurás kompozícióban, a meghatározott célnak (pl. könyv, napló, játék, báb, dráma) megfelelő méretben és anyagból (pl. festmény, grafika, kollázs, montázs, fotó, papírmasé, agyag, gipsz, talált tárgy, drót).
Tananyag, témák: valós formák átírása (mintatervezés, mesefigurák, keverék-lények, fakéregből „fafej”-portrék tervezése. Illusztráció: A fából faragott hajadon című népmese). Origami állatformák hajtogatása és a forma kiegészítése festéssel, rajzolással). Robotember tervezése színes papírokból vagy papírdobozokból csoportmunkában.
A környezetünkben észlelhető változások, folyamatok, mozgások (pl. természeti jelenségek, életjelenségek: ember/növény/állat növekedése és öregedése, árnyék, építkezés, kerékpár, óra) azonosítása, vizuális megfigyelése, értelmezése, a tapasztalatok és információk rögzítése szöveg és kép (pl. fotó, film, egyszerű animáció, rajz, ábra, jel) segítségével.
Tananyag, téma: körvonal – árnykép, részletek. Sziluettektől a részletekig. Képzeld magadat óriásnak! rajzold le szobádat, hogyan látnád magasról!

Valós és/vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának és történéseinek képes, szöveges rögzítése (pl. útinapló, térkép, képregény, forgatókönyv, útifilm) meghatározott cél (szórakoztatás, ismeretterjesztés, útikalauz, tájékozódás, dokumentálás, elemzés, összehasonlítás) érdekében.
Tananyag, témák: Különleges útvonalak és varázstérképek: városkép madártávlatból, térképfajták, tájékozódás egy híres épület alaprajzán, egy térbeli részlet térképszerű síkrajzának elkészítése, egy mesebeli park térbeli képe és alaprajza, országzászlók megismerése (a zászlók jellemzői: egyszerű kompozíció, kevés szín), adott célnak megfelelő zászló tervezése.
Képes történetek – képregények. A történet sorrendje, a téma jellemzőinek kiemelése, kifejező mozdulatok, rövid szöveg.
Képsorozat készítése egy táj változásáról: múlt – jelen - jövő. Képsorozat készítése a forma nagyításáról (ráközelítés, zoomolós játék, pl. mi lehet a királyi palota ablaka mögött?).
Egy valós vagy képzeletbeli dolog, pl. áru, esemény, közérdek, jelenség számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a betű, kép és szöveg együttes alkalmazásával, figyelem, érdeklődés felkeltése céljából.
Tananyag, témák: a forma egyszerűsítése foltra. A forma átalakítása: stilizálás, mintaképzés, dekoratív felületek. Jellé egyszerűsített forma, piktogram tervezése. A magyar népművészet jellé egyszerűsített díszítő mintái.
Formaredukció, piktogram tervezése (pl. stilizált hal egy vendéglő cégtábláján.)
Az emberi gesztusok, testnyelvi jelzések megfigyelése, értelmezése, majd az összegyűjtött tapasztalatok, információk segítségével a plakát által hirdetett dolog népszerűsítése figyelemfelhívó játékkal (pl. akcióval, pantomimmel, hangot, szöveget is beépítő performansszal). Tananyag, témák: hangulat - szó páros játék, szoborjáték. A mozdulatok értelmezése szavakkal.
A saját és a közvetlen környezet médiahasználati szokásainak (internet, televízió, rádió, videojáték, mobilhasználat, könyv) tanulmányozása, megadott szempontok (pl. mennyiség, időrend, látogatott helyek, a kommunikációban résztvevők, műsorok) alapján.
Bizonyos médiumokban megjelenő médiaszövegek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése és beazonosítása saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.
Saját médiaélmények felidézése megadott szempontok alapján (pl. érzelmi hatás, kedveltség, ismeretszerzés) és az élmények feldolgozása (pl. rajzolás, fotókészítés, szerepjáték).
Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).
Tananyag, témák: TV-ben látott műsortípusok összegyűjtése. Egy műsortípus eljátszása páros vagy csoportmunkával, mozdulatokkal és jellegzetes hangokkal kísérve.
A médiaszövegek kifejezőeszközeinek mélyebb megismerése.
A karakterábrázolás filmes eszközeinek megismerése: a pozitív és negatív hősök megjelenítésének technikái, különös tekintettel a mozgókép nyelvére (pl. jelmez, smink, világítás, kameramozgás) és a hangokra: (beszélt nyelv, zene, zaj, zörej) az életkornak megfelelő médiaszövegeken keresztül.
Tananyag, téma: jelmeztervezés, arcfestés, álarckészítés.
A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző médiaszövegekben (pl. animációs mesék, filmek).
Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.
Tananyag, téma: animációs filmrészletek elemzése, a főhős jellemzése (a főhős kiemelésének képi eszközei, a nézőpontok és a képkivágás szerepe). A mozgás fázisai. Állókép – mozgókép. Hogyan készül az animációs film?

Rajz: egy mozdulatsor jellemzői: sportmozgás fázisai. Pörgettyűmozi készítése. Papírjáték: mozgó papírember (kollázs).
Ismerkedés a média társadalmi funkcióival, működésmódjával.
A szűkebb környezet médiahasználatának megfigyelése alapján beszélgetés egyes médiaszövegek (pl. hírműsor, internetes honlap, televíziós sorozat, rajzfilm, film, könyv, újság) hétköznapokban betöltött szerepéről, funkciójáról.
A médiakörnyezet szereplőinek azonosítása: médiatartalom-előállítók és a fogyasztók/felhasználók.
Médiaszövegek értelmezése alapján feltevések, állítások megfogalmazása a szöveg keletkezésének hátteréről, az alkotó/közlő szándékáról (a korosztálynak megfelelő reklámok, videojátékok, internetes portálok, animációs filmek, filmek segítségével).
Információk összegyűjtése, értelmezése, feldolgozása (pl. szövegalkotás) megadott szempontok (pl. közlő szándéka, célcsoport) alapján.
Tartalom, téma: az információgyűjtés fajtái és jellemzői.
Előzetes feladat alapján gyűjtött információ megvitatása.
A közvetlen kommunikáció jelzéseinek és az online kommunikáció, jellegzetességeinek összehasonlítása meghatározott szempontok (pl. kapcsolatteremtés, önkifejezés, véleménynyilvánítás) alapján (pl. szerepjáték keretében). A személyes kommunikáció és az online kommunikáció különbségeinek tudatosítása.
Saját és szűkebb környezet internethasználatának megfigyelése, internetes tevékenységek megjelenítése (pl. szerepjáték) különböző formában.
Az életkori sajátosságokhoz igazodó kreatív internethasználat lehetőségeink tudatosítása. (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).
Tananyag, téma: képkirakó flash-játék tervezése (puzzle).
Példák, fotók, gyűjtése eltérő érzelmi hatást (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, sejtelmes, szorongató, emelkedett félelmetes, vidám) kiváltó terekről (pl. templom, iroda, park, szoba, lift, állványzat, zuhanyfülke, labirintus).
Megadott célt szolgáló kis tér tervezése a kiválasztott épület lakójának, majd a térhez tartozó, kapcsolódó tárgyak némelyikének elkészítése (pl. kulcs, tükör, függöny, polc, szék, csizma, kanna, tál, lámpa).
A terekhez kapcsolódó hangok, zenék, zörejek (pl. madárcsicsergés, jármű-zaj, beszéd, nyikorgás, zene, hegedű, dob) gyűjtése, s a gyűjtött hanganyag felhasználásával, valós, hangzó terek létrehozása, megépítése az adott tartalomnak megfelelő anyag és méretválasztással (pl. karton, fonal, kóc, vászon, fém, vessző, csuhé, agyag, drót, fa).
Tananyag, témák: ajándéktárgyak készítése.
Kincseskamra a tengerkirály palotájában (a kincseskamrában talált csodalámpa tervezése). Mit lát a királylány a díszes tükörben (előtér, háttér, tükörkép, takarások)?
A közvetlen környezetben található anyagok környezettudatos felhasználásával, meghatározott funkcióra (pl. irányjelző, hangosító), működésre képes egyszerű szerkezet (pl. játék, modell) létrehozása.
Az elkészült tárgyak, szerkezetek használatuknak megfelelő és tulajdonosukra utaló díszítése.
Tananyag, téma: madárijesztő tervezése különböző textil és papírhulladékokból. Papírsárkány tervezése és kivitelezése.
Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. ecset, cipő, csoki, időbe látó készülék, csodaszappan, fűmag, életelixír, varázsfonal) számára, oly módon, hogy a csomagolás formája és díszítése utaljon a tárgy sajátosságára.
Tananyag, téma: a csodatévő varázskulcs színe és mintája.

Technika, életvitel és gyakorlat

1.1. Önismeret, önkiszolgálás, önkiszolgáló tevékenység gyakorlása.
Egyszerű hideg étel készítése (pl.: szendvics+limonádé)
Asztalterítés, vendégvásár, meglepetés készítés a családnak (pl.: reggelihez, vacsorához az asztal megterítése)
Szalvétahajtogatás gyakorlása.
1.2. Ünnepeink, családi ünnepek. Születésnapok a családban, hagyományok, karácsony, farsang, húsvét.
Az ünnepek hangulatához illő dekoráció készítés papírok felhasználásával.
Ajándékozás, ajándékok becsomagolása.
1.3. Egészség, betegség.
Egészségünk fogalma, az egészség megőrzése érdekében teendőink. A betegség tünetei. Hogyan védekezhetünk a betegségek ellen? Öltözködés az időjárásnak megfelelően.
1.4. Gazdálkodás, környezettudatosság.
Tevékenységeink megtervezése, végrehajtása. Tanulás, szabadidő eltöltése időbeosztás arányos legyen.
Víz és elektromos áram használata takarékosan.
Érdeklődés felkeltése a családi gazdálkodásra.
Mennyibe kerül a háztartás, mit jelent a rezsi, hogyan takarékoskodhat a család?
Közvetlen környezetünk védelme, szemétgyűjtés és tárolás szelektíven, felhasználás hasznosan.
1.5. A háztartásban használt takarítószerek és eszközök.
A kozmetikai szerek hatásainak értelmezése, használati utasítások elemzése.
A különböző károsító hatások megelőzési lehetőségei.
1.6. Tisztálkodás, öltözködés.
Növények, állatok gondozása a lakásban és a ház körül.
Személyi higiénia, mosakodás, fürdés, fogmosás fontossága.
Illatszerek hatása, használata gyermekkorban.
Öltözködés az egyéni alkatot és az egyéni adottságokat, valamint a divatot figyelembe véve.
2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagokkal:
Beszélgetés az előállíthatóságukról, a kitermelési folyamatokról és a tulajdonságaikról. (papírok, textilek, kemény és puhafa, alumínium és acélhuzalok, lemezek, hulladék anyagok)
2.2. Tárgyak készítése:
A tárgyak készítésének megtervezése, előrajzolás, sablon alkalmazásával, ismerkedés a körvonalrajzzal, tárgykészítés mintakövetéssel. A kézi varrás elemei (varrótű, hímzőtű, varrócérna, hímzőcérna) alapöltések (előöltés, tűzőöltés, pelenkaöltés) hasznos tárgy készítése, pl.: tűpárna.
Egyszerű használati tárgyak készítése, természetes anyagok, hulladék anyagok felhasználásával: papírból, fából, fémből, pl.: (mikulás, könyvjelző, papírdoboz, repülő, karácsonyfadísz, virágkaró, viráglétra, fényképtartó, bábok nemzeti ünnepre, tojástartó húsvétra, díszkendő anyák napjára).
Fémépítő elemekből pl.: legóból makettek, modellek készítése.
2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel
Mérés eszközei, használatuk. Méretazonosság megállapítása.
Vonalfajták (vastag, vékony, folytonos, szaggatott, pontvonal).
Körvonalrajz, alaprajz, vázlatrajz felismerése, készítése.
2.4. A technika vívmányainak mindennapi használata
A háztartásban lévő eszközök, berendezések és a megismert egyszerű termelési (készítési) folyamatok, valamint fogyasztási cikkek azonosítása.
Neves magyar, illetve külföldi találmányok, feltalálók. Technikatörténeti érdekességek.
3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek:

A gyalogos közlekedés szabályai helyben, lakott területen és a lakott területen kívüli közlekedés. Elsőbbségi helyzetek a gyalogos közlekedésben. A közlekedés tapasztalatairól természetes anyagok segítségével, közlekedési szituációk megjelenítése (pl.: társasjátékok, faépítő, lego felhasználásával)
3.2. Kerékpározási alapismeretek
A kerékpár részei, működése, közlekedésbiztonsági állapota, kötelező felszerelési tárgyai, biztonsági eszközök.
Közlekedés lakó-pihenőövezetben, kerékpárúton. A kerékpárút közlekedési jelzései. Jelzőtáblatípusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Az úttest részei. Útburkolati jelek.
Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken.
3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben
Viselkedési szabályok a tömegközlekedési eszközök használata közben. (pl.: kirándulások alkalmával jegykezelés, leszállási szándék jelzése). Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés gyakorlása gyalogosan és helyi közlekedési eszköz használatával.
3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés
Bemutatás (pl. az internet felhasználásával) szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközökről A közlekedési eszközök környezetkárosító hatásai (levegő és víz károsítása, ezek megelőzhetősége). Veszélyforrások a közlekedésben.
4.1. Iskolai és osztályrendezvények:
Iskolai és osztályrendezvények (pl.: mikulás, karácsony, farsang, anyák napja, gyermeknap, osztálykirándulás, születésnap, játszódélután, nemzeti ünnepek).
Az osztályteremben a berendezés és a teremdíszítés elkészítése az ünnepnek megfelelően.
Az ünnephez szükséges kellékek (meghívó, díszletek, jelmezek) előkészítése, vagy beszerzése.
A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzésekről megfogalmazások.
4.2. Az iskola környezetében található hagyományos szakma megismertetése:
A szakember, vagy az ügyvezető igazgató felkeresése és az üzemlátogatás megszervezése.
Megfigyelési szempontok adásával a szakma fortélyainak megfigyeltetése.
4.3. A közösségért végzett tevékenység:
A tanterem dekorációjának megtervezése, faliújság készítése.
Mit tehetünk iskolánk esztétikumának külső és belső környezetének megóvásáért (a munka megszervezése, lebonyolítása és értékelése, pl.: parkgondozás, tanterem előtt dekorálás, a folyosók tisztaságára ügyelés).

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák
Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
Önálló pulzusmérés.
A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
Manipulatív természetes mozgásformák
A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.
A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban
Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
A tempóváltozások érzékelése és követése.
A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.
Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban
A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban
A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
A sportszerű viselkedés értékké válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban
Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.
A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
Az saját agresszió kezelése.
Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben
Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

ANGOL

KER szintben nem megadható.
A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.
Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

4. osztály

Ének-zene

Magyar népdalok tanulása: változatos téma és hangulat szerint válogatva
Jeles napokhoz kapcsolódó szokásdallamok: advent, betlehemezés, újév, farsang, Gergely-járás, húsvét, pünkösd
Műzenei példák többféle zenei stílusból válogatva (dalok és könnyen énekelhető témák hangszeres művekből a zenehallgatási anyagból, magyar zenetörténeti táncdallamok.
Többszólamú éneklés: biciniumok, kánonok, quodlibetek, dalok ritmushangszer kísérettel (Kodály Zoltán, Kerényi György, Bárdos Lajos, Szőnyi Erzsébet).
Más népek dalainak éneklése magyar nyelven
A Himnusz éneklése csoportosan

Tempó, ritmus, metrum:

- Tempó metrum (2/4, 3/4, 4/4) és ritmikai változások felismerése, reprodukciója és gyakorlása kreatív feladatokkal.
- Énekléssel megismert ritmusképletekhez kapcsolódó egy- és többszólamú ritmus gyakorlat változatosabb mozgásokkal (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), ritmusnevekkel vagy más szótagokkal csoportosan és párban (ritmusvariáció, ritmusimitáció párban, ritmuslánc, hiányzó ritmusmotívumok pótlása).

Dallam:

- Dinamikai változások gyakorlása kreatív gyakorlatokkal. Ritmuskíséret komponálása, ritmus osztinató, dallam két szólamra elosztva, tartott hangos, ill. hangcsoportos kíséretek, dudabasszus)

Zenei formaalkotás egyszerű szerkezettel:

- Kérdés-felelet játékok dallami kiegészítése,

- egyszerűbb,saját költésű népdalszerű dallam improvizációja.

Belső hallás és zenei memória fejlesztése:

Játékos memória gyakorlatok rögtönzött dallamfordulatokkal, hangzó és „néma” éneklés.
Zeneelméleti alapismeretek megszerzése az előkészítés-tudatosítás-gyakorlás/alkalmazás hármas egységében.

Ritmikai elemek, metrum:

- Ritmikai elemek: pontozott fél és szünete, nyújtott és éles ritmus.
- Ütemmutató, ütemfajta: ¾.

Dallami elemek: belépő szolmizációs hangok: alsó ti, ti és fá hangok

- A pentaton, pentachord, hexachord és a hétfokú hangsor dallamfordulatai.

Hangközök:

Tiszta hangközök: kvint, kvart, prím, oktáv

A teljes figyelem kialakításának fejlesztése:

- tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval (egyénileg, párban vagy csoportosan) differenciált karakterű zeneművek vagy zenei részletek többszöri meghallgatásával (ismétlődő lejátszásával);
- a figyelem időtartamának növelése hosszabb énekes és zenehallgatási anyag segítségével;
- teljes zenei befogadás kiegészítve egy-egy zenei megfigyelésre koncentráló feladattal;
- zenei memória gyakorlatok.

Zenei jelenségek megfigyeltetésével:

- hangfajták (szoprán, mezzo, alt) hangszínhallás fejlesztése;
- a hangszerek hangszínének megkülönböztetése és azonosítása a hangadás módja szerint;
- zenei együttesek (szimfonikus zenekar, fúvós együttes, vonószenekar, énekkar és zenekar együttes megszólalása, a gyermekkórus, nőikar, férfikar, vegyes kar);
- formaérzék fejlesztése, a zenei analízis képessége a következő fogalmak használatával: azonosság (visszatérés), hasonlóság, variáció és különbözőség, a forma mozgásos és vizuális ábrázolása, kérdés-felelet;
- differenciált karakterek zenei ábrázolásának megfigyeltetése, leírása;
- ellentétpárok: szóló-tutti, dúr és moll jelleg, forte-piano, egyszólamú-többszólamú;
- a dallam és kíséret különbözőségeinek megfigyelése.

Fejlesztő hatás fokozása, tanult ismeret elmélyítése:

- rövid történetek zeneszerzőkről, híres előadóművészek;
- a dalok szövegének értelmezése, dramatizált előadás; vizuális megjelenítés (különböző technikák);

népi játékhangszerek készítése: dobok, sípok, húros hangszerek.

Zenei példák hallgatása és zenei tartalmak megfogalmazása az énekes, generatív tevékenységeihez és a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódva:

Természet ábrázolása a klasszikus zeneirodalomban.

- Különböző zenei karakterek, ellentétpárok.
- Énekhang: a gyermekkórus hangszíne, nőikar és férfikar, vegyeskar.
- Kapcsolódás a zeneelméleti ismeretekhez (pl. metrum, ritmus), zenei szemelvények az azonosság, különbözőség, hasonlóság és a variáció megtapasztalásához.

Zenés mese, gyermekopera, daljáték, balett.

- A cselekmény és a zenei folyamatok összevetése.
- A szereplők karakterének azonosítása, kifejezőeszközök felismerésével.
- Feszültség és oldás megfigyeltetése zenei anyag felidézésével a szereplő felismertetése.

Környezetismeret

Időmérő eszköz készítése, kalibrálása. Napóra megfigyelése. Időmérő eszközök csoportosítása (pontosság, használhatóság, esztétikum szerint).
Az idő múlása jeleinek felismerése, szóbeli leírása az emberi egyedfejlődés egyes szakaszaiban.
A születéssel, gyermekvárással, az elmúlással kapcsolatos gyermeki elképzelések megbeszélése.
A Föld mozgásáról (forgás, Nap körüli keringés) elképzelés kialakítása modell alapján. Annak felismerése, hogy a Földön nem mindenütt egyszerre van nappal, illetve éjszaka. Az időzónák megsejtése.
Kapcsolat keresése a naptár elemei és a Föld mozgásai között.
Képek keresése, közös bemutató készítése: az égitestek szépségének meglátása.
Az egyes holdfázisok rajzolása, elhelyezése a naptárban, a ciklikus ritmus felismerése. Annak megsejtése, hogy a különböző időszámítási módszerek miatt eltérések adódhatnak.
A távcső működésének vizsgálata. Annak megértése konkrét példák alapján, miért jelentett a távcső felfedezése hatalmas mérföldkövet a tudomány fejlődésében.
A felszíni formák megfigyelése terepasztalon, maketten vagy saját készítésű modellen (például homokasztalon) és összevetése térképpel, földgömbbel. A település és közvetlen környezete felszíni formakincseinek összekötése a modellezett formákkal.
A fő világtájak megnevezése, elhelyezése a térképen. Az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben.
Magyarország domborzati térképén az alapvető térképjelek megnevezése, a szomszédos országok felsorolása.
Tájékozódás a földgömbön és a térképen.
A lakóhely elhelyezése az infrastruktúra rendszerében. Konkrét példák besorolása.
A nagy tájegységek felismerése Magyarország térképén. Irányok, távolságok leolvasása.
Egy tájegységgel kapcsolatban kutatómunka elvégzése: képek, történetek keresése.
Térképmásolás. Saját település megtalálása Magyarország térképén.
Néhány jellegzetes magyar nevezetesség megismerése képeken, multimédián keresztül.
Közös bemutató készítése a lakóhely kulturális és természeti értékeiről. A természeti és mesterséges fogalompár alkalmazása a lakóhely értékeinek leírásában.
Utazás tervezése a lakóhely és valamely nevezetes helység között, térkép segítségével: úticél megtalálása, közbenső állomások felsorolása, látnivalók felsorolása, a távolság és időtartam becslése.
A tömegközlekedési rendszer jelentőségének, környezeti hatásainak elemzése.
Megfigyelések, vizsgálatok a hő terjedésével kapcsolatosan.
Energiatakarékosság a hétköznapokban – információk, tapasztalatok gyűjtése.
A megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése konkrét példák alapján.
Különböző papírfajták vizsgálata megadott szempontok alapján. Példák gyűjtése a papír felhasználására. A gyűjtött példák alapján az egy hét alatt felhasznált papír mennyiségének mérése.
Ismerkedés a papír történetével, merített papír készítése. A papírgyártás és papírkészítés példáján a házi és ipari előállítás különbségeinek megfigyelése.
A szelektív gyűjtés és a tudatos fogyasztói magatartás szerepének felismerése az újrahasznosítás kapcsán, az újrahasznosításra gyűjtött példák alapján.
Az egyes csomagolóanyagok összehasonlítása különböző szempontok szerint (esztétikus, gazdaságos, környezetkímélő, energiatakarékos, újrahasznosítható, eldobó, pazarló).

Múzeumlátogatás után a szerzett tapasztalatokról beszámoló szóbeli vagy írásbeli vagy rajzos formában előre megadott vagy választott szempont alapján.
A kutya magatartásán keresztül példák vizsgálata az állati kommunikációra. Hasonlóságok és különbségek keresése az állati és emberi kommunikáció között.

Filmrészletek, fotók segítségével az emberi kommunikáció elemeinek vizsgálata, a mimika és a testtartás szerepének elemzése egy-egy példán. Szerepjáték során a megállapítások kipróbálása, ellenőrzése.
Emberi magatartásformák megfigyelése különböző helyzetekben. Helyzetgyakorlatok elemzése. Példák csoportosítása (helyes és helytelen viselkedés), érvek és indokok keresése.
Az együttélés alapvető szabályainak megbeszélése.
Mozgásjelenségek vizsgálata játékos kísérleteken keresztül: kérdések megfogalmazása a mozgások jellemzőivel kapcsolatban. A jelenségek megfigyelése az állandóság és a változás szempontjából, a változások megfigyelése, adott szempontú besorolása (a mozgás gyorsasága, iránya).
Példák gyűjtése mozgással kapcsolatos rekordokra.
A rendszeres testmozgás jelentőségének felismerése. Esettanulmányok, példák feldolgozása arról, hogy a rendszeres testmozgás hogyan fejleszti az akaraterőt, állóképességet, ügyességet.
A bemelegítés fontosságának, az edzésmunka során a fokozatosság elvének belátása. Lehetőségek keresése a lakóhelyen a rendszeres testmozgás gyakorlására.
A kapcsolat felismerése a ló testfelépítése és életmódja, illetve természetes környezete között. Annak magyarázata, miért elterjedt haszonállat a ló: példák keresése a ló és az ember kapcsolatára.
A ló mozgásának megfigyelése és a különböző mozgásformáinak összehasonlítása.
Látogatás a piacon, a tanyán vagy a kertben. Életközösség megfigyelése. Az élővilág szerveződési szintjeinek felismerése. A megfigyelt élőhely élőlényeinek csoportosítása (gomba, növény, állat, zöldség, gyümölcs).
Az idényzöldségek, idénygyümölcsök felismerése, csoportosítása aszerint, hogy mely ehető növényi részt fogyasztjuk. Példák keresése magra, termésre.
Naptár készítése az idényzöldségekről és idénygyümölcsökről.
Növény fejlődésének megfigyelése. A megfigyelt élőhelyen talált növények csoportosítása aszerint, mely életszakaszban voltak.
Példaállatok csoportosítása a tanult csoportok szerint (háziállat, haszonállat, vadon élő állat, illetve ízeltlábúak, halak, madarak, emlősök).
Néhány jellegzetes állatnyom tanulmányozása, lerajzolása. Életnyomok gyűjtése a terepi látogatás során.
Állatnyomok megismerése.
Lebomlás vizsgálata. A komposztálás szerepének felismerése. Szerves hulladékok csoportosítása a komposztálhatóság szerint.
Példák gyűjtése kenyérfajtákra, összehasonlításuk különböző szempontok szerint. A kenyérsütés példáján a természet tiszteletének felismerése a hagyományos életmód egyszerű cselekvéseiben.

A fejlesztés várt eredményei a 4. évfolyam végén:

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;

- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezésére, ismeri az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartást;
- képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Etika/Hit- és erkölcstan

A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Matematika

Megfigyelésben, mérésben, számlálásban, számolásban gyűjtött adatok, elemek halmazba rendezése. A logikai „és”, „vagy” szavak használata állítások megfogalmazásában. Összehasonlítás, következtetés, absztrahálás.
Osztályozás egy, illetve egyszerre két szempont szerint.
Síkidomok halmazokba rendezése tulajdonságaik alapján.

Sorozatok létrehozása, folytatása, kiegészítése adott szempont szerint.
A gondolkodás és a nyelv összefonódása, kölcsönhatása.
Osztályozás egy, illetve egyszerre két szempont szerint. Interaktív tábla
Konkretizálás képességének fejlesztése.
Tájékozódás az adott számkörben.
Számmemória fejlesztése.
Emlékezet fejlesztése, tájékozódás a számegyenesen.
Interaktív tábla
Tájékozódás a számegyenesen. Interaktív tábla
Megértett állításokra, szabályokra való emlékezés. Tények közti kapcsolatok, viszonyok, összefüggések felidézése.
Negatív számokkal való ismerkedés tapasztalati úton a számegyenes, a hiány és a hőmérséklet segítségével.
Adósság, készpénz, vagyoni helyzet fogalmának értelmezése.
A negatív szám fogalmának elmélyítése. Interaktív tábla
Számok összehasonlítása, szétválogatása az oszthatósági tulajdonság szerint.
Az ellenőrzési igény kialakítása, a műveletek közötti kapcsolatok megfigyelésén keresztül.
A pontos feladatvégzés igényének fejlesztése.
A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése; tudatos, célirányos figyelem.
A fejszámolás biztonságos használata. A szorzótáblák gyakorlása.
Analógiák felismerése, keresése, kialakítása.
Írásbeli műveletek alkalmazás szintű felhasználása.
A tanult műveletek elvégzésének gyakorlása, ellenőrzése.
Interaktív tábla
Jelek szerepe, használata.
A becslés finomítása a tagok, tényezők, osztó, osztandó megfelelő kerekítésével.
Változó helyzetek megfigyelése, műveletek tárgyi megjelenítése. Interaktív tábla
Feladattartás és feladatmegoldási sebesség fejlesztése.
Megismert szabályokra való emlékezés.
Oktatóprogram alkalmazása a műveleti sorrend bemutatására. Interaktív tábla
Matematikai modellek megértése.
Önértékelés, önellenőrzés.
Gondolatmenet követése, oksági kapcsolatok keresése, megértése.
Közös munka (páros, kis csoportos munka, csoportmunka), együttműködés vállalása.
Törtekkel kapcsolatos oktató program használata. Interaktív tábla
Törtek előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
Animáció lejátszása törtek előállításához. Interaktív tábla
A szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv készítése. Becslés.
Megoldás próbálgatással, számolással, következtetéssel. Ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.
A szövegértéshez szükséges nyelvi, logikai szerkezetek fokozatos megismerése.
Adatok lejegyzése, rendezése, ábrázolása.
Összefüggések felismerése.
Válasz megfogalmazása szóban, írásban.
Irányított keresés római számok használatáról
Interaktív tábla
Adott szabályú sorozat folytatása.
Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.

Sorozatok néhány hiányzó vagy megadott sorszámú elemének kiszámítása.
Sorozatok képzési szabályának keresése, kifejezése szavakkal.
Oktatóprogram használata sorozat szabályának felismeréséhez, folytatásához. Interaktív tábla
A figyelem és a memória fejlesztése.
Szabályfelismerés.
Az önállóság fejlesztése a gondolkodási műveletek alkalmazásában.
Az anyanyelv és a szaknyelv használatának fejlesztése.
Adott utasítás követése, figyelem tartóssága.
Saját gondolatok megfogalmazása, mások gondolatmenetének végighallgatása.
Kapcsolatok, szabályok keresése táblázat adatai között.
Táblázat adatainak értelmezése.
Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése, a folytatásra vonatkozó sejtések megfogalmazása.
Az általánosításra való törekvés. A kifejezőkészség alakítása: világos, rövid fogalmazás.
Az absztrakciós képesség alapozása.
Grafikonok adatainak leolvasása.
Grafikonok készítése.
Matematikai összefüggések felismerése. Interaktív tábla
Tapasztalatszerzés, érvelés.
Háromszögek, négyszögek előállítása rajzolással szabadon vagy egy-két tulajdonság megadásával.
Egyedi tulajdonságok kiemelése.
Formafelismerés, azonosítás, megkülönböztetés.
A tanult síkidomok rajzolása képszerkesztő program segítségével.
A feladat megoldásához szükséges, mások által összeépített alkalmazói környezet használata. Interaktív tábla
Ismeretek alkalmazása az újabb ismeretek megszerzésében.
Többféle megoldási mód keresése, az alternatív megoldások összevetése.
A körző használata (játékos formák készítése).
Kör létrehozása, felismerése, jellemzői.
Tengelyesen tükrös alakzatok létrehozása tevékenységgel.
Az alkotóképesség fejlesztése.
Megfigyelések kifejezése válogatással, megfogalmazással.
A pontosság igényének felkeltése.
Geometriai dinamikus szerkesztőprogram használata interaktív táblán.
Tájékozódás pl. az iskolában és környékén. Mozgássor megismétlése, mozgási memória fejlesztése.
Térbeli tájékozódási képességet fejlesztő, egyszerű. rajzolóprogramok bemutatása.
Egyszerű problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan.
Testek építése szabadon és adott feltételek szerint.
Térbeli tájékozódási képességet fejlesztő, egyszerű. rajzolóprogramok bemutatása. Interaktív tábla
Egyszerű problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan.
Testek szétválogatása egy-két tulajdonság szerint.
Alkotóképesség fejlesztése.
Kreatív gondolkodás fejlesztése. Térlátás fejlesztése az alakzatok különféle előállításával.
Sík- és térgeometriai megfigyelések elemzése, megfogalmazása a tanult matematikai szaknyelv segítségével.
Megfigyelés, tulajdonságok számbavétele.
Összehasonlítás, azonosságok, különbözőségek megállapítása.
Finommotoros mozgáskoordinációk fejlesztése.

Számítógépes játékok, egyszerű fejlesztő szoftverek
megismertetése.
Interaktív tábla
Tapasztalatgyűjtés.
A gömb létrehozása.
Összehasonlítások végzése a valóság tárgyairól, alakzatokról, dolgokról.
Mennyiségi jellemzők felismerése, a különbségek észrevétele.
Adott tárgy, elrendezés, kép más nézőpontból való elképzelése.
Tájékozódás az időben:
a múlt, jelen, jövő, mint folytonosan változó fogalmak, pl. előtte, utána, korábban, később megértése, használata.
Időtartam mérése egyenletes tempójú mozgással, hanggal, szabványos egységekkel (másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év).
Fejlesztőprogram használata méréshez.
A családban történtek elhelyezése az időben.
A pontosság mértékének kifejezése gyakorlati mérésekben.
A mértékegység és mérőszám kapcsolata, összefüggésük megfigyelése és elmélyítése.
Mérések a gyakorlatban, mérések a családban.
Fejlesztőprogram használata mértékegységek átváltásához.
Interaktív tábla
Tapasztalatok szerzésével későbbi fogalomalkotás előkészítése.
A képi grafikus információk feldolgozása, forráskezelés. Interaktív tábla
Néhány szám számtani közepének értelmezése, az „átlag” fogalmának bevezetése, használata adatok együttesének jellemzésére.
Próbálgatások, sejtések, indoklások, tippelések, tárgyi tevékenységek. Interaktív tábla
A lehetséges és lehetetlen tapasztalati úton való értelmezése.
A biztos és véletlen megkülönböztetése.
Események gyakoriságának megállapítása kísérletek végzésével, ábrázolása oszlopdiagramon.
Sejtés megfogalmazása adott számú kísérletben.
A kísérleti eredmények összevetése a sejtéssel, az eltérés megállapítása és magyarázata.
A gyakoriság, a valószínű, kevésbé valószínű értelmezése gyakorlati példákon.
Információszerezés az internetről, irányított keresés.
Diagramokhoz kapcsolódó információk keresése, értelmezése.
Interaktív tábla

A fejlesztés várt eredményei a 4. évfolyam végén

A tanuló

- tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezése a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- próbálgatással képes az összes eset megtalálására,

- tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
- ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);

– helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
– képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
– tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
– képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
– alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
– tud fejben számolni százas számkörben,
– biztos ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
– ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
– alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
– ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
– képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban,
– tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,
– képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával,
– ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát,

– felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokat, tudja azokat folytatni,
– képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
– tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,

– képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek),
– ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között,
– képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
– létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket,
– ismeri a kör fogalmát,
– megértési a test és a síkidom közötti különbséget,
– felismerés és létrehoz kockát és téglatestet, megnevezi jellemzőiket,
– felismerési a gömböt,
– hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat,
– tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap kerületét,
– képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,

– képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
– képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
– értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat,

– tanári segítséggel használja az életkorának megfelelő oktatási célú programokat,
– ismer egy rajzoló programot; tud egyszerű ábrákat elkészíteni, színezni,

– együttműködik az interaktív tábla használatánál.

Olvasás, nyelvtan, fogalmazás

A tanuló

– értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait;

– használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;

– beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja;

– bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;

– a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.,

– az olvasás terén motivált, érdeklődő;

– folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is;

– felismeri és javítja a hibáit;

– felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult;

– szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait;

– megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik;

– ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.

– megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket;

– azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét;

– konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket;

– az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el.

– írása jól olvasható;

– írástempója lendületes;

– füzetvezetése rendezett.

– a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor.

– a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít;

– a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ;

– adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával;

– a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi;

– figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára;

– a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.

– felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat;

– felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat;

– toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat;

– a szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket;

– alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.

– a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja;

– a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat;

– írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak;

– helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja

– ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit;

– azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését;

– képes önálló tanulásra;

– ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit;

– ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekben;

– a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ;

– információt keres, kezel önállóan néhány forrásból;

– szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: Betlehemi királyok, Mama; Petőfi Sándor: Füstbe ment terv; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás;

– részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal; Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből.

– ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;

– képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;

– meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni;

– képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során;

– dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.

– történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket.

– Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt.

Vizuális kultúra

Irodalmi, zenei, média és művészettörténeti élményből, származó valós és képzeletbeli helyszínek megjelenítése a különböző nézőpontok és változatos méret kínálta lehetőségek használatával, síkban és térben (pl. grafikusan, festve, konstruálva, mintázva, installálva).
Tananyag, téma: színkeverési feladatok (színtorony készítése, hideg – meleg színkontrasztra épülő színkompozíció, a kiegészítő színek hatása. A varázsló színárnyalatos kertje (főszínekből keverhető színárnyalatok).
A totemoszlopok jellemzői (stilizált állatformákból álló totemoszlop tervezése és készítése papírdobozokból.
Vizuális megfigyelésből (pl. közvetlen környezet, fotó, műalkotás, múzeum), személyes emlékből származó tapasztalatok felhasználásával valós hely, helyszín (pl. természeti táj, nagymama virágos kertje, épített környezet, mi utcánk) vizuális megjelenítése meghatározott időszaknak (pl. évszak, napszak, nyár, hajnal) megfelelően, különböző technikákkal (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett).
Tananyag, témák: természet utáni tanulmányrajzok különböző nézőpontból. A térbeliség kifejezése tónusfokozatokkal és takarásokkal. Arányvizsgálat. A forma átalakítása (vizuális ritmusok, stilizálás).
A falusi és a városi utcakép összehasonlítása. (Fotók gyűjtése újságokból.) Az utcakép változása (építkezések hatása a környezetre és az emberek életére). Budapest nevezetességei. A házak átalakítása: részletek áttervezése, színes homlokzatok, megváltozott környezet.
Különböző évszakok tájképeinek elemzése (fotó, festmény), és tájkép festése látvány után (kompozíció, különböző nézőpontok, képmező, részletek kinagyítása).
A lakóhelyen és a közvetlen környezetben élő emberekről, állatokról gyűjtött ismeretek, információk (pl. foglalkozás, életkor, kedvenc illat/étel/szín, útvonal, játék, fontos tárgy, attribútum) alapján figurális alkotások létrehozása. A külső, belső vonások (pl. karakter, testi adottságok, öltözet, belső tulajdonságok, személyiség jegyek) élményszerű megjelenítésével, meghatározott célok (pl. illusztráció, valós és virtuális játék, információs kártya, bábok, „tudományos kutatás”) érdekében.
Tananyag, téma: a színek hangulati és érzelmi hatása). farsangi álarcok készítése.
Kitalált történetek, mesék, versek, mondák, médiaszövegek szereplőinek (pl. hősök, szörnyek, tündérek, állatok, ember-állatok megformálása többfigurás kompozícióban, a meghatározott célnak (pl. könyv, napló, játék, báb, dráma, hajóorr, oromdísz, vízköpő) megfelelő méretben és anyagból (pl. festmény, grafika, kollázs, montázs, fotó, papírmasé, agyag, gipsz, talált tárgy, drót).
Tananyag, témák: természeti formák és élőlények képéből alkotott portré (kollázs, grafika). A képzelet virágai kollázzsal, papírkivágással, papírmozaik és origami technikával (színmódosítás, mintatervezés, szimmetria). Virágforma megszemélyesítése (Mese: A tulipánná változott királyfi).
Adott témához (pl. állatmesék, virágmesék) könyvcímlap tervezése. Mesebeli állatok, karikatúralények.
A környezetünkben észlelhető változások, folyamatok, mozgások (pl. természeti jelenségek, életjelenségek: ember/növény/állat növekedése és öregedése, jégolvadás, rozsdásodás, penészedés, árnyék, palacsintasütés, építkezés, varrógép, kerékpár, daru, óra) azonosítása, vizuális megfigyelése, értelmezése, a tapasztalatok és információk rögzítése szöveg és kép (pl. fotó, film, egyszerű animáció, rajz, ábra, jel) segítségével.
Tananyag, téma: hónapokat vagy évszakokat bemutató naptár tervezése csoportmunkában. Felirat tervezése az évszakokat jellemző motívumokkal és színekkel.
Valós és/vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának és történéseinek képes, szöveges rögzítése (pl. útinapló, térkép, képregény, forgatókönyv, útifilm) meghatározott cél (szórakoztatás, ismeretterjesztés, útikalauz, tájékozódás, dokumentálás, elemzés, összehasonlítás) érdekében.
Tananyag, téma: képzeletbeli utazás egy fantáziavárosba (pl. egy mese helyszíne, egy űrváros, egy álomkép városa stb.), vagy egy kincses szigetre. A város vagy a sziget útvonalának, házainak és járműveinek megtervezése.

Utazás a képzeletbeli lények birodalmába (kitalált lények kertje).
Egy valós vagy képzeletbeli dolog (pl. áru, esemény, közérdek, jelenség számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a betű, kép és szöveg együttes alkalmazásával, figyelem, érdeklődés felkeltése céljából.
Tananyag, téma: egyedi öltözékek tervezése, meghívó vagy plakát tervezése Divatbemutató címmel.
A forma egyszerűsítése (stilizálás, jelalkotás). Az öltözékeken megjelenő jelek, emblémák, minták.
Az emberi gesztusok, testnyelvi jelzések megfigyelése, értelmezése, majd az összegyűjtött tapasztalatok, információk segítségével a plakát által hirdetett dolog népszerűsítése figyelemfelhívó játékkal (pl. akcióval, pantomimmel, hangot, szöveget is beépítő performansszal).
Tananyag, téma: különböző korú emberekről készült fotók gyűjtése újságokból. A portrék jellemzése szavakkal, a portré ábrázolása a tulajdonságot kifejező színekkel és hangokkal.
A saját és a közvetlen környezet médiahasználati szokásainak (internet, televízió, rádió, videojáték, mobilhasználat, könyv) tanulmányozása, megadott szempontok (pl. mennyiség, időrend, látogatott helyek, a kommunikációban résztvevők, műsorok) alapján.
Bizonyos médiumokban megjelenő médiaszövegek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése és beazonosítása saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.
Tananyag, téma: adatgyűjtés az interneten egy híres történelmi személyről (szerepjáték: a gyűjtött adatok előadása az adott személy nevében, egyes szám első személyben, vagy páros játékkal: riporterként és riportalanyként.)
Saját médiaélmények felidézése megadott szempontok alapján (pl. érzelmi hatás, kedveltség, ismeretszerzés) és az élmények feldolgozása (pl. rajzolás, fotókészítés, szerepjáték).
Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a vetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).
Tananyag, téma: kvízkérdések az internethasználatról, beszélgetés a különböző TV-műsortípusokról, a kedvenc műsor fő jellemzői.
A karakterábrázolás filmes eszközeinek megismerése: a pozitív és negatív hősök megjelenítésének technikái, különös tekintettel a mozgókép nyelvére (pl. jelmez, smink, világítás, kameramozgás) és a hangokra: (beszélt nyelv, zene, zaj, zörej) az életkornak megfelelő médiaszövegeken keresztül.
Tananyag, téma: ráközelítés, nagyítás, részletek. Meseillusztráció készítése: a főszereplő bemutatása három fázisban (egész alak, portré, kinagyított arcrészlet).
A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző médiaszövegekben (pl. animációs mesék, filmek).
Saját érzelmek felismerése és kifejezése különböző mozgóképi szövegek, és hangzó anyagok befogadása során. A médiaszövegek alapvető kifejező eszközeinek (pl. mozgóképi nyelv, hangok) érzelmekre gyakorolt hatásának megfigyelése, kifejezése.
Tananyag, téma: arcfestés (állatmaszkok és hangok), szerepjátékok.
Kép és hangrögzítő eszközök használatának alapszintű megismerése.
Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.
Tananyag, téma: a mozgás, a gyorsaság, a sebesség érzékeltetésének eszközei a szobrokon, a festményeken és a filmeken. A ló mozgását szemléltető zootróp készítése.
A szűkebb környezet médiahasználatának megfigyelése alapján beszélgetés egyes médiaszövegek (pl. hírműsor, internetes honlap, televíziós sorozat, rajzfilm, film, könyv, újság) hétköznapokban betöltött szerepéről, funkciójáról.

A hírműfajhoz kapcsolódó meghatározó tevékenységek (pl. újságíró, fotóriporter) azonosítása, főbb elemeinek megismerése.Téma: belépek a képbe (szerepjáték: riport készítése a festmény egyik szereplőjével).
Tudósítás a Mákkirálynő lakodalmáról (Maria Kownacka: Mákkirálynő című meséje alapján). Közös képregény készítése, és a részletek közlése hírműsorként.
Ismerkedés a kereskedelmi kommunikáció (reklám) sajátosságaival, a reklámok megjelenésének változatos helyeivel, formáival. A reklámok működése (hatáskeltés) néhány fontos eszközének megfigyelése konkrét reklámok tanulmányozásán keresztül. Reklámkészítés (pl. egyszerű reklámszövegírás, plakátkészítés, reklámot megjelenítő szerepjáték) annak érdekében, hogy reflektált viszony alakuljon ki a reklámozás céljáról és eszközeiről.
Tananyag, téma: a TV-reklámok jellemzői. Egy adott terméket reklámozó rövid jelenet írása és eljátszása.
A reklámszlogen jelentősége, és lényege. Egymondatos reklámszlogen írása. Reklámplakát tervezése.
Médiaszövegek megbízhatósága: irányított beszélgetés a hír-álhír témakörről konkrét médiaszövegek alapján. Hírműsorokhoz kapcsolódó szerepjáték: egy kedvenc mese feldolgozása hírként. A mese szereplőinek megszólaltatása riportalanyként. Az álhírek és a pletyka.
Riport készítése egy farsangi jelmezbálon: a jelmezek megtervezése, jellemzése, az esemény leírása.
Az életkori sajátosságokhoz igazodó kreatív internethasználat lehetőségeink tudatosítása. (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).
Ismerkedés a világháló felépítésével és működésének alapjaival beszélgetés és játékos gyakorlatokon keresztül.
Az online közösségekben való viselkedési szabályok, kommunikációs szokások, és ezek szerepének megismerésére.
Az internet- és mobilhasználat legfontosabb (pl. biztonságot eredményező) szabályainak megismerése különböző eszközökkel (pl. kártyajáték, egyszerű társasjáték).
Tananyag, téma: flash-animációk az interneten (témacsoportok gyűjtése). Kedvenc animációs hős ábrázolása.
Flash-játék tervezése (történet és figura).
Pozitív-negatív formákból álló memóriajáték tervezése.
Különböző épületek fotóinak csoportosítása megadott szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítettség, fényviszony).
Tartalom, témák: épületek elemzése (alaprajz, tömeg, homlokzat). Népi építészet: néprajzi múzeumok tárgyi emlékei, a régi falusi ház belső terei,
Megadott célt szolgáló kis tér (pl. váró-, lakótér, pince, fülke, raktár, dühöngő) tervezése a kiválasztott épület lakójának (pl. tulajdonos, tulajdonos gyermeke, őr, takarító, vendég, kertész, háziállat, kísértet, szerzetes, zenész, festő, orvos), majd a térhez tartozó, kapcsolódó tárgyak némelyikének elkészítse (pl. kulcs, tükör, függöny, polc, szék, csizma, kanna, tál, lámpa).
Tartalom, téma: kirakatterv készítése (pl. játékbolt, virágüzlet, sportbolt, cukrászat). Az üzlet bejáratának és emblémájának megtervezése.
A különböző kultúrákban, korokban használatos tárgyak, eszközök összehasonlítása a mai tárgyakkal, eszközökkel (pl. épületek, járművek, szerszámok, edények, bútorok, öltözet, ékszer) a hasonló és eltérő vonások elemzése, értelmezése.
Tananyag, témák: régi korok tárgyai, népművészeti használati és dísztárgyak, napjaink tárgyai. Élet a faluban: régi falusi házak berendezési tárgyai (a tisztaszoba jellegzetes bútorai). Menyasszonyi láda tervezése. Rekonstrukciós rajz, restaurálás: népművészeti minta kiegészítése rajzban.
Népi kerámiaedények díszítő motívumai. A régi tárgyak használati és jelképes funkciói (az anyag, a forma, a szín és a díszítés szerepe). Magyar koronázási jelvények.

Tárgytervezés (pl. jármű, bútor), tárgyalkotás (pl. öltözet kiegészítő, játék) a megismert kézműves technikákkal (pl. nemezelés, agyagozás, fonás, szövés, batikolás), a kortárs iparművészet felfogásában. Tananyag, témák: öltözetek és a viseletek kiegészítő kellékei régen és ma. A magyar népviseletek jellemzői. Öltözettípusok. Kedvenc öltözék jellemzése és rajza. Divatrajzok és divatfotók nézegetése és elemzése. Sportcipő, zokni, táska,foltmintás hátizsák tervezése. Divatkatalógus készítése. Kézműves technikák (csomózott batikolással készült póló, gyöngyfűzéssel készült nyaklánc).
Mintás textil tervezése (mintaritmus). A szövésfajták (papírszövés).
Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog számára, oly módon, hogy a csomagolás formája és díszítése utaljon a tárgy sajátosságára.
Tananyag, témák: virágmintás dominó és csomagolásának terve (forma- és színkompozíció, forma- és szövegfolt).

Technika, életvitel és gyakorlat

1.1. Önkiszolgálás-vendéglátás:

Családi élethelyzetek, életszínterek, a konyha, mint az életkészítés színtere. A konyha kialakulásának történeti áttekintése. Egyszerű étel készítése, pl.: szendvics és tea. Asztalterítés és tálalás szabályai. Szalvétahajtogatás. Családtagok feladatai, egységes munkamegosztás otthon. Önkiszolgáló feladatok gyakorlása. Vendégvárás, vendégek fogadása otthon és az iskolában.

1.2. Családi ünnepek:

Ünneplés a családban. Karácsony, Anyák napja, Húsvét.

Szokások és hagyományok gyűjtése. Alkalomhoz illő ajándéktárgyak készítése. Az ünnepi dekorációk jelentése, készítése. Információk megkeresése, és csoportosításuk különböző szempontok szerint. Az ünnepek jelentése, felkészülés, tervezés, végrehajtás és az elvégzett feladatok értékelése.

1.3. Önismeret:

Mire vagyok képes. Önjellemzés, a családban betöltött szerepem, az osztályközösségben egyenrangú elhelyezések. Saját munkák értékelése, a hibák felvállalása, korrigálás tevékenység végzése közben. Tudatosság az ismeretek elsajátítása és a gyakorlati feladatok megoldása közben.

1.4. Gazdálkodás a családban:

Bevételi és kiadási források elvégzése, jelentésük, zsebpénz kezelése és beosztása. Takarékoskodás otthon és az iskolában, egyénileg és közösen, energiával, pénzzel, fogyasztási cikkekkel.

Helyes időbeosztás.

1.5. Egészséges életvitelünk:

Az egészséggel kapcsolatos fogalmak tisztázása, egészség, betegség. Egészséges környezet kialakítása, teendőink ennek érdekében, az egészséges tiszta környezet megóvása. (víz, levegő)

Egészségkárosító, környezetkárosító hatások a közvetlen környezetben, a háztartásban és a közlekedésben. Megelőzés, kármentesítés. Kapcsolódás a környezetbarát gazdálkodási programokhoz (szelektív hulladékgyűjtés, a hulladékok újra hasznosításának lehetőségei).

2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival.

Anyagvizsgálat: ránézéssel, tapintással, szaglással, majd különféle próbák végzésével. Az anyagok tulajdonságai és felhasználásuk közötti összefüggés megláttatása. Az anyagok tulajdonságai és felhasználási lehetőségüket befolyásoló tényezők.

2.2. Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása.

A hímzés eszközei, hímző tű, hímző cérna. Ajándéktárgy készítése hímzéssel, pl. Karácsonyra, Anyák napjára, Húsvétra hímzett kép, vagy színes falikép készítése. (száröltés, láncöltés, laposöltés, keresztöltés, goblein öltés) és gyakorlása.

Papír és filcanyag, festék, ragasztó felhasználásával, adventi naptár, mécses tartó, ujjbábok, udvari bolond, virágos tojástartó koszorú, cukorvirág készítése. A tárgyak készítése közben utalás az alapanyagok gyártási technológiájára. A szövés alapelemeivel való megismertetés, körömfonás, szalagszövés.

Faanyagok, gyurma és papír felhasználásával házikó, csuszka, papírábra készítése.

Modellek összeállítása, természetes és mesterséges anyagok felhasználásával (pl. hídmodell, repülőgép, szélkerék, közlőmű, vitorlás hajó és KRESZ táblák modellezése). Épület makettek, jármű modellek készítése, fa és fémépítő, valamint legojáték felhasználásával.

A különféle munkadarabok, modellek, makettek elkészítése során becslés, mérés, előrajzolás, méretre alakítás gyakorlása. A kéziszerszámok biztonságos használatának gyakoroltatása, tárolása, a veszélyforrások felismertetése használat közben.

A munkahely rendjének megteremtése és megőrzése.

2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel:

A mérés és rajzolás eszközei és használatuk. Méretarányok felismertetése. Vonalfajták (vastag, vékony, folytonos, szaggatott, pontvonal) ismerete és rajzolásának gyakoroltatása.

Körvonalrajz, alaprajz, vázlatrajz felismerése és készítése.

2.4. Mindennapos használati tárgyaink:

A gyerekek által használt tárgyak értéke, tulajdonságai, alapanyaguk előállítási módjuk, az előállításuk folyamatábrája. A tárgyak használata közbeni veszélyforrások, baleset megelőzés, segítésnyújtás. A tárgyak értékeinek megőrzése. (iskolai felszerelése, játéktárgyak, sporteszközök, otthoni tárgyak)

3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek:

A 3. évfolyamon tanult közlekedési ismeretek felelevenítése (pl.: konstrukciós játékok, faépítő és lego) felhasználásával, közlekedési szituációk lejátszása.

3.2. Kerékpározási alapismeretek:

A kerékpár részei, működése, közlekedés biztonsági állapota, kötelező felszerelési tárgyai, biztonsági eszközök.

Közlekedés lakóövezetben és kerékpár úton. A kerékpárút közlekedési jelzéseinek megismerése. Jelzőtábla típusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Az úttest részei. Útburkolati jelek. Kerékpárosok és gyalogosok viszonya közösen használt területeken.

3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben:

Viselkedési szabályok a közösségi közlekedési környezetben. Jegyvásárlás, jegykezelés, leszállási szándék jelzése. Balesetmentes, fegyelmezett, figyelmes viselkedési szabályok a helyben használt közlekedési járműveken. Kiránduláson, gyalogtúrákon, a szabályok gyakorlati alkalmazása.

3.4. Közlekedési eszközök, környezet és egészségtudatos közlekedés:

A szárazföldi, vízi-és légi közlekedés eszközei.

Egészségünk és a kerékpáros közlekedés közötti kapcsolat.

Közlekedési környezetünk veszélyforrásai. A szabályok be nem tartásából fakadó veszélyek.,

4.1. A lakóhelyen, vagy az iskola közelében működő vállalkozás megismerése:

Lehetőség szerint az üzem meglátogatása, ahol a szakemberek munkáját láthatják a tanulók. Előzetes megfigyelési szempontok adásával irányított megfigyelés és jegyzetelés végeztetése. A látogatást követően a tapasztalatok megbeszélése és rögzítése.

4.2. Iskolai és osztályrendezvények:

Iskolai és osztályrendezvények (pl.: Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek, az iskola hagyományos ünnepei) előkészítése és lebonyolítása. Az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet, díszletek, jelmezek, stb.) előállítása, vagy beszerzése. Az átélt érzések megfogalmazása, a közös tapasztalatok megbeszélése és esetleges rögzítése.

4.3. A közösségért végzett munka:

A közösségi tér, közösséghez alakítása: tanterem dekoráció, faliújság készítése, zöldsarok kialakítása (dísznövények, akvárium). Az iskola esztétikus, harmonikus, külső és belső környezetének kialakításában való részvétel a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően.

A munka megszervezése, lebonyolítása és értékelése.

Testnevelés

A fejlesztés várt eredményei a negyedik évfolyamos ciklus végén
Előkészítő és preventív mozgásformák
Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
Önálló pulzusmérés.
A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.
Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák
Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák
A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.
A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban
Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
A tempóváltozások érzékelése és követése.
A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.
Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban
A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban
A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
A sportszerű viselkedés értékké válása.
Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban
Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.
A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
Az saját agresszió kezelése.
Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban
Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.
Fejesugrással vízbe ugrás.
Az uszodai rendszabályok természetessé válása.
A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben
Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Informatika

A tanuló

- ismerje fel és nevezze meg a számítógép fő részeit. Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret, használatukkal a számítógéppel kommunikálni, és életkorának megfelelő oktatási célú programokkal tevékenykedni. Elakadás, hibaüzenet esetén tudjon segítséget kérni. Ismerje a mindennapi életben leginkább elterjedt digitális eszközöket/adathordozókat, ezek funkcióit, alkalmazási területeit.
- ismerje meg egy szövegszerkesztő és rajzoló szoftver alapvető szolgáltatásait, alkalmazásukkal tudjon egyszerű szöveges dokumentumot létrehozni, illetve ábrát, rajzot, illusztrációt készíteni.
- legyen képes egyszerű, hétköznapi, illetve térbeli tájékozódási képességet fejlesztő algoritmusokat értelmezni, illetve végrehajtani. Tudjon teknőcgrafikával egyszerű ábrát készíteni.
- ismerje néhány infokommunikációs eszköz lehetőségét és a legelterjedtebb elektronikus szolgáltatásokat. legyen képes segítséggel információt keresni a világhálón, ismerje a netikett alapjait.
- tudjon tájékozódni az iskolai és/vagy községi könyvtár szabadpolcos állományában és innen dokumentumot választani. Legyen képes a választott dokumentum legfontosabb adatainak megnevezésére. Ismerje az információhordozók mindennapi életben leggyakrabban használt típusait. Legyen képes olvasmányairól röviden, szóban beszámolni.
- ismerje az alábbi fogalmakat:
  - kommunikáció, jel, ikon, piktogram. Számítógép, képernyő (monitor), billentyűzet, egér, nyomtató, projektor, interaktív tábla, program, szoftver, fájl, mappa, hálózat, jelszó, multimédia, prezentáció
  - algoritmus, az információátvitel digitális eszközei, személyes adat, információ, e-mail, internet, honlap, portál, link, keresőprogram, számítógép-függőség
  - könyvtár, katalógus, olvasójegy, e-könyv

ANGOL NYELV

Nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).
Rövid és egyszerű, az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott tanári utasítások megértése (pl. rajzos, játékos feladatok, manuális tevékenységek, mozgásos, játékos tevékenységek: körjáték, ritmusjáték, szerepjáték, bábjáték, árnyjáték, társasjáték).
Ismert témákhoz kapcsolódóan elhangzó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdések és kijelentések megértése (pl. közvetlenül a tanuló személyére, családjára, szűkebb környezetére, mindennapi szükségleteire, tevékenységeire vonatkozó kérdések, illetve válaszok).

Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése, a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, a szöveg lényegének kiszűrése a megértést segítő mozgásos, játékos feladatok segítségével.
Tanári ösztönzésre a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre való egyre tudatosabb támaszkodás a szövegértés során.
A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, megkülönböztetése az anyanyelv (játékos formában esetleg más nyelvek) hangzásvilágától és zenéjétől.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, gyermekeknek szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, vendégekkel folytatott rövid párbeszédek, tanári beszéd.

Nonverbális elemekkel (pl. gesztusokkal, mimikával, hanglejtéssel, intonációval, képek, tárgyak segítségével) támogatott mondanivaló kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, azaz egy-egy szóval, rövid mondattal.
Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás egyszavas válaszokkal, cselekvéssel.
Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó konkrét, egyszerű kérdések feltevése.
Ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.
Dalok, mondókák, mesék, történetek előadásában, gyermekjátékokban való aktív részvétel; nonverbális elemekkel támogatott, közösen mondott szövegekbe, mesemondásba való bekapcsolódás ismert szavak, kifejezések, nyelvi fordulatok ismétlésével.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mesék, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszédek, néhány mondatos leírások.

Nonverbális elemekkel támogatott, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal, megfelelő gyakorlás, felkészülés után.
Tanári példa és autentikus hangzóanyag hallgatása és együttmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mozgással kísért rövid történetek, cselekvéssorok, mesék.

Szavak, kifejezések elolvasása és kapcsolódó tevékenységek elvégzése (pl. tantermi tárgyak felcímkézése, szavak és képek párosítása, dominó játék, szókártyákból mondatvariációk összeállítása).
Egyszerű szövegek értő olvasása (pl. mesék, történetek, képregények, párbeszédek).
Egyszerű írásbeli üzenetek elolvasása és megértése (pl. dicsérő kártyák, jókívánságok, osztálytermi utasítások).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Szó- és mondatkártyák, feliratos poszterek és képek, társasjátékok, egyszerű képregények, képeskönyvek, mesék, gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, feliratok, videofelvételek, animációs filmek, dalok, mondókák animált változata.

Íráskészség

Különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat.

Bekapcsolódik az írást igénylő nyelvi tevékenységbe.

ANGOL NYELV

5. osztály

Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).
A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.
Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszédek, tanári beszéd.
A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel.
Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.
Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.
Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszédek, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.
Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.
Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.
Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése.
Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása).
Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.
Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása.

Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.

6. osztály

A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).
A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.
Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben. Következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.
Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszédek, tanári beszéd.
Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.
Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.
Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.
Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszédek, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.
Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.
Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.
Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).
Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.
Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.
Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása.
Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menetrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyszerű információ szerzése.
Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.
Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.
Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése).
Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail).

Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése.
Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.

7. osztály

A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre.
Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszédek, tanári beszéd.
Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).
Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.
Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszédek, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.
Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).
Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertetők).
Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.

8. osztály

A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre.
Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.

Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszédek, tanári beszéd.
Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).
Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.
Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszédek, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.
Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.
Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.
Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás).
Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).
Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertetők).
Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása.
Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek).
Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.

BIOLÓGIA

7. osztály

A tanuló értse az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biomok összetételének összefüggéseit az adott térségre jellemző környezeti tényezőkkel.
Ismerje a globális környezetkárosítás veszélyeit, értse, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.
Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjon belőlük táplálékláncot összeállítani.
Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit.

Tudja bemutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit.
Ismerje az életközösségek változatosságának és változásának okait.
Tudjon különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között.
Legyen tisztába a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.
Ismerje az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.
Tudja elhelyezni morfológiai jellegzetességeik alapján, az ismert élőlényeket a fejlődés-történeti rendszerben (maximum osztály szintig).

8. osztály

Lássa a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést.
Értse a sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.
Ismerje az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.
Legyen tisztába a bőr és a mozgásrendszer felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
Tudjon önállóan és társaival együttdolgozva megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni.
Legyen tisztába saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
Legyen tisztába a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival.
Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.
Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.
Tudjon önállóan és társaival együttdolgozva megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni.
Rendelkezzen jártassággal a mikroszkóp használatában.

FIZIKA

7. osztály

A tanuló használja a számítógépet adatrögzítésre, információgyűjtésre.
Eredményeiről tartson pontosabb, a szakszerű fogalmak tudatos alkalmazására törekvő, ábrákkal, irodalmi hivatkozásokkal stb. alátámasztott prezentációt.
Ismerje fel, hogy a természettudományos tények megismételhető megfigyelésekből, célszerűen tervezett kísérletekből nyert bizonyítékokon alapulnak.
Váljon igényévé az önálló ismeretszerzés.
Legalább egy tudományos elmélet esetén kövesse végig, hogy a társadalmi és történelmi háttér hogyan befolyásolta annak kialakulását és fejlődését.
Használja fel ismereteit saját egészségének védelmére.
Legyen képes a mások által kifejtett véleményeket megérteni, értékelni, azokkal szemben kulturáltan vitatkozni.
A kísérletek elemzése során alakuljon ki kritikus szemléletmódja, egészséges szkepticizmusa. Tudja, hogy ismeretei és használati készségei meglévő szintjén további tanulással túl tud lépni.

Ítélje meg, hogy különböző esetekben milyen módon alkalmazható a tudomány és a technika, értékelje azok előnyeit és hátrányait az egyén, a közösség és a környezet szempontjából. Törekedjék a természet- és környezetvédelmi problémák enyhítésére.
Legyen képes egyszerű megfigyelési, mérési folyamatok megtervezésére, tudományos ismeretek megszerzéséhez célzott kísérletek elvégzésére.
Legyen képes ábrák, adatsorok elemzéséből tanári irányítás alapján egyszerűbb összefüggések felismerésére. Megfigyelései során használjon modelleket.
Legyen képes egyszerű arányossági kapcsolatokat matematikai és grafikus formában is lejegyezni. Az eredmények elemzése után vonjon le konklúziókat.
Képes legyen a sebességfogalmat különböző kontextusokban is alkalmazni.
Tudja, hogy a testek közötti kölcsönhatás során a sebességük és a tömegük egyaránt fontos, és ezt konkrét példákon el tudja mondani.
Értse meg, hogy egy adott testet érő gravitációs vonzást a Föld (vagy más égitest) gravitációs mezője okozza.
A tanuló tudja, hogy az energiával kapcsolatos köznapi szóhasználat egy rövidített kifejezési forma, amelynek megvan a szakmailag pontosabb változata is.
Magyarázataiban legyen képes az energiaátalakulások elemzésére, a hőmennyiséghez való kapcsolódásuk megvilágítására. Tudja használni az energiafajták elnevezését. Ismerje fel a hőmennyiség cseréjének és a hőmérséklet kiegyenlítésének kapcsolatát.
Fel tudjon sorolni többféle energiaforrást, ismerje alkalmazásuk környezeti hatásait. Tanúsítson környezettudatos magatartást, takarékoskodjon az energiával.
A tanuló minél több energiaátalakítási lehetőséget ismerjen meg, és képes legyen azokat azonosítani. Tudja értelmezni a megújuló és a nem megújuló energiafajták közötti különbséget.
A tanuló képes legyen arra, hogy az egyes energiaátalakítási lehetőségek előnyeit, hátrányait és alkalmazásuk kockázatait elemezze, tényeket és adatokat gyűjtsön, vita során az érveket és az ellenérveket csoportosítsa, és azokat a vita során felhasználja.
Képes legyen a sebesség, gyorsulás, tömeg, sűrűség, az erő, a nyomás fogalmának értelmezésére és kiszámítására egyszerű esetekben.
Tudja, hogy a hang miként keletkezik, és hogy a részecskék sűrűségének változásával terjed a közegben.
Tudja, hogy a hang terjedési sebessége gázokban a legkisebb, és szilárd anyagokban a legnagyobb.

8. osztály

A tanuló használja a számítógépet adatrögzítésre, információgyűjtésre.
Eredményeiről tartson pontosabb, a szakszerű fogalmak tudatos alkalmazására törekvő, ábrákkal, irodalmi hivatkozásokkal stb. alátámasztott prezentációt.
Ismerje fel, hogy a természettudományos tények megismételhető megfigyelésekből, célszerűen tervezett kísérletekből nyert bizonyítékokon alapulnak.
Váljon igényévé az önálló ismeretszerzés.
Legalább egy tudományos elmélet esetén kövesse végig, hogy a társadalmi és történelmi háttér hogyan befolyásolta annak kialakulását és fejlődését.
Használja fel ismereteit saját egészségének védelmére.
Legyen képes a mások által kifejtett véleményeket megérteni, értékelni, azokkal szemben kulturáltan vitatkozni.

A kísérletek elemzése során alakuljon ki kritikus szemléletmódja, egészséges szkepticizmusa. Tudja, hogy ismeretei és használati készségei meglévő szintjén további tanulással túl tud lépni.
Ítélje meg, hogy különböző esetekben milyen módon alkalmazható a tudomány és a technika, értékelje azok előnyeit és hátrányait az egyén, a közösség és a környezet szempontjából. Törekedjék a természet- és környezetvédelmi problémák enyhítésére.
Legyen képes egyszerű megfigyelési, mérési folyamatok megtervezésére, tudományos ismeretek megszerzéséhez célzott kísérletek elvégzésére.
Legyen képes ábrák, adatsorok elemzéséből tanári irányítás alapján egyszerűbb összefüggések felismerésére. Megfigyelései során használjon modelleket.
Legyen képes egyszerű arányossági kapcsolatokat matematikai és grafikus formában is lejegyezni. Az eredmények elemzése után vonjon le konklúziókat.
Ismerje fel a fény szerepének elsőrendű fontosságát az emberi tudás gyarapításában, ismerje a fényjelenségeken alapuló kutatóeszközöket, a fény alapvető tulajdonságait.
Tudja, hogy nem csak a szilárd testek fejtenek ki nyomást.
Tudja magyarázni a gázok nyomását a részecskeképpel.
Tudja, hogy az áramlások oka a nyomáskülönbség.
Ismerje az elektromossággal kapcsolatos biztonsági szabályokat, az elektromos áramkör részeit, képes legyen egyszerű egyenáramú áramkörök összeállítására, és azokban az áramerősség mérésére.
Tudja, hogy az áramforrások mezőjének kvantitatív jellemzője a feszültség.
Tudja, hogy az elektromos fogyasztón energiaváltozás és átalakulás jön létre.
A tanuló képes legyen az erőművek alapvető szerkezét bemutatni.
Tudja, hogy az elektromos mező bármilyen módon történő előállítása terheli a környezetet.
A közlekedési morál alkalmazása.
Környezettudatos közlekedésszemlélet.
Alapvető tájékozottság a továbbtanulási lehetőségekről, elképzelés a saját felnőttkori életről, pályaválasztási lehetőségek mérlegelése.
Tapasztalatok, ismeretek, véleményalkotás a meglátogatott munkahelyekről, ezek összevetése a személyes tervekkel.
Az adottságok, képességek, igények, lehetőségek összhangjának keresése.
A munkatevékenységnek az önmegvalósítás részeként történő értékelése.
A munkába álláshoz szükséges alapkészségek és ismeretek elsajátítása.

FÖLDRAJZ

7. osztály

A tanulók átfogó és reális képzettel rendelkezzenek a Föld egészéről és annak kisebb-nagyobb egységeiről (a földrészekről és a világtengerről, a kontinensek karakteres nagytájairól és tipikus tájairól, valamint a világgazdaságban kiemelkedő jelentőségű ország-csoportjairól, országairól).
Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törtvényszerűségeket.
Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az

egyes földrészekre vagy ország-csoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban, ismerjék fel az egyes országok, ország-csoportok helyét a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban.
Érzékeljék az egyes térségek, országok társadalmi-gazdasági adottságai jelentőségének időbeli változásait. Ismerjék fel a globalizáció érvényesülését regionális példákban.
Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését.
Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.
Rendelkezzenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Tudjanak nagy vonalakban tájékozódni a földtörténeti időben.
Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket.
Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveket, földrészeket, országokat és tipikus tájakat.
Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térképolvasás képességét. A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni. Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonsággal tájékozódjanak a köznapi életben a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is.
Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan tovább gyarapítsák földrajzi ismereteiket.

8. osztály

Legyen átfogó ismeretük földrészünk, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalom-földrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét.
Birtokoljanak reális ismereteket a Kárpát-medencében fekvő hazánk földrajzi jellemzőiről, erőforrásairól és az ország gazdasági lehetőségeiről az Európai Unió keretében. Legyenek tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével.
Ismerjék hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzőit összefüggésben a természeti erőforrásokkal. Értsék, hogy a hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű vagy regionális folyamatokkal függenek össze.
Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket.
Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a

logikai térképolvasás képességét. A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni. Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonsággal tájékozódjanak a köznapi életben a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is.
Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan tovább gyarapítsák földrajzi ismereteiket.

KÉMIA

7. osztály

A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, anyagmennyiség, tömegszázalék, kémiai egyenlet, égés, oxidáció, redukció, sav, lúg, kémhatás), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.
Ismerje néhány, a hétköznapi élet szempontjából jelentős szervetlen és szerves vegyület tulajdonságait, egyszerűbb esetben ezen anyagok előállítását és a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos felhasználásának módjait.
Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.
Értse a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és a vegyértékelektron-szerkezet kapcsolatát, egyszerű vegyületek elektronszerkezeti képletét, a tanult modellek és a valóság kapcsolatát.
Értse és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével *tudja magyarázni* a halmazállapotok jellemzőinek, illetve a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket.
Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és *tudja* ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.
Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, a hétköznapi élethez is kapcsolódó problémák, kémiai számítási feladatok megoldása során, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciók egyenleteinek leírásában.
Használja a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával kapcsolatos jelenségek elemzéseskor.
Megszerzett tudását *alkalmazva hozzon felelős döntéseket* a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, *vállaljon szerepet* személyes környezetének megóvásában.

8. osztály

Ismerje néhány, a hétköznapi élet szempontjából jelentős szervetlen és szerves vegyület tulajdonságait, egyszerűbb esetben ezen anyagok előállítását és a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos felhasználásának módjait.
Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.
Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és *tudja* ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.
Használja a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával

kapcsolatos jelenségek elemzéseskor.
Megszerzett tudását *alkalmazva hozzon felelős döntéseket* a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, *vállaljon szerepet* személyes környezetének megóvásában.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

5. osztály

Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, a környezet-átalakító tevékenységgel járó felelősség belátása.
Tapasztalatok az ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységekről.
Ételkészítés és tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata.
Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során.
Az elkészült produktumok (ételek, tárgyak, modellek) reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása.
A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatossá, takarékossá és célszerűvé válása.
A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása.
A vasúti közlekedésben való biztonságos és udvarias részvétel.

6. osztály

Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, a környezet-átalakító tevékenységgel járó felelősség belátása.
Tapasztalatok az ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységekről.
Ételkészítés és tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata.
Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során.
Az elkészült produktumok (ételek, tárgyak, modellek) reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása.
Az ember közvetlen tárgyi környezetének megőrzésére, alakítására vonatkozó szükségletek felismerése, a tevékenységek és beavatkozások következményeinek előzetes, helyes felismerése, az azzal járó felelősség belátása.
A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatossá, takarékossá és célszerűvé válása.
A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása.
A kerékpár karbantartásához szükséges ismeretek elsajátítása.
A vasúti közlekedésben való biztonságos és udvarias részvétel.
Tájékozódás közúti és vasúti menetrendekben, útvonaltérképeken. Útvonalterv olvasása, készítése.

7. osztály

Az egészséges, biztonságos, környezettudatos otthon működtetéséhez szükséges praktikus életvezetési ismeretek elsajátítása, készségek kialakulása.

A háztartás elektromos, víz-, szennyvíz-, gáz- és más tüzelőberendezéseinek biztonságos kezelése, takarékos és felelős használata, a használattal járó veszélyek és környezeti hatások tudatosulása, hibák, működészavarok felismerése. Egyszerű karbantartási, javítási munkák önálló elvégzése.
Környezettudatosság a háztartási hulladékok kezelése során.
A víz- és energiafogyasztással, hulladékokkal kapcsolatos mennyiségek és költségek érzékelésének, becslésének képessége.
Elköteleződés a takarékos életvitel és a környezetkímélő technológiák mellett.
A kerékpárosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása.
Tájékozottság a közlekedési környezetben.
Tudatos közlekedési magatartás.
A közlekedési morál alkalmazása.
Környezettudatos közlekedésszemlélet.
Alapvető tájékozottság a továbbtanulási lehetőségekről, elképzelés a saját felnőttkori életről, pályaválasztási lehetőségek mérlegelése.
Tapasztalatok, ismeretek, véleményalkotás a meglátogatott munkahelyekről, ezek összevetése a személyes tervekkel.
Az adottságok, képességek, igények, lehetőségek összhangjának keresése.
A munkatevékenységnek az önmegvalósítás részeként történő értékelése.
A munkába álláshoz szükséges alapkészségek és ismeretek elsajátítása.

TERMÉSZETISMERET

5. osztály

A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni. Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából
Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.
Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez.
Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve. csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.
Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

6. osztály

A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni. Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából

Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.
Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés. Legyen embertársaival empatikus és segítőkész.
Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.
Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.
Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit, termesztett növényeit, a házban és ház körül élő állatait. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

5. osztály

Természetes és nem természetes mozgásformák
A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.
Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.
A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.
8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.
A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.
A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.

Sportjátékok
A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban.
Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.
A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.
Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.
Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatok
A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.

A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.
A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.
Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.
Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatok
A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.
A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.
A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.
Talajgyakorlat önálló bemutatása.
A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.
A balesetvédelmi utasítások betartása.
Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben űzhető sportok
A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.
A sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.
A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.
A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.
A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdőfeladatok
Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.
A test-test elleni küzdelmet vállalása.
Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.
Mások teljesítményének elismerése.
A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.
A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

6. osztály

Természetes és nem természetes mozgásformák
A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.
Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.

A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.
8□10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.
Az autogén tréning alapfokú gyakorlatainak elsajátítása.
A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.
A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.
A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok
A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban.
Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.
A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.
Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.
Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatok
A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.
A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.
A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.
Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.
Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatok
A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.
A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.
A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.
Talajgyakorlat önálló összeállítása.
A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.
A balesetvédelmi utasítások betartása.
Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben űzhető sportok
A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.
A sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.

A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.
A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.
A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdőfeladatok
Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.
Jártasság néhány önvédelmi fogásban.
A test-test elleni küzdelmet vállalása.
Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.
Mások teljesítményének elismerése.
A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.
A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

7. osztály

Természetes és nem természetes mozgásformák
Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában.
Egyszerű relaxációs technikákról tájékozottság.
Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.
Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.
A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.
Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása.

Sportjátékok
Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.
Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.
A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.
A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.
Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.
Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok
Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.
Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.

Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.
A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok
A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.
Talajon, növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban. A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.
Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása. Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben űzhető sportok
Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik területén.
Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.
A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.
A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.
A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában.
A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok
A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.
A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.
Állásküzdelemben jártasság.
A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.
A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.
A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

8. osztály

Természetes és nem természetes mozgásformák
Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában.
Egyszerű relaxációs technikákról tájékozottság.
Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.
Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.
A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.
Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása.

Úszás és úszó jellegű feladatok
A tanult két úszásnemben mennyiségi és minőségi teljesítményjavulás felmutatása.
Mellúszás az egyén adottságainak és képességeinek megfelelően.
A vízben mozgás prevenciós előnyeiről, a fizikai háttérről ismeretek.
A vízből mentés alapgyakorlatainak bemutatása.
Felelősségérzet, érdeklődés, segítőkészség kinyilvánítása a vizes feladatokban.

Sportjátékok
Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.
Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.
A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.
A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.
Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.
Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok
Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.
Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.
Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.
A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok
A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.
Talajon, növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.
Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben űzhető sportok
Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik területén.
Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.
A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.
A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.
A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában.
A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok
A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.
A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.
Állásküzdelemben jártasság.
A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.
A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.
A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

TÖRTÉNELEM

5. osztály

Az őskori, az ókori és a középkori egyetemes illetve az Árpád-ház kihalásáig terjedően a magyar kultúrkincs élményszerű megismerésével az egyetemes emberi értékek elfogadása, a családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez való tartozás élményének személyes megélése.
A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. a munka értékteremtő ereje) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok azonosítása.
A korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása.
A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és azok a fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását.
Tudja, hogy az emberi munka nyomán elinduló termelés biztosítja az emberi közösségek létfenntartását. Ismerje fel a társadalmi munkamegosztás jelentőségét, amely az árutermelés és pénzgazdálkodás, illetve a városiasodás kialakulásához vezet.
Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
Tudja, hogy az eredettörténetek, a közös szokások és mondák erősítik a közösség összetartozását, egyben a nemzeti öntudat kialakulásának alapjául szolgálnak.
Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során.
Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket.
Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.
Legyen képes emberi magatartásformák értelmezésre, információk rendezésére és értelmezésére, vizuális vázlatok készítésére.
Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.

Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját.
Legyen képes egyszerű térképeket másolni, alaprajzot készíteni. Legyen képes helyeket megkeresni, megmutatni térképen, néhány kiemelt jelenség topográfiai helyét megjelölni vaktérképen, valamint távolságot becsülni és számítani történelmi térképen.
Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.

6. osztály

1849-ig terjedően az újkori egyetemes és az Árpád-ház kihalásától az 1848-1849-es forradalom és szabadságharcig terjedően a magyar kultúrkincs élményszerű megismerésével az egyetemes emberi értékek elfogadása, a családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez való tartozás élményének személyes megélése.
A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. a munka értékteremtő ereje) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok azonosítása.
A korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása.
A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és azok a fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását.
Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli.
Tudja, hogy az egyes népeket vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. Ismerje fel, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat.
Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják.
Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
Tudja, hogy az eredettörténetek, a közös szokások és mondák erősítik a közösség összetartozását, egyben a nemzeti öntudat kialakulásának alapjául szolgálnak.
Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során.
Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket.
Legyen képes emberi magatartásformák értelmezésre, információk rendezésére és értelmezésére, vizuális vázlatok készítésére.
Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényeget kiemelő jegyzetet.
Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.
Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.

7. osztály

Az 1849 – 1945-ig terjedő időszakra vonatkozóan az újkori és jelenkori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.
A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok (pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása, megítélése.
Az 1849 – 1945-ig élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése.
A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását, fejlődését.
Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tudjon példát mondani ellentétes értékelésre.
Ismerje az 1849 – 1945-ig terjedő időszak nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit.
Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.
Tudja, hogy az egyes népek és államok a korszakban eltérő társadalmi, gazdasági és vallási körülmények között éltek, de a modernkor beköszöntével a köztük lévő kapcsolatok széleskörű rendszere épült ki.
Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel ötmillió magyar került kisebbségi sorba. Jelenleg közel hárommillió magyar nemzetiségű él a szomszédos államokban, akik szintén a magyar nemzet tagjainak tekintendők.
Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között és tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból.
Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani.
Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.
Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.
Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényeget kiemelő jegyzetet.

Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni.
Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.
Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.

8. osztály

Az 1945-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozóan a jelenkori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.
Az 1945-től napjainkig élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése.
A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását, fejlődését.
Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tudjon példát mondani ellentétes értékelésre.
Ismerje 1945-től napjainkig terjedő időszak nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit.
Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait az államalapítástól kezdve, napjainkig.
Legyen képes e hosszú történelmi folyamat meghatározó szereplőinek azonosítására és egy-egy korszak főbb kérdéseinek felismerésére.
Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.
Tudja, hogy az egyes népek és államok a korszakban eltérő társadalmi, gazdasági és vallási körülmények között éltek, de a modernkor beköszöntével a köztük lévő kapcsolatok széleskörű rendszere épült ki.
Tudja, hogy Európához köthetők a modern demokratikus viszonyokat megalapozó szellemi mozgalmak és dokumentumok.
Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és napjainkból.
Ismerje fel a tanuló a hazánkat és a világot fenyegető globális veszélyeket, betegségeket, terrorizmust, munkanélküliséget.
Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani.

Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.
Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.
Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényeget kiemelő jegyzetet.
Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni.
Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit.
Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.
Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.
Legyen képes példák segítségével értelmezni az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat, valamint a társadalmi szolidaritás különböző formáit.
Legyen képes példák segítségével bemutatni a legfontosabb állampolgári jogokat és kötelességeket, tudja értelmezni ezek egymáshoz való viszonyát.
Legyen képes a gazdasági és pénzügyi terület fontosabb szereplőit azonosítani, illetve egyszerű családi költségvetést készíteni, és mérlegelni a háztartáson belüli megtakarítási lehetőségeket.

VIZUÁLIS KULTÚRA

5. osztály

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
Fontosabb szimbolikus és kultárális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

6. osztály

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.

Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
Néhány rajzi és tárgykészítési tecnika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7. osztály

Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8. osztály

Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata kölönböző célok érdekében.
Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.

Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgókép, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

ETIKA/HIT-ÉS ERKÖLCSTAN

5. osztály

A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.

6. osztály

Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.

Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mérten szerepet vállal a rászorulók segítésében.
Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.
Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

7. osztály

A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára.
Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.
Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére.
Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.

8. osztály

A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára.
Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
Kialakultak benne az európai identitás csírái.
Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.

Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.
Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.
Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélhetik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Informatika

5. évfolyam

Informatikai eszközök használata
A tanuló

- ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;
- legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret;
- ismerje a mappaszerkezetben való tájékozódás alapfogalmait;
- tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
- tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni;
- ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait;
- tudjon önállóan kommunikálni ismert programokkal;
- segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;
- tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
- ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgásgyakorlatokat.

Alkalmazói ismeretek
A tanuló

- tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakterformázásokat
- ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;
- tudjon adatokat táblázatba rendezni.

Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel
A tanuló

- legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
- legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
- a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.

Infokommunikáció
A tanuló

- legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;

- legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
- legyen képes a találatok értelmezésére;
- legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére.

Az információs társadalom

A tanuló

- ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket.

Könyvtári informatika

A tanuló a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai és/vagy községi könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni.

6. évfolyam

Informatikai eszközök használata

A tanuló

- ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;
- ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait;
- segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;
- tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
- ismerjen alapvető adatvédelmi szabályokat.

Alkalmazói ismeretek

A tanuló

- tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;
- tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésformázásokat;
- használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit;
- ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
- segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat,
- tudjon különféle adatbázisokban keresni;
- ismerje legalább egy digitális térképes alkalmazás szolgáltatásait.

Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

A tanuló

- legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
- képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni;
- tudjon egyszerű programot készíteni;

- legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
- a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.

Infokommunikáció

A tanuló

- legyen képes a találatok értelmezésére;
- legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;
- legyen képes az interneten talált információk mentésére;
- ismerje a netikett szabályait.

Az információs társadalom

A tanuló

- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.

Könyvtári informatika

A tanuló

- a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai és/vagy községi könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni;
- konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat;
- el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.

7. évfolyam

Informatikai eszközök használata

A tanuló

- ismerjen meg különböző informatikai környezeteket;
- ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- tudja megkülönböztetni a számítógép és egyéb informatikai eszközök főbb részegységeit;
- ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;
- önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára

Alkalmazói ismeretek

A tanuló

- tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
- tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon bemutatót készíteni;
- tudjon egyszerű táblázatot létrehozni.

Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

A tanuló

- ismerje és használja az algoritmusleíró eszközöket;
- ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait;
- tudjon kódolni algoritmusokat;
- legyen képes tantárgyi szimulációs programok használatára.

Infokommunikáció

A tanuló

- legyen képes megkeresni a kívánt információt;
- legyen képes az információ értékelésére;
- használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.

Az információs társadalom

A tanuló

- ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
- ismerjen megbízható információforrásokat;
- legyen képes értékelni az információ hitelességét.

Könyvtári informatika

A tanuló

- a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz;
- képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás).

8. évfolyam

Informatikai eszközök használata

A tanuló

- ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemzőjét, legyen képes tenni a függőség kialakulása ellen;
- ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;
- önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára.

Alkalmazói ismeretek

A tanuló

- tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;
- tudjon bemutatót készíteni.

Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

A tanuló

- lássa át a problémamegoldás folyamatát;
- tudjon egyszerű vezérlési feladatokat megoldani fejlesztői környezetben;
- ismerjen és alkalmazzon tervezési eljárásokat;

- legyen képes meghatározni az eredményt a bemenő adatok alapján.

Infokommunikáció

A tanuló

- legyen képes előkészíteni az információt weben történő publikálásra;
- tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és a védendő adatait.

Az információs társadalom

A tanuló

- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- ismerje az információforrások etikus felhasználási lehetőségeit;
- ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
- ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;
- legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.

Könyvtári informatika

A tanuló

- a választott forrásokat képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban;
- egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

Matematika

5. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felsorolása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számtan, algebra

- Az 1 000 000-nál nem nagyobb természetes számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen, a tízes számrendszer ismerete. Természetes számok kerekítése.
- A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása többjegyű szorzóval, osztása kétjegyű osztóval.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. A 2-vel, 5-tel, 100-zal, 1000-rel osztható számok felismerése.
- Törtek kétféle értelmezése, ábrázolásuk többféleképpen. Kis nevezőjű törtek összehasonlítása, összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.

- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Egész számok, negatív, pozitív számok ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása szemléletes feladatokban.
- A mindennapi élettel kapcsolatos egyszerű szöveges feladatok megoldása (szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv, becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése).
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete, helyes alkalmazása. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése, oszlopdiagramok, vonaldiagramok értelmezése, megrajzolása. Táblázatok értelmezése, készítése.
- Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Geometria

- Térelemek felismerése: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, test szemléletes fogalmának ismerete. Törekvés a szaknyelv és az anyanyelv helyes használatára.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- A geometriai ismeretek alkalmazásával az ábrák helyes értelmezése.
- Pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága. A körző, vonalzó célszerű használata.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata, csoportosításuk különböző szempontok szerint.
- Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.
- A téglalap, négyzet fogalma, tulajdonságaik vizsgálata, kerületük kiszámítása konkrét feladatokban.
- Sokszögek területének meghatározása alkalmai mértékegységgel történő lefedéssel. A terület szabványos mértékegységei, átváltásuk. A téglalap (négyzet) területe.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata. A téglatest hálója, felszínének meghatározása.
- A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete.
- A kerület-, a terület- és a térfogatszámításról tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.
- Testek ábrázolása; építése.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

6. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felírása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számtan, algebra

- A tízes számrendszer fogalma, a tízes számrendszer helyiértékeinek ismerete.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök megkeresése. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, [4, 25], 100) ismerete, alkalmazása.
- Egész számok fogalmának ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása. Az egész számokkal végzett műveletek szabályainak alkalmazása.
- Törtek, tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, egyszerűsítése, bővítése, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Törtek, tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása. A racionális szám fogalma. Műveletek a racionális számok körében (negatív törtekkel, tizedestörtekkel is).
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Két szám aránya. A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság [és a fordított arányosság] értése, használata.
- A százalék fogalmának ismerete, a százalékérték kiszámítása.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv (szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között), becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése, oszlopdiagramok, vonaldiagramok értelmezése, megrajzolása. Táblázatok értelmezése, készítése.
- Az egyenes arányosság mint függvény. Az egyenes arányosság grafikonjának értelmezése.
- Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Geometria

- Térelemek felismerése, a szaknyelv és az anyanyelv helyes használata.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- Alapszerkesztések végrehajtása; pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek. Téglalap szerkesztése.
- Adott tulajdonságú ponthalmazok felismerése. A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete. Speciális szögek szerkesztése.
- Alakzatok tengelyese tükörképének szerkesztése, a tengelyes szimmetria felismerése.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata a geometriai ismeretek alkalmazásával (átlók száma, konvex és konkáv sokszögek megkülönböztetése, tengelyes szimmetria stb.). A sokszögek csoportosítása különböző szempontok szerint. Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.
- A háromszögek osztályozása szögeik szerint. A háromszög-egyenlőtlenség felismerése. Tengelyesen szimmetrikus háromszög szerkesztése, tulajdonságainak felismerése, területének kiszámítása (átdarabolás, kiegészítés).
- A négyszög, a speciális négyszögek fogalmának ismerete, tulajdonságaik vizsgálata, Tengelyesen szimmetrikus négyszögek tulajdonságainak felismerése adott ábrák segítségével. A négyszög kerületének kiszámítása.
- A téglalap (négyzet) területe, a korábban tanultak alkalmazása geometriai problémák és gyakorlati jellegű feladatok megoldásában.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata, tulajdonságaik vizsgálata.
- A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete. A korábban tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.
- Testek ábrázolása, az ábrák helyes értelmezése. Testek építése.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű oszlopdiagramok, vonaldiagramok kördiagramok értelmezése, készítése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.

- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rögzítése, rendezése, ábrázolása.

7. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása.
- A nyelv logikai elemeinek helyes használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, egyszerűbb szövegek értelmezése.
- Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában.
- Gráfok használata feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Számtan, algebra

- A racionális számokkal kapcsolatos fogalomrendszer ismerete. A négy alapművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása. Műveletek konkrét természetes szám kitevőjű hatványokkal.
- [Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. A normálalak használata a számok egyszerűbb írására.]
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása (a hatványozást is figyelembe véve). Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös, oszthatósági szabályok, közös osztó, közös többszörös) ismerete. A legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása. Pozitív egész számok prímtényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata. Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban is. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.
- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása. A kamatos kamat fogalma, kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint: a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak felismerése. Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása (esetleg összegtartozó számpárok segítségével). A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a vektor fogalmát.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus, a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- A szögpárok ismerete, alkalmazásuk geometriai vizsgálatokban.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint. Tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszert. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását alkalmazza feladatok megoldásában.
- Ismeri a sokszög területének fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör kerületét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- A tanuló képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.

- Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket.
- Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát, a térfogat szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, továbbá a forgáshenger térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számítani sok, a mindennapjainkban előforduló test felszínét, térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása vagy becslése egyszerűbb esetekben.
- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Vonaldiagram, oszlopdiagram olvasása, készítése, szalag-, kördiagram olvasása.

8. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete, eszköz jellegű alkalmazásuk számelméleti, geometriai vizsgálatokban. Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha …, akkor …”, „legalább”, „legfeljebb”, „pontosan akkor …, ha …”, „minden”, „van olyan”) helyes értelmezése, tudatos használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése. A szaknyelv tudatos használata.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása, szemléltetése fagráffal. Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a matematika különböző területein (például oszthatósági problémák megoldásában, geometriai feladatok megoldásának diszkussziójában, valószínűségszámítási feladatokban a lehetséges, illetve a kedvező esetek összeszámlálásában).
- Gráfok használata a matematika különböző témaköreiben, a feladatmegoldások gondolatmenetének követése, összefüggések, fogalmak közti kapcsolatok szemléltetése során.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus, esetleg kutatási területének, eredményének megnevezése

Számtan, algebra

- A számhalmazok (természetes, egész, racionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával. Műveletek természetes szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása.
- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. [Számolás normálalakkal egyszerűbb esetekben.]
- A 10 egész kitevőjű hatványainak értelmezése, 0-nál nagyobb, 1-nél kisebb számok normálalakja. Számolás normálalakkal, számológép segítségével.]
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek, számolási eljárások ismerete, alkalmazása egyszerű oszthatósági feladatok megoldásában, törtek egyszerűsítésében, törtekkel végzett műveletek végrehajtásában.
- A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével. A négyzetgyökvonás biztos alkalmazása a matematika különböző témaköreiben.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban, geometriai számításokban. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. A geometriában és a természettudományos tárgyakban előforduló képletek értelmezése, alkalmazása, az ismeretlen változó kifejezése a képletből.
- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerete. Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása számegyenesen.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

<u>Geometria</u>

- Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú ponthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés, stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát. Ezeket az ismereteket képes alkalmazni sokszögek, testek, geometriai transzformációk tulajdonságainak vizsgálatában, feladatok megoldásában. Helyesen használja a szaknyelvet.

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint. Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése. Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése.
- A Pitagorasz-tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- [A Thalész-tétel ismerete, egyszerű alkalmazásai.]
- Ismeri a nevezetes négyszögek fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszert. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását képes alkalmazni feladatok megoldásában.
- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör kerületét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt.
- Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát, képes a tanultak gyakorlati alkalmazására.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus és a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése, a hasonlóság alkalmazása hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül). A középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete.

<u>Összefüggések, függvények, sorozatok</u>

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Mennyiségek közti kapcsolatok ábrázolása grafikonnal. Valós (szám-szám) függvény grafikonjának ábrázolása, elemzése, a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.

- Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak ismerete. Adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása. A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- [Javasolt kiegészítő követelmény: Az abszolútérték függvény, a másodfokú függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon). Egylépéses függvénytranszformációk végrehajtása.]
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint. Sorozatok néhány jellemzőjének vizsgálata. A számtani sorozat felismerése.

Valószínűség, statisztika

- A véletlen jelenségek tudatos megfigyelése, az eredmények lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. A tapasztalatok levonása, ezek alapján a valószínűségi szemlélet fejlődése. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása a klasszikus valószínűségi modell alkalmazásával egyszerűbb esetekben.
- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Diagramok (vonal-, oszlop-, szalag-, kördiagram) olvasása, készítése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

Dráma és tánc

5. osztály

Alkotóan vegyen részt többféle dramatikus, illetve mozgásos-táncos tevékenységben.
Alapszintű improvizációs képességei fejlődjenek, erősödjön a biztonsága a térhasználatban a mozgás és a dramatikus tevékenységek folyamán.
Konstruktívan vegyen részt a dramatikus tevékenységek értelmező megbeszélésében.
A tanuló legyen képes a munkamegosztásra, tudja értékelni társai munkáját; fejlődjön önismerete, képviselje saját álláspontját, és vegye figyelembe társai véleményét a közös alkotó tevékenységben.
Ismerje és tudja használni a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmakat; legyen képes egy színházi előadásról megfogalmazni élményeit, gondolatait.

Ének-zene

5. évfolyam

Az énekes anyagból 10 dalt (5 magyar népdal, 1 gregorián ének, 2 katonadal 1848–49-ből, 2 kánon) és zenei szemelvényt emlékezetből énekeljen stílusosan és kifejezően egyénileg.
Törekedjen a többszólamú éneklésre.
A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődjön érzete, metrum-, ritmus-, formaérzéke és dallami készsége.
A tanult zenei elemeket ismerje fel. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasson.
Képes legyen egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).
A többször meghallgatott zeneműveket ismerje fel hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 5 alkotás) ismerje.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Magyar népzene
Gregorián énekek a magyar és európai gregorián hagyomány alapján
Henry Purcell: Artúr király
Johann Sebastian Bach: János passió
Georg Friedrich Händel: Tűzijáték szvit
Georges Bizet: Carmen – „Az utcagyerekek kórusa”

6. évfolyam

Az énekes anyagból 10 dalt (5 magyar népdal, 3 történeti ének, 2 műdal) és zenei szemelvényt emlékezetből énekeljen stílusosan és kifejezően egyénileg.
Törekedjen a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődjön érzet, metrum-, ritmus-, formaérzéke és dallami készsége.
A tanult zenei elemeket felismerje. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasson.
Képes legyen egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).
A többször meghallgatott zeneműveket ismerje fel hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 10 alkotás) ismerje.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Magyar népzene, más európai népek zenéje.
Joseph Haydn szimfóniái közül: G-dúr, „Üstdobütés” szimfónia
Wolfgang Amadeus Mozart: Egy kis éji zene (Eine kleine Nachtmusik), K. 525
Wolfgang Amadeus Mozart: A varázsfuvola (Die Zauberflöte), K. 620 – részletek
Ludwig van Beethoven: D-dúr hegedűverseny, op. 61 IV. tétel
Ludwig van Beethoven: IX. szimfónia IV. tétel – Örömóda

7. évfolyam

Az énekes anyagból 15 dalt (8 magyar dal: népdal, népies dal, népies műdal; 4 műdal; 1 többszólamú ének; 2 zenemű főtémája) és zenei szemelvényt emlékezetből énekeljen kifejezően.
A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődjön a ritmusérzéke, dallami készségei, többszólamú és harmonikus hallása, formaérzéke.
Az új zenei elemeket felismerje kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasson.
Képes legyen egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.
A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) ismerje, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerje.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Európán kívüli kultúrák népzenéje
Franz Schubert: Die Schöne Müllerin – dalciklus
Erkel Ferenc: Hunyadi László – részletek
Liszt Ferenc: Les Preludes
Kodály Zoltán: Székelyfonó – Görög Ilona balladája

8. évfolyam

Az énekes anyagból 15 szemelvényt (8 magyar népdal, 4 történeti ének, 1 műdal, 2 XX. századi zenemű főtémája) emlékezetből énekeljen kifejezően.
A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődjön a ritmusérzéke, dallami készségei, többszólamú és harmonikus hallása, formaérzéke.
Az új zenei elemeket felismerje kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasson.
Képes legyen egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.
A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) ismerje, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerje.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Gregorián énekek, korai többszólamú művek részletei
Georg Friedrich Händel: Messiás (Messiah), HWV 56: For unto us a child is born, Halleluja
Joseph Haydn: Évszakok (Die Jahreszeiten), Hob. XXI:3 – Szüreti kórus
Maurice Ravel: Bolero
Bartók Béla: Concerto, BB 123 IV. tétel – Megszakított közjáték
Benjamin Britten: Variációk és fúga egy Purcell-témára
Presser Gábor, Kocsák Tibor, a Szörényi–Bródy szerzőpáros és más magyar szerzők egy-egy zenés színpadi művének részlete.

Magyar nyelv

5. évfolyam

Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása.

Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben.

Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés.

A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése.

A kommunikáció teljes folyamatának megfigyelése, a következtetések nyomán alaptényezőinek megnevezése egy-egy példa elemzésével.

Különféle szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.

Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken.

A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása. A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása.

Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.

A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.

Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos ön- és társkorrekció.

Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez.

Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókincs használata.

Személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban: mese, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél.

Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.

A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.

Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés eleve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.

A tulajdonnév értelemtükröztető helyesírási alapjainak megismerése.

A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.

Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.

A szavak szerkezete: szó, szótő, toldalékok: képző, jel, rag.

Az ige és főnév szemantikája.

Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban. A szavak jelentése és hangalakja közötti összefüggés megfigyelése.

Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, szerkezetének, használati körének megfigyelése.

A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben játékos gyakorlatokkal.
Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás, szójelentések csoportos és önálló feltárása.
A magyar hangrendszer.
A beszédhangok hasonlóságainak és különbségeinek felfedezése, a képzési módok megfigyelése.
A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik.
Néhány, a magyar nyelvre jellemző hangkapcsolódási szabályszerűség.
A saját nyelvváltozatból ismert hangok eltérései a sztenderd változattól.
A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv hangtani, szótani szerkezetével.

6. évfolyam

Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása.
Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben.
Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés.
Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.
A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése.
A kommunikáció teljes folyamatának megfigyelése, a következtetések nyomán alaptényezőinek megnevezése egy-egy példa elemzésével.
Különféle szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.
Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken.
Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.
A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.
Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos ön- és társkorrekció.
Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez.
Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókincs használata.
Személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban: mese, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél.
Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.
Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, -nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.), a szöveg képének az írott üzeneten túli jelentése.
A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.
A tulajdonnév értelemtükröztető helyesírási alapjainak megismerése.
A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.
Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.

A saját nyelvváltozatból ismert hangok eltérései a sztenderd változattól.
A szavak egy lehetséges osztályának, a szófajok legjellemzőbb csoportjainak áttekintése
A tanult alapszófajok leggyakoribb képzőinek megismerése, szóalkotási gyakorlatok.
A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv hangtani, szótani szerkezetével.

7. évfolyam

Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás.
A közéleti kommunikáció iskolai helyzetei és műfajai: megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használata.
A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlatban történő alkalmazása.
A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.
Az internetes adatkeresés, szöveghálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.
A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, kritikai következtetés levonása.
Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái.
Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.
A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Forrásjegyzék önálló elkészítése, az idézés pontos jelölése.
A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.
A helyesírás értelemtükröztető szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban.
Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályainak megismerése, alkalmazása.
Szószerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés.
A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonyszók és mondatszók.
A szószerkezettípusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk.
A fő mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek tanulmányozása.
Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.
A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés és játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel.
Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.

8. évfolyam

Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás.
A közéleti kommunikáció iskolai helyzetei és műfajai: megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használata.
A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlatban történő alkalmazása.
A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.

Az internetes adatkeresés, szöveghálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.
A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, kritikai következtetés levonása.
Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái.
Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.
A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Forrásjegyzék önálló elkészítése, az idézés pontos jelölése.
Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (hír, interjú, riport, tudósítás).
A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.
A helyesírás értelemtükröztető szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban.
Az írásjelek, a szöveg központozásának legfontosabb szabályai.
A párbeszéd és az idézetek (egyenes, szabad függő, függő) írásmódja.
Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályainak alkalmazása.
A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonyszók és mondatszók.
A fő mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek tanulmányozása.
Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.
A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés és játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel.
Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.
A nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző régi és mai szövegeken. A nyelvi változás bizonyítékainak értelmezése különböző korokból származó írott szövegeken és irodalmi példákon.
Nyelvhasználatunk, a környezetünkben lévő nyelvváltozatok néhány jellemzőjének megfigyelése, megnevezése.
A Magyarországon élő nemzetiségek nyelve, nyelvhasználata.
A szókincs változása: régi és új szavak, kifejezések gyűjtése, összehasonlítása.
A magyar nyelv eredete (finnugor rokonság), helye a nyelvek között. Nyelvünk agglutináló (ragasztó) jellegének bizonyítékai példákkal.

Magyar irodalom

5. évfolyam

Meseélmények, mesehősök, mesei fordulatok, mesei jellemzők felidézése, rendszerezése, kreatív gyakorlatok, mesemondás.
Mesék. Nép- és műmesék. Hazai nemzetiségek és más népek meséi. Verses és prózai formájú mesék. Példák különféle műfaji változatokra (pl. tündér-varázsmese, valódi mese, hősmese, csalimese, láncmese, hazugságmese, tréfás mese, állatmesék).
A *János vitéz* cselekménye, szerkezete.
A mű mesei elemei (cselekmény, hősök) – népies elbeszélő költemény/verses mese.
Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés).

A megjelenítés eszközei (néhány poétikai eszköz megismerése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, felsorolás, megszólítás, felkiáltás, kérdés).
Epikai művek (részletek) és lírai alkotások magyar tájakról, városokról (pl. Ady, Kosztolányi, Szabó Lőrinc és mások művei), illetve vallomások a szülőföldről.
A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.
A régió, lakóhely kultúrája, emlékhelyei/az iskola névadója.
A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.
A mitológiai és bibliai történetektől (pl. Daidalosz és Ikarosz, Gilgames és Enkidu; Jákob és Ézsau) a kortárs irodalomig, magyar és világirodalmi szemelvényekkel.
Kisepikai (pl. Kosztolányi, Karinthy művei) és nagyepikai (teljes művek és részletek, pl. Mark Twain, Jules Verne, J. K. Rowling, E. Kästner), valamint lírai alkotásokban.
Arany János: *Családi kör* – versértelmezés.
A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.
Molnár Ferenc: *A Pál utcai fiúk* - sok szempontú megközelítés.
Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet, szereplők/jellemek, kapcsolatok, konfliktusok. Elbeszélői nézőpont.
A mű fontos témái (pl. barátság, közösség, önfeláldozás, gyerekek-felnőttek, hűség-árulás).
Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg, kreatív írások).

6. évfolyam

A ballada műfaji jellemzőinek, sajátos szerkesztés- és előadásmódjának felismerése; magatartásformák, erkölcsi értékek elemzése.
Memoriterek kifejező tolmácsolása, különböző előadásmódok megvitatása.
Arany János: *A walesi bárdok* című balladájának értelmezése, a felvetett szempontok befogadásával, megértésével (szerkezet, műfaji jellemzők, magatartásformák).
Egy népballada értelmezése és előadása (pl. *Kőmíves Kelemen* vagy *Kádár Kata).*
A műfaji sajátosságok megfigyelése, elemzése (szaggatottság, kihagyás, elhallgatás stb.).
Magyar mondák, pl. őstörténeti mondák/eredetmondák, történeti mondák, helyi mondák (pl. *A fehér ló mondája*; vármondák, Lehel, Zotmund mondája).
Arany János: *Rege a csodaszarvasról* – műértelmezés.
A csodaszarvas-monda feldolgozása(i) és a történeti források.
A *Toldi* cselekménye, szerkezete.
Toldi Miklós helyzete, tettei, magatartása (értelmezés, jellemzés); kapcsolatai, konfliktusai (elemzés).
Arany lélekábrázolása (családi kapcsolatok; bűn és megtisztulás).
A megjelenítés eszközei (a poétikai eszközök elemzése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, túlzás, felsorolás, részletezés, szótőismétlés).
Verselési elemzések, ritmizálási gyakorlatok.
Témák, motívumok lírai alkotásokban (pl. természet, évszakok, napszakok, szerelem).
A lírai műnem sokszínűsége: változatos szerkezeti megoldások, képiség, zeneiség, hangnemek – eltérő alkotói magatartások.
Szemelvények a magyar irodalom különféle műfajú alkotásaiból, pl. Csokonai Vitéz Mihály,

József Attila, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor műveiből – értelmezések, poétikai és verstani gyakorlatok.
A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.
A görög mitológiától és a *Bibliá*tól (pl. Héraklész, Odüsszeusz; Dávid és Góliát, Sámson) a klasszikus és a kortárs ifjúsági irodalomig (kis- és nagyepikai művek, műrészletek; verses és prózai formák).
Fazekas Mihály: *Lúdas Matyi* – műértelmezés.
Szerkezet (a négy levonás kapcsolódása; ismétlés és fokozás); a konfliktusok jellege; népiesség és időmértékes forma.
Gárdonyi Géza: *Egri csillagok* – sok szempontú megközelítés.
Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet; a szereplők csoportjai, kapcsolataik; konfliktusok.
Elbeszélői nézőpont, jellemábrázolás, ábrázolásmód.
Bornemissza Gergely életútja.
A mű fontos témái (történelem, hősiesség, barátság, szerelem, árulás stb.) és motívumai (pl. hold, csillag, gyűrű).
Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél).
Érvelő szövegek.
Kreatív írások.

7. évfolyam

Az egyes kisepikai műfajok sajátosságai (pl. tér-, időviszonyok, előreutalás, késleltetés, nézőpont, szerkesztésmód, szereplők, hangnem, téma, motívumok).
Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán és más magyar elbeszélők alkotásai.
Mikszáth Kálmán: *Szent Péter esernyője* – sok szempontú megközelítés.
Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, anekdotikusság.
A szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással).
Elemzések, értelmezések és kreatív írások.
Ajánlott és/vagy egyéni olvasmányok, pl. Jules Verne, Mark Twain, Dickens és mások műveiből; a klasszikus és kortárs, magyar és világirodalmi ifjúsági irodalomból
Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok) felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján. A ritmusérzék, a belső hallás fejlesztése.
Nemzeti himnuszunk, ódáink – Kölcsey: *Hymnus*; Vörösmarty: *Szózat*; Petőfi: *Nemzeti dal* – műértelmezések, sok szempontú elemzések (pl. vershelyzet, szerkezet, műfaji változat, poétikai megoldások, versforma).
Egy korstílus – a romantika.
Egy-két szemelvény a korszak jellemző alapvetéseiről, törekvéseiről (pl. szabadság az irodalomban; új, jellegzetes műfajok; kevertség, töredékesség; romantika és népiesség).
Szemelvények Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi korstílusra jellemző, különféle műfajú, tematikájú alkotásaiból (pl. Kölcsey: *Huszt*; Vörösmarty: *Ábránd*; Petőfi: *Egy gondolat bánt engemet…*).
Nagyepikai alkotás (regényelemzés) - sok szempontú megközelítés.
Jókai Mór: *A kőszívű ember fiai* (vagy esetleg egy másik regénye, pl. *Az új földesúr* vagy *A jövő század regénye*) – sok szempontú megközelítés.

Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet.
Hősök, magatartásformák, erkölcsi választások – a szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással).
Regényműfaji változat (pl. heroikus regény, irányregény, utópia stb.).
A romantika megjelenési formái (pl. szerkezet, cselekményfordulatok, jellemek, hangnem, előadásmód).
Elemzések, értelmezések és kreatív írások.
Drámai műfajok - egy komédia sok szempontú megközelítése
Molière: *Fösvény* (esetleg pl. *Képzelt beteg*) vagy Shakespeare egy vígjátéka vagy Szigligeti: *Liliomfi* vagy Goldoni: *Két úr szolgája.*
Tér- és időviszonyok, szereplők rendszere, alapszituáció, cselekmény, konfliktusok.
Drámai szerkezet.
A komikum megjelenési formái (pl. helyzet- és jellemkomikum).
Komikus jellem, jellemtípus.
Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése.

8. évfolyam

Kisepikai alkotások - prózai és verses műfajok.
Novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, egyperces novella, komikus eposz, ballada - műfaji rendszerezés.
Nagyepikai alkotás – egy regény sok szempontú megközelítése.
Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód.
Hősök, tettek, magatartásformák – a szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással).
Regényműfaji változat (pl. fejlődésregény, történelmi regény, példázatos regény).
Elemzések, értelmezések és kreatív írások.
Verstani, poétikai fogalmak rendszerezése.
Szemelvények Ady Endre, Arany János, Csokonai Vitéz Mihály, Janus Pannonius, József Attila, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós (*Nem tudhatom*), Szabó Lőrinc, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor műveiből és kortárs magyar lírai alkotásokból.
Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség).
Az impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió stílus- és formajegyei.
Jellemző művek, ábrázolásmódok pl. Ady, Babits, Juhász Gyula, Tóth Árpád műveiből.
Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből – egy magyar vagy világirodalmi regény sok szempontú megközelítése.
A népszerű irodalom műfajai (pl. ifjúsági, bűnügyi, fantasztikus regény, kalandregény, sci-fi), megoldásai, hatása; hangnemei (pl. humoros regény), formái (pl. naplóregény, levélregény).
Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia sok szempontú megközelítése. Tér- és időviszonyok, szereplők rendszere, alapszituáció, cselekmény, konfliktusok. Drámai szerkezet.
A meghatározó minőség szerepe (tragikus/komikus cselekmény; tragikus/komikus hős).Hősök (egyéni és tipikus vonások).